

CONTES TRADICIONALS

Proposta d'anàlisi

Alumna: Rita Valls Congost

Tutora: Margarita Marzo

Curs acadèmic 2010 - 2011

Índex

1. Justificació del treball	3
2. Introducció	4
3. Característiques mundials dels contes	8
3.1 Sexisme en els contes.....	8
3.2 Els valors conservadors.....	11
3.3 Els valors “trencadors”: El desafiament a l’autoritat.....	13
4. Contes catalans.....	15
4.1 Anàlisi d’en <i>Patufet</i>	15
4.2 Anàlisi del <i>Gegant del Pi</i>	16
4.3 Anàlisi dels <i>Minairons</i>	17
5. Contes d’arreu del món.....	20
5.1 Contes americans.....	20
5.1.1 Anàlisi del <i>Monstre xiulador</i>	20
5.1.2 Anàlisi de la <i>Llacuna de la nena encantada</i>	21
5.1.3 Anàlisi de <i>Les Donzelles del Blat de Moro</i>	23
5.1.4 Anàlisi de <i>L’arribada de Corb</i>	24
5.2 Contes europeus.....	26
5.2.1 Anàlisi de <i>la Bella Dorment</i>	26
5.2.2 Anàlisi de <i>Rapunzel</i>	29
5.2.3 Anàlisi del <i>Vestit nou de l’emperador</i>	30
5.2.4 Anàlisi del <i>Conillet Blanc</i>	31
5.3 Contes africans	33
5.3.1 Anàlisi de <i>La bruixa de les Sorres</i>	33
5.3.2 Anàlisi de <i>La ciutat paradís</i>	34
5.4 Contes asiàtics.....	35
5.4.1 Anàlisi de <i>Gulnara la Guerrera</i>	35
5.4.2 Anàlisi de <i>Momotaro</i>	37
5.4.3 Anàlisi de <i>L’or i les rates</i>	38
6. Conclusions de les anàlisi: “cases continentals”.....	40
6.1 Catalunya.....	40
6.2 Amèrica.....	42
6.3 Europa.....	44
6.4 Àfrica.....	47
6.5 Àsia.....	49
7. Annexos.....	52
8. Llistat de referències.....	90

1. Justificació del treball

El meu treball de recerca, titulat *Contes tradicionals: proposta d'anàlisi*, va sobre (com el seu títol indica) contes i històries tradicionals de Catalunya i de diferents països de cada continent. El que he fet en aquest treball ha estat analitzar diversos contes de cada continent per després poder extreure'n conclusions. L'objectiu és poder arribar a dir si els contes són tipològicament semblants o diferents segons a quina zona hagin estat inventats, i si a més a més, aquestes característiques depenen i van directament relacionades amb les característiques culturals i tradicionals de cada lloc.

Evidentment, aquest treball no serà una tesi 100% segura en tots els aspectes, ja que tenint en compte les limitacions d'informació; d'accés a contes d'altres continents i de temps (només he pogut analitzar tres o quatre contes de cada continent), les conclusions que he pogut extreure són racionals i fiables, però segur que hi haurà alguna història que "trençarà la regla".

El que em va atreure de fer aquest treball és les ganes que tenia de veure els contes que sempre havia sentit de petita d'una altra manera, una manera més adulta, o si més no més profunda. Quan ets nena i t'expliquen els contes entens la història, t'agrada o no, fas quatre preguntes i demanes que te la tornin explicar dia sí i dia també, perquè (si més no conscientment) no és res més que una bona forma d'entreteniment (en la que a més a més hi participen els pares! Un detall molt important per la infància). En canvi, fent aquestes anàlisis he descobert molta simbologia que abans se m'havia perdut entre la història (i que m'ha semblat molt interessant) i he pogut entendre la finalitat amb que van ser escrits, que va molt més enllà de ser un simple entreteniment!

Finalment, abans de que comenceu a llegir el treball, només em queda fer una petita presentació del que us trobareu: primer de tot hi ha una introducció amb el mínim per començar a parlar de contes més seriosament. Durant tota l'estona que porto presentant el treball he parlat molt de les característiques individuals de cada continent, però evidentment també hi ha unes característiques mundials fixades que segueixen "tots" els contes, analitzar-les és el segon apartat. I ara sí finalment, després d'aquest venen les anàlisis, primer dels contes catalans, i seguidament dels de la resta del món.

2. Introducció

Parlar d'un conte és endinsar-se en una de les reserves naturals de personalitat més acusada dins el gran parc temàtic de la literatura. És un territori que limita, d'una banda, amb la poderosa germana "la novel·la", i de l'altra, amb la diàspora que omple el calaix de sastre de la "narrativa curta" i que sovint li amenaça la independència, amb confusions innecessàries.

Grau, Isidre, L'arquitectura del conte.

Un conte és una narració breu escrita en prosa. Normalment és fictici, tot i que pot estar inspirat en fets reals.

Dins del gènere literari del conte hi trobem molts subgèneres, com podrien ser:

- Els contes literaris, són contes escrits que es diferencien de la novel·la per la seva brevetat. (Els contes de Mercè Rodoreda).
- Els "Exemple", procedents de l'Edat Mitjana que tenen un objectiu alligador (*El Conde Lucanor* de Juan Manuel).
- Les Faules, els protagonistes en són els animals i donen una lliçó moral (*La llebre i la tortuga*)
- Els Fabliau, són contes còmics i satírics. (*Decameró* de Boccaccio)
- Els Lai, són contes amorosos amb elements fantàstics. (*Els Lais* de Maria de França)
- Els contes tradicionals (*La Blancaneus*)

Considerem contes tradicionals, també anomenats contes de fades o contes populars, tots aquells que s'han transmès de generació en generació per via oral fins a perdre's la identitat de l'autor i formar part de cada cultura. El fet de ser transmesos oralment és el que fa que una mateixa història es presenti en diferents versions.

Els contes tradicionals acostumen a ser una narració breu i d'estructura simple, a tenir elements meravellosos i a ensenyar una lliçó moral, tot i que la seva principal funció és entretenir.

L'ús d'un llenguatge molt col·loquial i de diverses fórmules d'encapçalament i d'acabament: *Hi havia una vegada..., temps era temps..., I van ser feliços i van menjar anissos, catacric-catacric, conte acabat...*etc en són unes de les seves principals característiques.

Al no estar escrits enlloc i ser transmesos només oralment feia que hi hagués la possibilitat que acabessin caient a l'oblit i és per evitar això que hi va haver uns quants autors que van decidir transcriure els contes orals que coneixien. Aquests autors van ser el francès Charles Perrault

(1628 - 1703), els germans alemanys Grimm (Jacob Ludwig Karl Grimm (1785-1863) i Wilhelm Karl Grimm (1786-1859)), el danès Hans Christian Andersen (1805 – 1875)...

Tots ells, excepte Charles Perrault que és una mica anterior, van viure i fer aquestes recopilacions més o menys al llarg del moviment romàntic. No és d'estranyar, ja que als Romàntics els agradava molt la història, ja fos per observar-la i així poder arribar progressivament cap a la plena llibertat, o bé, pel que seria aquest cas, fer una evocació al passat per recuperar les arrels del país (els romanços, les llegendes... el folklore en general), molt lligat amb el gran sentiment nacionalista que hi havia a l'època.

Alguns dels contes tradicionals més coneguts podrien ser la Bella i la Bèstia, l'Aneguet lleig, Rapunzel, el Gat amb botes, Hansel i Gretel, la Rínxols d'or... tot i que aquests només en són uns pocs exemples de tots els que existeixen.

Tot i que m'hagi centrat en les recopilacions europees ja se n'havien fet en el passat i en altres cultures: els reculls hindús del *Panchatantra* o els àrabs de *Les mil i una nits*.

Característiques

Com he dit abans el conte és una narració breu escrita en prosa i d'estructura simple. Es divideix en tres parts, seguint l'estructura típica de la narració.

- Introducció: és la part en que es presenta la història, els personatges i els seus propòsits.
- Nus: és la part en què es desenvolupa el conflicte i la història pren forma.
- Desenllaç: és la part en què apareix el clímax, i la solució de la història.

Algunes característiques generals dels contes, ja siguin tradicionals o literaris, són les següents:

- Ficció: encara que es pot inspirar en fets reals, un conte ha d'allunyar-se de la realitat.
- Només té una única línia argumental.
- Hi ha un personatge principal, tot i que n'hi poden haver més, tota la història passa al seu voltant.
- Unitat d'efecte: està escrit per ser llegit de principi a final. Sense pauses, perquè si tallem la lectura és molt probable que ens perdem l'efecte narratiu.
- Té una estructura centrípeta: tots els elements que s'esmenten a la narració del conte estan relacionats i funcionen com indicis de l'argument.

Els contes populars s'ubiquen en un món irreal, sense lloc ni criatures definides i està ple de coses meravelloses. En aquestes terres, els herois humils maten als seus adversaris, hereten els reialmes i es casen amb les princeses. Tot i anomenar-se contes de fades, sembla que els animals parlants i la presència de la màgia són més comuns en el gènere que les pròpies fades.

Tot i això, no podem dir que la presència d'animals parlants ja converteixin la història en un conte de fades, sobretot quan l'animal és una màscara d'un rostre humà, com a les faules.

En els contes, tot el que sigui grotesc, estrany, rítmic i graciós és una mera recreació per l'alegria dels nens, mentre que per altra banda, tot el perillós i terrorífic els fascina.

Els contes de fades són el principal exemple de la vivesa de la literatura, a causa de la brevetat i concisió de les seves històries

Italo Calvino

Personatges

Els personatges dels contes de fades són simples i arquetípics: princeses, fills joves i prínceps valents, reis i reines, ogres, gegants, dracs, trols, madrastrès malvades i herois falsos, fades madrines i altres ajudants màgics, animals parlants com llops, ocells o cavalls...

Funcions i objectius

Al parlar de les funcions o objectius dels contes de fades m'agradaria diferenciar les funcions de quan van ser creats i les funcions que els hi donem avui en dia.

Quan van ser creats: Quan els contes van ser creats les seves funcions eren molt simples. Els contes havien de servir per entretenir, divertir i donar lliçons morals o ensenyar els valors dominants de les societats.

Avui en dia: En els nostres temps les funcions dels contes s'han ampliat i han avançat cap a la branca educativa fins al punt que, ja no només serveixen per donar una lliçó moral o entretenir, sinó que s'han convertit en un vehicle educatiu, una manera d'ensenyar als més petits, ja sigui la llengua oral o escrita o com a element motivador per introduir continguts conceptuals.

Hem de tenir en compte també, que els contes tenen un gran poder socialitzador, i com diu Glòria Torner i Miguel (1. veure annexos), a través d'ells:

- Socialitzem, inculquem idees, creences i valors socials. (es presenten com a defectes i com a comportament a evitar l'avarícia dels protagonistes de *L'oca dels ous d'or* (2. veure annexos) o la vanitat de la madrastra de la *Blancaneus*).
- Legitimem funcions i rols. (hem de tenir en compte que aquest punt és un punt delicat, ja que com que molts d'aquests contes van ser inventats fa segles els rols tenen un caire masculista: la dona es queda a casa i l'home surt a "caçar" per poder menjar. Doncs bé, un exemple d'això

podria ser *En Patufet*, on la mare és la dona de casa (gairebé sempre surt cuinant), el pare és el que va a treballar, i en Patufet és un nen petit amb moltes ganes d'ajudar als pares).

- Oferim models d'actuació. (un bon model d'actuació és el que trobem en el conte *Els bons amics* on les actuacions solidàries, i sobretot generoses són les protagonistes).
- Oferim models d'identificació des del punt de vista emocional. (en el conte *En Teo i la seva família*, és molt possible que els nens s'identifiquin amb en Teo, ja que la visió que fa dels pares és perfecte, i en la majoria dels casos fins als 12 o 13 anys els nens pensen que els pares són perfectes, a més a més les "petites aventures" són molt quotidianes, juga amb els cosins i germans, passa les vacances amb la família, va a l'escola..., per altre banda, aquest exemple és personal, jo em sentia molt identificada en un llibre que es diu *Estic gelosa* de Brian Moses, en que t'explica moments que fan posar gelosa a la protagonista, però després t'explica com solucionar-ho).
- Ensenyem com solucionar conflictes. (en el conte *Hansel i Gretel*, a part de mostrar-nos un mal valor social, com seria la golafreria, ens ensenya que al mantenir-nos units els conflictes es solucionen més fàcilment, ja que els dos germans tot i estar amb problemes sempre s'ajuden i així acaben vençent).
- Oferim un món màgic, que el nen i la nena viuen i en el que poden descarregar l'agressivitat, l'ansietat i les pors reals (això passa amb tots o la immensa majoria de contes)
- Oferim una font d'imaginació i creació. A partir d'ells, els nens crearan les seves pròpies històries i imaginaran el seu món ideal, els seus somnis i els seus malsons (això passa amb tots els contes).

3. Característiques mundials dels contes

Tots els contes del món tenen unes característiques pròpies segons el lloc on han estat pensats. Dependrà de la seva tradició cultural, del paisatge, - potser fins i tot de la llengua! - però tot i això hi ha una sèrie de característiques que superen fronteres i es mantenen arreu del món. Aquest apartat del treball consisteix en descobrir i analitzar quines són.

3.1 Sexisme en els contes

Els contes de fades o contes de tradició popular transmeten uns valors amb un alt contingut sexista. Una manera fàcil de veure-ho és l'estereotip en els atributs als personatges femenins i masculins, les accions, els trets emocionals que se'ls hi atribueixen...

- Elles sempre esperen, cusen, netegen, ploren... (*Ventafocs*).
- Ells sempre lluiten, salven, rescaten, viatgen... (prínceps de molts dels contes com: *el príncep de la Bella dorment*).
- El poder del personatge femení màgic (*la fada*) radica precisament en la seva màgia atorgada per algú o alguna cosa (*vareta*).
- El poder del personatge masculí màgic (*el mac*) radica en la seva saviesa. (*el mag Merlí del príncep Artur*)
- La malícia del personatge femení radica en la gelosia i la lletjor (*Madrastra de la Blancaneus*)
- La malícia del personatge masculí radica en el seu poder o en l'avarícia (*Ilop*)
- Finals que representen la forma més perfecta d'existència desitjada: casar-se amb el príncep o princesa i convertir-se en rei o reina.
- Les nenes i dones es descriuen com a boniques, dolces, delicades, pobres, ingènues, intel·lectualment negades, covardes, intuïtives, volubles... (*Rapunzel*)
- Els homes en general es descriuen per la seva valentia, astúcia, agressivitat, eficàcia i pels seus treballs o per les seves situacions de poder (prínceps en general)

De tots aquests estereotips el més utilitzat i perillós és la figura del príncep blau. Aquest pot fer creure a les noies que amb un petó es provoca la metamorfosi del lleig i fastigós gripau en el valent i protector príncep. Només s'ha d'estimar-lo, **entregar-se completament**... l'amor ho pot tot.

Per altra banda, amb els contes ensenyem als nens a fer conquestes, i com més conquestes més home és.

Anàlisi del contingut sexista de *La princesa i el pèsol*

Conte: La princesa i el pèsol
Autor/a: adaptació de Francesc Boada
Il·lustrador/a: Pau Estrada
Editorial: La Galera
Personatges femenins: 1. princesa protagonista 2. reina 3. princeses secundàries
Personatges masculins: 1. príncep 2. rei

Personatges		
	Personatges femenins	Personatges masculins
Número	2 (+ princeses secundàries)	2
Protagonista	Princesa	Príncep
Descripció	Desemparada, bonica, delicada, voluble...	Aventurer, viatger, decidit...
Parentesc	Princesa de bo de bo	Fill de reis (príncep)
Personalitat	-----	Obstinat i confiat
Ocupació	Princesa	Príncep
Què fan	Demana aixopluc un dia de forta pluja	Buscar una princesa de bo de bo per casar-s'hi
Què diuen	Demana ajuda i respon a una pregunta en forma de queixa	-----
Què els passa	Troba un lloc on passar la nit i supera la "prova" de princesa de bo de bo	Busca una princesa per tot el món, però no la troba. Un dia se l'hi presenta a casa demanant aixopluc
Desenllaç	Es casa amb el príncep	Es casa amb la princesa
Estereotip	Dona delicada que necessita "ser protegida" i "ser cuidada"	Home que decideix voler una cosa, i al final, ho aconsegueix.
Conclusions	És una dona que no es val per ella mateixa, molt delicada, i demana ajuda	És un home que quan decideix una cosa la busca fins a aconseguir-la

	Atributs	Afectius
	Personatges femenins	Personatges masculins
Reflecteixen estat d'ànim	Sí	Sí
Indiquen valoració positiva	No	No – Sí *
Indiquen valoració negativa	Sí	Sí - No**
Indiquen poder	A mitges***	Sí
Indiquen subordinació	No	No
Altres	-----	-----
Conclusions	No és gaire sexista	

* No – Sí: Al principi la valoració és negativa ja que el príncep està trist i ensopit perquè no troba cap princesa per casar-s'hi, però al final, quan es casa amb la princesa està molt content.

** Sí – No: El mateix que abans però al contrari, primer indica valoració negativa i després, al casar-se, positiva.

*** A mitges: la princesa indica poder a mitges, ja que arriba xopa com una font, i aquesta imatge no és de poder, però després al confirmar-se que és una princesa sí que indica poder.

Llenguatge		
	Personatges femenins	Personatges masculins
Adjectius	Xopa, princesa de bo de bo	Trist, ensopit, convençut
Masculí genèric	-----	-----
Conclusions	Amb el llenguatge no és gens sexista	

Conclusions: L'adaptació de Francesc Boada del conte *de la Princesa i el pèsol* té un nivell de sexisme bastant baix comparat amb el que podríem trobar a la Ventafocs, o a la Bella dorment.

Sí que el personatge principal femení és una princesa voluble, dèbil i indefensa que necessita ajuda i acaba casant-se amb el príncep, com a tòpic de felicitat, tot i que ella no expressa cap desig de casar-s'hi. I també és cert que el protagonista masculí és intrèpid, valent i viatger, i que es mou per aconseguir el que vol. Però tot i aquests estereotips sexistes la resta deixa de ser-ho. Els atributs dels personatges, a part d'aquests generals, són bastant equitatius, el príncep mostra els sentiments, fins i tot els de pena, i a més a més no tot li va bé. Finalment, per acabar el llenguatge és totalment adequat, no s'utilitza el masculí genèric i es descriu els personatges com a persones, no com a homes, o bé dones.

3.2 Els valors conservadors

Si ens posem a pensar en totes les històries que coneixem no es necessita gaire per adonar-nos de que els valors que transmeten els contes que surten de la tradició popular més “tradicional”, valgui la redundància, solen ser valors conservadors:

- No et fiïs dels estranys.
- No desobeeixis les instruccions dels més grans, dels que tenen més coneixement o experiència, o de l'autoritat nacional.
- Comporta't d'acord als valors rebuts (aquest és el que acaba derivant en sexisme: La dona no ha de fer res, simplement esperar que l'home la vingui a buscar i la rescati. Hi juga també la força de l'amor, un petó és capaç de desfer un maligne encanteri. (*La Bella Dorment*)).
- El sexe prematur és un fet dolent i immoral.
- Conrea les bones accions per aconseguir una vida feliç i justa per tu i tothom.

Així doncs, com que no es pot afirmar sense demostrar, anem a buscar exemples de cada punt.

- No et fiïs dels estranys

Aquest valor és molt recurrent a les històries populars, ja que volen ensenyar els nens a tenir cura d'ells mateixos i evitar que es sotmetin a perills innecessaris. Per altra banda però, aquest mateix punt té afectes contraproductius, ja que genera una desconfiança en vers tothom i fa un món més fred i amb més por.

Alguns dels contes que porten aquest valor són:

- Les set cabretes i el llop: *Allà a la caseta del bosc, la mare cabra diu a les cabretes: - Vaig a buscar herbes per menjar. **Mentre jo sigui fora, no obriu a ningú.** En tornar, cantaré aquesta cançó: “Obriu, obriu, cabretes, porto bones tetes, foc a les potetes, llenya a les banyetes. Obriu, obriu, si us plau.” I la mare cabre se'n va.*
- Hansel i Gretel: *... I van continuar menjant com si res no hagués passat. Però aleshores es va obrir una porta i va sortir una bruixa que els va invitar a entrar (mitjançant enganys). Els hi va preparar un bon tiberi i els va deixar dormir en un llit molt calentó... Aquí no hi ha cap frase que digui textualment “no et fiïs dels estranys, no deixis entrar a ningú...”, però demostra que no et pots fiar de la gent, perquè mitjançant enganys i trampes poden semblar-te molt simpàtics però (i com és el cas) poden acabar sent molt dolents.*
- La Caputxeta vermella: *... Un dia, la seva mare li va demanar que portés uns pastissos a la seva àvia que vivia a l'altra banda del bosc, recomanant-li que no s'entretingués pel camí, doncs creuar el bosc era molt perillós, ja que sempre anava rondant per allà el llop... El*

llop, pels nens, representa els perills humans de la ciutat, els homes dolents que els podrien fer mal.

- La Blancaneus: *Ells l'advertien: -Vés molt amb compte. La teva madrastra pot descobrir algun dia que vius aquí i et pot voler fer mal... Es va disfressar de velleta, i amb un cistell de pomes enverinades va creuar les set muntanyes i va arribar a la caseta dels nans. Blancaneus, que sentia una gran soledat durant tot el dia, va pensar que aquella velleta no podia ser perillosa. La va convidar a entrar i va acceptar la poma que li oferia...*

- **No desobeeixis les instruccions dels més grans, dels que tenen més coneixement o experiència, o de l'autoritat nacional.**

Aquest és un altre dels típics valors conservadors que ensenyen els contes. És una manera fàcil de fer que els nens creguin als pares. Anem a veure algun exemple.

- La llacuna de la nena encantada: *...Durant un temps els dos joves es van anar trobant en el lloc on havien pactat, però un dia el pare de la noia va descobrir per casualitat el que feia i es va enfadar moltíssim. Va decidir anar a buscar la bruixa de la tribu i **demanar que castigues durament els dos joves sense patir per les conseqüències...** Els dos joves havien desobeït les instruccions (no escrites però conegudes) d'enemistat de les tribus enamorant-se i veient-se en secret, per això quan el pare de la noia ho descobreix els castiga severament.*
- La Caputxeta vermella: *... Un dia, la seva mare li va demanar que portés uns pastissos a la seva àvia que vivia a l'altra banda del bosc, **recomanant-li que no s'entretingués pel camí, doncs creuar el bosc era molt perillós**, ja que sempre anava rondant per allà el llop... Caputxeta va recollir el cistell amb pastissos i **es va posar en camí, entretenint-se recollint flors**. La nena havia de travessar el bosc per a arribar a casa de l'àvia, però no li feia por per què allà sempre trobava molts amics : els ocells, esquiroles, ... **De sobte, va veure el llop, que era enorme, davant seu...***

- **El sexe prematur és un fet dolent i immoral**

Aquest és un altre valor conservador que transmeten els contes. Segons la moralitat de la societat el sexe prematur és immoral i dolent, i per això s'ha d'advertir als nens en contra.

- Rapunzel: simbòlicament direm que el fet de que el príncep pugui per les tresses de Rapunzel ens pot fer pensar en un doble joc del dolor que deu fer que et pugin pel cabell literalment i en el dolor associat a la pèrdua de la virginitat. Els valors morals que intenta transmetre aquesta història és que el sexe prematur és un fet dolent i immoral, i per això quan Rapunzel és castigada per la bruixa a aquesta última no li passa res i segueix vivint “alegrement” fins al final dels seus dies.

- Conrea les bones accions per aconseguir una vida feliç i justa per tu i tothom a qui estimes.

- El gat amb botes: el gat es passa tota la història fent bones accions pel seu amo perquè aconsegueix-hi sortir de la pobresa, l'ajuda i l'ajuda, i finalment ell és recompensat amb una vida feliç: *Aquell mateix dia es van casar, i el gat es va convertir en un gran senyor i ja no empaitava rates ni ratolins si no era per divertir-se.*
- La dona del pescador: ... *De sobte, amb una gran sorpresa per part del pescador, el peix va començar a parlar. – Deixa'm anar, bon home! – li va demanar el peix-. No sóc un peix, sinó un príncep encantat. Per tant, deixa'm tornar al mar... Moltes gràcies, pescador. Tens bon cor i per això et concediré un desig. Vés-te'n, i quan sàpigues el que desitges, vine a buscar-me.* El pescador ha fet una bona acció deixant anar al peix, i aquest el compensarà per això. *I així, havent recuperat l'amor, el pescador va abraçar la seva dona i el seu fillet, i va agrair al peix que li hagués concedit el que més desitjava. I des d'aleshores, **van viure feliços fins a la fi dels seus dies.***
- Wang i el mag: (conte xinès) *un nen vivia amb els seus pares de cultivar arròs, però feia dos anys que no plovia i no tenien res. Va voler anar a la ciutat per guanyar diners i **pel camí es va trobar a un vell que anava molt carregat i el va ajudar.** Va resultar però, que aquest vell era un mag i va recompensar a en Wang per haver-lo ajudat. Podia fer ploure i Wang va demanar que ploqués sobre els camps d'arròs dels seus pares i així van recuperar les collites i van viure feliços.*

3.3 Els valors “trencadors”: El desafiament a l'autoritat

Per altra banda, també hi ha un grup de contes que exalten l'esperit aventurer, el desafiar el destí o les ordres rebudes, encara que en aquest cas la majoria de les vegades que es desafia l'autoritat o es trenca momentàniament amb uns valors, al final s'hi retorna d'una o altra manera.

- El sastre valent: ...- *Fora d'aquí, golafres! – va cridar i, amb un retall de roba va matar les cinc mosques de cop.*

- *Que n'ets, de valent, petit sastre! – va exclamar el lloero fent broma -. N'has mort cinc! Oblida't de cosir i cantar, i llança't a fer fortuna pel món! El petit sastre, que era un ingenu va agafar la broma al peu de la lletra i se'n va anar a fer fortuna pel món.* (desafiar el destí, ell és un sastre que serveix per cosir, però al sentir-se dir que pot fer més coses decideix desafiar el destí i deixar enrere el seu taller per marxar a veure món). ... *li van dir que anés molt amb compte perquè, al bosc proper, hi vivia un gegant capaç d'empassar-se a qualsevol.*

- *Ha, ha, ha! – va riure el petit sastre-. No em parreu de gegants! N'he mort cinc! Cinc n'he mort, jo! No tinc por de res ni de ningú! I se'n va anar al bosc a la recerca del gegant (esperit aventurer).*

- El cistell meravellós: (conte dels Indis pells roges): *En una tribu india existia una regla segons la qual ningú podia menjar fora d'hores. Us podeu imaginar com es va enfadar una dona de la tribu al veure que les **seves dues filles havien infringit aquella llei.** “M'avergonyeixo de vosaltres!, més val que marxeu” i va pagar a la més gran. **Les nenes van escapar-se** i quan estaven caminant es van trobar a l'Home de la Muntanya que es va casar amb la filla gran i **van viure tots junts feliços durant un temps.** Un dia elles van anar a visitar a la seva família amb un cistell màgic que els havia donat l'home que era molt petit, però quan el sacsejaves es feia molt gran i quedava ple d'aliments. **Les dues noies van tornar al poble, on van ser rebudes amb molta alegria** perquè es pensaven que s'havien mort. La més gran va sacsejar el cistell i aquest es va fer molt gran i va quedar ple de menjar, amb el que la gent del poble va menjar durant molt de temps.*

Les nenes infringeixen una llei, i per tant és un desafiament a l'autoritat, per això són expulsades i viuen feliçment, però només durant un temps, quan tornen al poblat la gent les rep amb molta alegria (han estat perdonades).

4. Contes Catalans

Ara vaig a analitzar les característiques més particulars de cada indret, així doncs començarem amb contes populars de Catalunya. He escollit els contes d'en *Patufet*, *El Gegant del Pi*, i alguns dels *Minairons*, perquè crec que són els més típics i els que poden aportar més informació.

4.1 Anàlisi d'en *Patufet*

El context de la història d'en Patufet es troba cap a finals del segle XIX o principis del XX, durant les dues Espanyes, quan la diferència entre camp i la ciutat era molt exagerada. Ho veiem perquè aquí la dona que vivia al camp encara no treballava, i en el conte la mare d'en Patufet està a casa per fer les feines, el menjar pel pare i portar-li al lloc on treballa. Tot i que, la casa estigui situada en un poble on hi hagi botigues per comprar menjar ens trobem en un ambient més aviat rural que no pas urbà. Viuen en un poble on hi haurà les quatre coses necessàries, i on tots es deuen dedicar a la pagesia (igual que el pare d'en Patufet), conreant les terres del voltant del poble. Així doncs, evidentment els personatges no són d'alta classe social. La família d'en Patufet, és una família pagesa catalana típica d'aquella època, sense masses riqueses, però suficient per viure, es podria dir que són de classe mitjana tirant a baixa. Si no fos per en Patufet, que la seva mida el fa ser un personatge de caire fantàstic, diríem que tots els personatges són totalment realistes, una família pagesa, en la que la mare cuida la casa, el pare treballa, i els dos es preocupen pel fill quan li passa alguna desgràcia.

Aquesta història, fins que en Patufet desapareix, és el reflex d'un dia corrent, per tant, el motius que trobem dels personatges abans de la desaparició és el simple fet de guanyar diners per sobreviure. Però quan el nen desapareix, deixen de banda la feina que estiguessin fent i van a buscar-lo desesperadament, a partir d'aquest moment, el que mou als pares de la història és l'amor i la por, l'amor cap al seu únic fill i la por de que li hagi pogut passar res dolent. Per altra banda, a en Patufet el mou les ganes de fer coses, aquestes ganes que tenen la gran majoria dels nens petits de voler demostrar als pares de que ets gran i capaç de fer-ho tot.

El tema d'aquesta història és les qualitats d'en Patufet com a noi treballador i bona persona, que el fan estimar tot i ser diferent o "inferior" - per la seva mida – i que gràcies a l'estimació dels altres passi el que et passi sempre estaran amb tu.

En aquesta història no hi ha res que ens faci pensar en cap tipus de religió.

Al analitzar aquest conte simbòlicament podem arribar a les conclusions de que la mida d'en Patufet pot representar la seva innocència i la seva confiança amb la gent, qualitats molt bones però que fan que puguis ser esclafat i enganyat per qualsevol altre, cosa que representa el bou en aquesta història. El bou representa a tots els perills humans que hi ha fora de la seguretat de la llar per als nens i per als no tant nens.

Finalment, la finalitat moral d'aquesta història és més o menys el que he dit abans al parlar del tema, si ets una bona persona treballadora i sempre disposada a ajudar, no et preocupis, que passi el que et passi, els altres, agraiïts amb tu, sempre estaran disposats a ajudar-te a tu també. I viceversa, si algú és sempre bona persona amb tu, tu has d'estar disposat a ajudar-lo sempre.

4.2 Anàlisi del *Gegant del Pi*

Aquesta història la contextualitzarem dins de la Reconquesta, al segle XV més o menys, ja que és el moment en que els habitants de tota la península Ibèrica van lluitar contra els moros per fer-los fora i reconquistar les seves antigues terres. Podem dividir el conte en dos entorns, l'entorn rural del principi de la història, és on viu en "Fort Farell" ja que ens diu que està treballant al camp, i l'entorn urbà de la ciutat de Barcelona, que és on hi ha la lluita entre el nostre protagonista i el gegant moro.

Pel que fa a la classe social dels personatges trobem que evidentment, el protagonista Fort Farell és de classe mitjana baixa, ja que és un pagès que treballa les seves terres del camp i viu en un mas amb els seus pares. Per altra banda, el gegant moro ha de ser d'una classe social força alta, un general o alguna cosa així, ja que després d'haver-se apoderat de la ciutat (fet amb el qual ja deu haver-se enriquit bastant), és ell el que surt a defensar la terra que han conquerit per tant és el màxim representant dels musulmans.

Els personatges d'aquest conte tenen la seva part realista i la seva part fantàstic. Si no fos per la mida i la extraordinària força del protagonista i l'antagonista serien personatges totalment realistes. Un pagès que va a lluitar per reconquerir Barcelona, i un musulmà que l'ha ocupat.

Tot conte necessita uns personatges, personatges amb desitjos perquè sinó no es mourien i no hi hauria història. El que fa moure a en Fort Farell cap a Barcelona realment és un altre gegant que passa per allà, i es sorprèn al veure la força que té, i aleshores li diu que què fa allà mentre els moros envaeixen Barcelona, després de que el gegant el critiqui per no fer-hi res, decideix anar-hi. Així som els humans, ens deixem influenciar moltíssim pel que diuen els altres, hi creguem o no. Al mateix temps, el que mou al gegant moro és les ganes de conquerir nous territoris, aconseguir noves riqueses...

El tema d'aquest conte és fer fora als musulmans de la ciutat de Barcelona, la reconquesta d'aquesta. Ens trobem doncs, davant d'un conte que enfronta dues de les grans religions mundials: la cristiana i la musulmana. Es mostra la relació entre els integrants d'aquestes dues religions, els musulmans envaeixen Barcelona, i els cristians que viuen allà, en ves de parlar amb ells o arribar a un acord per conviure, els fan fora.

Aquest conte recrea en forma llegendària uns fets històrics. Els gegants sovint simbolitzen al poder, o sigui que en aquest cas el gegant podria ser el rei moro, o el mateix imperi musulmà.

Finalment, la finalitat d'aquesta història és explicar als nens que sempre val més la intel·ligència que la força, ja que el gegant moro, tot i ser molt més gran i tenir molta més força, és vençut per en Fort Farell, que és més intel·ligent, i amb astúcia esquiva tots els cops fins a que l'altre es cansa i així el guanya.

4.3 Els Minairons

Els **Minairons**, també anomenats **Manairons** o **Menairons** al Pallars, a Andorra i a l'alt Urgell, **Diablorins** a l'alta Ribagorça, o **Femilians** a indrets meridionals més allunyats del Pirineu, són uns éssers fantàstics de la tradició cultural catalana que apareixen principalment pels Pirineus. Són una mena de follets diminuts però capaços d'enllestir molta feina (sempre dures i fatigoses com segar camps en una nit, encunyar monedes, construir cases...) ràpidament no tenen una forma definida tot i que es diu que recorden a petits insectes, mosques, borinots o espurnes de llum. S'explica que el seu propietari els guarda en un canut d'agulles o dins el mànec d'una falç i, quan li convé, els fa sortir per manar-los feina. Tot i això també tenen una part negativa, quan surten del canut es posen a cridar tots junts *Què farem, què direm? Què farem, què direm?!!*, i si no els manes cap feina et maten per haver-los despertat.

Diverses explicacions sobre els orígens de les tarteres han començat d'aquesta manera, ja que l'heroi, en trobar-se amb els Minairons de la forma més inesperada, els fa agrupar totes les pedres d'un prat a la muntanya per tal de salvar la vida.

Anàlisi de les històries dels Minairons

Aquests tres contes recopilats per Pep Coll, tot i ser individuals i diferenciats, parlen dels Minairons, els mini- fullets de tradició catalana, és per això que els analitzaré tots junts:

Aquestes històries es desenvolupen als camps catalans del Pirineu i voltants durant el segle XX, que és quan era totalment normal que a les masies hi hagués l'amo i els mossos, o els jornalers. Ho podem saber també ja que en aquella època, i com veiem reflectit als contes, els tractors i altres màquines per alleugerir la feina al camp s'acabaven d'inventar (Henry Ford va començar amb la construcció de tractors al 1907) i per això només els podien utilitzar la gent molt rica, fora de l'abast de la gran majoria de la pagesia catalana.

Al estar parlant de masies, pagesia, camps per segar, fires per vendre mules... ens trobem evidentment davant d'un entorn totalment rural. On la feina és al camp, segant el blat, alimentant al bestiar..., i la vida a la masia, envoltada dels camps, d'arbres i rius.

Els personatges d'aquestes històries són tots de classe mitjana tirant a baixa. Tot i que trobem els amos i els propietaris de les masies, que són de classe més alta que els mossos o jornalers, no passen de ser de classe mitjana que viuen gràcies a les collites i animals. Després, com acabo de dir, trobem als mossos o jornalers, que ja són de classe baixa, ja que ells no són propietaris de

res, simplement fan la feina que mana l'amo i quan la mana. Finalment, trobem els Minairons, però com que són totalment fantàstics no es poden classificar en cap mena de classe social. Segons la tradició catalana, els Minairons són una mena de fullets en forma d'insectes que viuen en un canut d'agulles o en el mànec d'una falç i que poden fer tota mena de feines que els manis. Per altra banda, la resta de personatges que apareixen en aquestes històries són totalment realistes.

Per entendre una història a fons s'ha d'entendre què mou als personatges, quins són els seus desitjos. És per això que ara analitzaré aquest aspecte del conte. Els desitjos dels propietaris de les masies, que normalment són els propietaris dels Minairons, és fer més i més diners, augmentar la seva riquesa, i per això de vegades, com a la història *Coces i Bots de Pernes*, la ambició els encega i acaben patint ells mateixos les conseqüències (ferides, pèrdua dels Minairons, mort...). Al mosso de *Lo Tarter dels Minairons* el mou la tafaneria, el desig de saber una cosa quan ens la prohibeixen és terriblement fort, i moltes vegades, aquest t'acaba portant a la desgràcia. Al jornalier francès de la història *Un jornal de mil dimonis* el que el mou en el poc que veiem d'ell, és la feina, evidentment per guanyar diners per sobreviure, i també la fatxenderia al voler demostrar que tot i passar-se tot el dia sense fer res, gràcies als Minairons que ningú no sap ni ha de saber que té, és capaç (en teoria ell) de fer tota la feina en segons.

La temàtica d'aquestes històries és l'exaltació del pragmatisme, però encara més enllà, perquè no és anar al pràctic, és dominar a altres per fer-te la feina i les males conseqüències que això pot comportar.

No hi ha una mostra clara de religiositat, però quan algun propietari del canut rep un càstig el rep perquè segons la moral religiosa cristiana, en aquest cas, i en les altres també suposo, és dolent aprofitar-se dels altres (teòricament més dèbils per la mida en aquest cas) perquè facin el que tu vulguis, et solucionin els problemes, et facin la feina i a sobre siguis tu qui triomfis.

Per altra banda, el fet que els Minairons visquin en un canut d'agulles o un mànec de falç, és a dir, en un lloc realment simbolitza la seva falta de vida. Ells no viuen, no tenen vida, només treballen i a més, quan tu ho decideixes. A més a més, els Minairons podrien simbolitzar la part treballadora, ambiciosa, inesgotable i sense escrúpols de cadascú.

Per acabar, tots els contes són inventats per transmetre alguns valors, o si més no, amb alguna finalitat. La finalitat de les històries de Minairons és fer-te adonar que per molt bé que et vagi tot, si et va bé a costa de "maltractar" o abusar de l'altre gent sempre acabarà malament. Pots tenir molts i molts anys d'esplendor, però finalment tot passa factura, sigui de la manera que sigui.

Hem d'afegir a més a més, que en aquestes històries de Minairons trobem temes molt recurrents a la literatura clàssica com serien:

- Dins de "Lo Tarter dels Minairons": *Va agafar el canut i, picat per la tafaneria, va voler esbrinar què coi hi guardava el seu amo allí dintre.*

El tema de la tafaeria, quan un personatge diu a un altre: sobretot no miris, no obris, no facis..., aquest inevitablement sucumbeix a la curiositat: *Pandora i "la caixa dels trons"*; l'aprenent de bruixot, l'estudiant que obre els flascons de l'alquimista al *Diablo cojuelo*... Fins i tot es podrien trobar coincidències en la història d'Adam i Eva: *"Podeu menjar tot el que veieu, però sobretot, no ho feu mai de l'arbre del bé i del mal"*. Tot i que hi ha una gran diferència entre aquestes històries i les dels Minairons, quan no s'obeeix l'ordre donada normalment el tafaer pateix greus conseqüències, en canvi, aquí si ets capaç de donar una ordre als Minairons (indiferentment de lo productiva o lògica que pugui ser aquesta), en sortiràs il·lès. En aquest aspecte, potser es podria relacionar més amb la "Ilàntia meravellosa": a dins hi ha un geni que fa tot el que li demanes.

- Dins de "Un jornal de mil dimonis": *Hi ha temps de sobres, company. Doneu la volta al cavall i correu a galop pel mig de l'herba fins a l'extrem del prat. Sobretot, no gireu pas el cap enrere.*

El tema de "no girar el cap enrere" també és molt freqüent en relats mitològic- religiosos: *Orfeu i Eurídice*, l'esposa de Lot, convertida en estàtua de sal per no poder evitar girar-se a contemplar la destrucció de Sodoma.

5. Contes d'arreu del món

Un cop d'estripades les característiques dels contes catalans, toca fer el mateix amb les característiques de contes d'arreu del món. Per fer això he agafat uns quants contes de cada continent, excepte d' Austràlia, als quals no he tingut excés, i he fet algunes entrevistes a gent natural d'aquells països per poder relacionar les conclusions amb la vida de les persones del país.

5.1 Contes americans

Amèrica és un continent del qual he analitzat quatre contes, un provinent de Brasil, l'altre d'Argentina, un altre de Mèxic i un de Canadà.

El primer, el de Brasil, es diu *El monstre xiulador*, i l'he tret d'un llibre que es diu *Els meus contes favorits* de Gavin, Jamila; Rindersley, Barnabas; Hall, Amanda. La nena que el va explicar es diu Celina i viu a la selva de l'Amazones, al Brasil, és una índia tembé.

5.1.1 Anàlisi del *Monstre xiulador*

Aquesta història, provinent de l'Amazònia brasilera, de la tribu tembé, no té un únic context, com altres podria haver passat fa anys, o podria ser en un present. La història tracta d'un monstre xiulador que Celina, la nena que ha explicat aquest conte, sent xiular a les nits.

L'entorn en que es desenvolupa el conte és un entorn de selva, la història passa a la selva Amazònica, entre els seus grans boscos, i el seu encara més gran, riu Amazones.

Per analitzar el personatge d'aquest conte, Kanassa, començarem per classificar-lo socialment. És un noi de la tribu, segurament un pescador i caçador, de classe diguem-ne mitjana, ja que no deu formar part de la família del cap de la tribu i aquesta és la única classificació de les tribus. O ets el cap i formes part de la seva família, que aleshores ets més o menys privilegiat, o ets de la resta de la tribu, on no hi ha diferències. És un personatge realista, un noi caçador molt fanfarró que decideix anar a caçar un peix molt gros, l'únic que el fa diferent de la resta és que pot parlar amb els ocells. Al principi, el que mou a Kanassa, és el desig de fer-se veure, de demostrar que ell és el millor i que pot fer moltes coses que els altres no podran fer mai, però després, quan es troba al monstre xiulador, l'únic que el mou és el desig de sobreviure, de poder escapar de la mort a les mans del monstre. L'altre personatge a ressaltar de la història és el monstre xiulador, un monstre horrorós pelut, tan alt com un gegant, amb grapes en comptes de mans i amb una cua horribles que ho destrossava tot. Però el pitjor de tot era que tenia un forat al cap, d'on sortia el xiulet. Evidentment al seu un personatge totalment fantàstic, no es pot classificar dins de cap classe social, i segurament el que el fa moure és la seva supervivència, matar per menjar i dormir per descansar.

El tema d'aquest conte és el viatge del jove Kanassa per caçar al peix gegant i la demostració de que l'arrogància i la supèrbia et poden fer acabar molt malament.

Aquesta història, tot i que no mostra símbols clars de religiositat, castiga conductes que per la majoria de religions són castigables també, com la supèrbia, i igual que la majoria de religions, ensenya que si et peneixes d'alguna cosa et pots salvar, i que els altres t'ajudaran sense pensar en el passat.

En aquest conte, el peix pot simbolitzar la seva màxima pretensió, i com les màximes pretensions ha de ser un repte molt difícil, a més a més, si no són per sentir-te bé tu mateix sinó que són per imatge, demostrar coses als altres, no són bones. És per això, que el monstre significa la gran dificultat d'aconseguir les coses, i els ocells, la gent del poble, que malgrat ser així d'arrogant, l'ajuden perquè són "germans" i quan algú demana perdó i entra en raó, se l'ha d'ajudar.

Finalment, el valor que vol transmetre aquest conte és que a vegades, val més no fardar tant i ser més respectuós amb els altres, perquè en qualsevol moment pots necessitar ajuda, i si has anat perdent als amics a base de cops, no la rebràs.

5.1.2 Anàlisi de *La llacuna de la nena encantada*

La història de *La llacuna de la nena encantada* prové d'Argentina, més concretament de San Rafael de Mendoza, que és on físicament es troba aquesta llacuna. Aquest conte me l'ha explicat un noi que es diu Mauro i que viu a Argentina.

Aquesta història transcorre a l'Amèrica Llatina d'abans de la colonització europea, quan les tribus dels indígenes eren tota la civilització que existia. L'entorn en el qual es desenvolupa l'acció és un entorn evidentment rural, ja que aleshores les ciutats com les coneixem avui en dia no existien. Els natius vivien en poblats que s'havien construït ells mateixos mitjançant, palla, troncs, fulles, excrements... i tot el que la natura els proporcionava. El paisatge que ocupava Amèrica Llatina, més concretament San Rafael d'Argentina, quan els europeus encara no havien colonitzat res, estava format pels grans boscos que ocupaven aquelles extensions de terres immenses, els "milions" de llacs i rius... En definitiva, en un paisatge de selva, potser més concretament de bosc tropical.

La classe social dels personatges d'aquesta història va segons la d'aquella època. La noia és la filla del cacic (màxim cap de la tribu), i per tant, és de la classe social més alta de tot el poblat. Segurament tenia més poder adquisitiu que la resta (sigui el que sigui que era el poder adquisitiu d'aquella època: menjar, plantes medicinals...), evidentment més privilegis; atenció mèdica o del bruixot abans que ningú, veu i vot en les decisions del poble (?), (això potser ja no per ser dona).

Per altra banda, el noi de l'altra tribu era una persona de "classe mitjana", segurament era un pescador, caçador... de l'època, un noi jove i fort que mantenia la seva família, i que segurament col·laborava a mantenir tota la tribu. Avui en dia aquests personatges ens sonen a fantàstics, però traslladant-nos a aquella època són totalment realistes; dos joves de diferents tribus, que ves a saber com s'han conegut (potser el noi estava caçant i la noia passejant i es van trobar) i s'han

enamorat. Parlant de diferents tribus i de fa molts anys, no és gens estrany doncs que els pares s'oposessin al matrimoni, i per això s'havien de veure d'amagat.

L'únic personatge de la història que és fantàstic, i ens sona a impossible, és la bruixa que fa l'encanteri per castigar als joves. Sí que en aquella època hi havia bruixots en cada poblat, o gent que ho era considerada, però el que realment feien aquella gent era curar utilitzant plantes medicinals, o fer fer viatges mitjançant la Ayahuasca, i potser també fer prediccions però la majoria sense base, ni molt menys eren posseïdors d'aquests poders que ens fa veure en el conte.

Aquesta història, com la gran majoria, és moguda totalment per l'amor. La capacitat de fer coses, de moure't, de fer avançar el món és total i única de l'amor, bé, de l'amor i de l'odi. En aquest cas l'amor es veu reflectit en els dos personatges principals, que enamorats fan el possible per veure's acceptant les greus conseqüències que patiran (i pateixen) si són descoberts pels seus pares. D'altra banda però, s'ha de dir que el final, quan el noi marxa corrents i no intenta mai tornar per anar a ajudar a la seva "estimada" és una mostra de que l'amor no era tant fort com ens pensàvem, ja que quan algú està totalment encegat per aquesta força que anomenem amor és capaç de tot per l'altre, i aquest noi no en va ser. Contràriament, el pare de la noia és mogut per l'odi i la ràbia que sent per l'altra tribu canalitzat en el noi que es veu amb la seva filla. Quan descobreix tot el que passa, en un moment de rampell, sense pensar en la seva filla ni en ningú, mana a la bruixa del poble fer el que sigui per castigar-los. Després, potser se'n penedeix, però això ja no surt a la història i és cosa de cadascú.

El tema d'aquest conte és la força de les passions. A partir dels actes que fan els seus personatges moguts, com he dit abans, per les dues passions més fortes que existeixen, t'invita a reflexionar i a posar-te en el lloc dels protagonistes, o del pare, o fins i tot de la bruixa, i pensar què faries tu en el lloc de cadascú.

Aquestes tribus eren paganes, creien en diferents Déus, un per una cosa, l'altre per l'altre i així successivament. Tot i això, en aquesta història la religió no hi és present. Potser si busquem i rebusquem acabarem pensant en que segons les seves creences el cacic era nomenat per Déu, i per això la seva voluntat és la dels Déus, i per tant, la petrificació de la noia era inevitable. Però jo personalment, no crec que la història vagi a buscar que ens fixem en aquests detalls.

La simbologia d'aquest conte roda al voltant de la màgia i de la lluna, el fet de que la imatge de la noia encara estigui reflectida a la llacuna vol dir que l'abandonament no s'oblidarà mai. La lluna plena sempre ha estat un símbol de màgia, tan bona com dolenta, i de un destí complet (la lluna varia com la sort, però si és lluna plena simbolitza un estat definitiu), i com he dit abans, això es tradueix en la idea del reflex. És com si la noia hagués passat a existir només en un món antimaterial, i per això el seu amant no pot tornar mai a ella perquè s'ha quedat atrapada en aquest món.

La finalitat d'aquest conte és establir unes normes de conducta, i un valors morals. Aquesta història et diu que has d'obeir als pares, o als que manen, perquè sinó les conseqüències seran pitjors sempre. L'amor és important, però abans va el teu poble, la teva família, els teus amics... Per altra banda, jo crec que aquest conte t'invita a reflexionar sobre tot el que hem dit abans, l'amor, si l'amor encara que sembli molt fort és verdader, les conseqüències dels teus actes (hauries d'esperar a que et passi la ràbia abans d'actuar?)...

5.1.3 Anàlisi de *Les Donzelles del Blat de Moro*

Les Donzelles del Blat de moro és una història tradicional provinent de Mèxic, extreta també del mateix llibre que la del *Monstre xiulador*.

Aquest conte, provinent de Mèxic, tot i que no hi hagi res que ens faci veure-ho totalment clar està ambientat anys enrere, podria arribar a dir que es pot estar referint a l'època d'abans de la colonització europea, quan els indígenes vivien en poblats i vivien del que conreaven. L'entorn en que succeeix és clarament rural, un poblet, que dedica les seves terres a conrear blat de moro per anar sobrevivint (això també és una pista per contextualitzar el conte, el cereal per excel·lència d'Amèrica del sud, i central en aquest cas, sempre ha sigut el blat de moro, sempre fins que van arribar els europeus i van muntar les plantacions de cotó, canyes de sucre i cafè per la comercialització per al mercat del nord).

Per parlar dels personatges hem de començar per diferenciar els realistes dels fantàstics; en aquest conte els personatges realistes serien tots els habitants del poblet i les Donzelles del Blat de Moro, tot i que a l'inici del conte aquestes semblin personatges fantàstics capaços de fer que la collita vagi bé amb els seus balls i les seves veus màgiques, finalment sabem que la màgia no és seva, sinó dels déus que fan ploure, i que elles només ho "invoquen" amb els seus cànctics, i que qualsevol noia podria fer-ho, només que sàpigues bé els rituals. Nogensmenys, els personatges fantàstics d'aquest conte són Pautiwa, l'home dels esperits que ajuda a les Donzelles del Blat de Moro directament, i a la gent del poble, primer indirectament fent que s'adonin que necessiten a les Donzelles del Blat de Moro, o si més no la seva tècnica, i després directament, ajudant-los a aprendre els balls i els cànctics, i Paiyatuma, un músic màgic que tocava una flauta màgica a la qual ningú es podia resistir, i donava forces a tothom (això ens recorda al *Flautista d'hamelin*).

Ara si els classifiquem segons la seva classe social hem de dir, que la gent del poble, tractada totalment com a un sol individu, com a massa unificada, forma part d'una classe social bastant pobre, sobretot perquè depenen totalment de la seva agricultura i aquesta sense màgia no prospera. A més a més de pobre, és una massa bastant "inculta" (en el sentit de que necessiten que Paiyatuma els digui que necessiten les Donzelles del Blat de Moro tot i que des de que se'n van anar no han tingut cap collita bona). Per altra banda, aquests personatges fantàstics, que

podrien ser considerats xamans, sempre són tractats com a casta poderosa pels seus coneixements que la gent relaciona amb la màgia o un cert poder diví.

Sembla que el que mou a les Donzelles del Blat de Moro és simplement ajudar, elles són conscients que tenen un “do” i com que són bones persones volen ajudar als pobres que no el tenen i que pateixen, això sí, elles volen ser tractades com es mereixen després que gràcies a elles no morin de gana. El poble és mou com una massa pels seus interessos, al principi com que recorden el que és passar gana sí que són molt agraïts amb les Donzelles, però més tard, igual que tots els humans, obliden tot el que fan per ells, perquè l'estat habitual ja és l'estat de benestar, i no és que siguin dolents, simplement són humans, i com tots, quan no ens fa mal el dit no pensem <<oh que bé, no em fa mal el dit>>, en canvi quan ens fa mal no parem de queixar-nos. Finalment, el que fa moure a Pautiwa i Paiyatuma és obrir els ulls al poble, fer-los veure que han de ser primer agraïts, i que s'han de que després, s'han de saber valdre per ells mateixos.

El tema d'aquest conte és la lliçó de: “Si no cuides les coses demà ja no ho tindràs”.

En aquesta història, com a tantes altres, no surt representada la religió clarament però castiga els comportaments que castiga la religió també, com el fet de estar acostumat a que els altres facin coses per tu, i aleshores tornar-te desagraït, si sempre fan per tu, sempre has d'estar agraït.

Finalment, només remarcar que la finalitat moral, els valors que aquest conte vol transmetre són valors com l'agraïment i l'humilitat, i un cop has après a respectar, i agrair als que t'ajuden, no t'has de conformar en deixar-te ajudar sempre, has d'aprendre a ajudar-te a tu mateix per poder ser autosuficient, i no haver de dependre sempre d'algú altre.

5.1.4 Anàlisi de *L'arribada de Corb*

Finalment, aquest és l'últim conte dels d'Amèrica, provinent del nord del Canadà, de la tradició del poble dels Inuits.

Aquest conte Canadenc, que pertany a la tradició del poble dels Inuits, parla del principi del món, de l'època de la creació i poques generacions després. És evident, que al estar situat en aquestes èpoques l'entorn ha de ser totalment rural, ja que encara no s'havien construït ciutats, ni gairebé pobles.

Si poguéssim classificar els personatges d'aquesta història en diferents classes socials hauríem de posar a tots els humans en un mateix sac, de classe social humana, ja que en aquella època no hi havia diferències encara, i per l'altra banda, a Corb com a màxim, ja que és el creador de tot l'univers, i al seu fill Nen Corb i la seva dona Oca de les Neus, com a éssers superiors als humans.

Un altre punt de classificació dels personatges és analitzar la seva part realista o fantàstica. En aquesta història, els humans són bastant realistes, la part del primer naixement d'un humà és una mica fantàstica, però tampoc és una característica de l'humà, simplement un dels molts altres fets

que explica la història de la mà de Corb, i que avui en dia creiem fantàstics. Per tant, si aquests humans, neixen, es reproduïxen, cacen, obliden promeses i destrossen el món... podem afirmar que són realistes sense dubtes. Els personatges que ja no són realistes, que són un mite que se'ns escapa totalment de la nostra visió realista, són Corb, Nen Corb i l'Oca de les Neus, el suposat creador de l'univers, el seu fill i la seva dona. Per la nostra visió d'avui, són animals humanitzats, és a dir, cossos d'animals que actuen (parlen, pensen, es relacionen) com els humans.

Per últim pel que fa als personatges, hem de dir quins són els motius, els desitjos que els fan moure perquè la història succeeixi. En aquest cas, Corb al principi crea la Terra perquè com el seu nom indica, Tulugaukuk, Pare de la Vida, la seva missió és crear, senzillament és el creador de la vida. Per tant, crea tot el que és sense vida, i la creació del sol ve perquè vol veure el que ha creat, perquè n'està orgullós i li agradaria veure-ho. Després d'això la resta de la creació és una cadena perquè el que ha creat anteriorment (humans) pugui sobreviure. Els motius que mouen als humans al principi són totalment nobles, només cacen per sobreviure, per poder menjar i per vestir-se, per protegir-se del fred. Però al passar els anys, al canviar de generació, quan ja no recorden la promesa que van fer a Corb, els envaeix la cobdícia, i cacen per tenir més i més i més, per fer fills i agulles, per fer cabanyes... per fer moltes coses que els són prescindibles. És per aquest motiu, que Corb decideix castigar-los, primer els pren el sol, i després crea el dia i la nit, l'estiu i l'hivern. Els motius del Nen Corb simplement són la tiferania dels nens.

El tema d'aquesta història és la resposta de la creació del món. Aquesta sempre ha sigut un misteri, i mitjançant aquesta història els Inuits volen explicar-l'ho.

Aquesta conte es pot agrupar dins de les històries religioses tot i que no ho sembli. No ho sembla perquè la religió que ens mostra és diferent a les que estem acostumats, és una religió pagana, que creuen en els animals com a deus, en aquest cas Corb es el déu de la creació, i veiem també creences com que la cobdícia és dolenta, que s'ha de fer per sobreviure, no per viure entre riqueses...

Finalment, només remarcar que la finalitat moral, els valors que aquest conte vol transmetre són valors de humilitat, recordar-nos que vam ser creats igual que tots els altres éssers d'aquest món, i que els hem de respectar igual que hem de respectar-nos entre nosaltres, que només podem matar-los per cobrir les necessitats més bàsiques de cada un. També "ensenya" als nens un altre valor no tant igualitari, més aviat sexista; *I qui vigilarà el foc mentre jo caço? I qui em farà companyia durant les llargues i fredes nits? - es va lamentar l'home.*

Corb va batre les ales i va crear la dona. Aquest fragment intenta dir que les dones serveixen per vigilar el foc, o la casa, o els nens, per fer companyia a l'home i per reproduir l'espècie. No serveixen ni per caçar, ni per treballar, això són feines d'homes.

5.2 Contes Europeus

Europa és un continent del qual he analitzat quatre contes: *La bella dorment*, *Rapunzel*, *El vestit nou de l'emperador* i *el Conillet Blanc*. Els tres provenen de diferents països tot i que el de *La bella dorment* no es sap ben bé de quin és originari.

5.2.1 Anàlisi de *la bella dorment*

La història de *La Bella Dorment* va ser recollida inicialment per el contista napolità Giambattista Basile al 1634, és una de les versions més primerenques de la saga de les belles dorments. Titulada *Sol, Lluna i Tali*, la història conté tots els ingredients dels contes que presenten a una donzella adormida: una princesa encantada, que passa una temporada aparentment morta, una llarga reclusió a la torre d'un castell i la alliberació per un príncep guapíssim. I, a la manera dels contes de fades clàssics, la història acaba amb la mort de la bruixa, una diabòlica dona en aquest cas.

El príncep es va acostar a la princesa adormida, que jeia vestida sobre un escó de vellut. La va cridar en veu alta, però ella semblava insensible, com si estigués en trànsit. En contemplar els seus encants, va sentir de sobte que la sang corria amb passió per les seves venes. El príncep la va aixecar en braços, la va portar a un llit i va recollir els primers fruits de l'amor mentre ella dormia. Quan va acabar, va deixar a la princesa i va tornar al seu regne, on, constret pels deures del seu càrrec, no va tornar a pensar en l'incident.

Un incident? Una violació? És aquesta *La Bella Dorment* de la nostra infància? Què ha passat amb el tendre petó en els llavis, amb el despertar de l'encantament, amb la festa del casament? En lloc d'una princesa agraïda, que acull al seu salvador amb els braços oberts, ens trobem amb la visió d'una donzella indefensa, violada mentre dormia per un príncep errant. I això només és el principi...

La princesa va dormir durant nou mesos, i quan van acabar els nou mesos va donar a llum a dues belles criatures, un nen i una nena. Durant l'embaràs, la princesa, el nom de la qual era Talia, va ser assistida per dues fades, que després van col·locar a les criatures en els pits de la seva mare dorment. Un dels nens, incapaç de trobar el mugró de la seva mare, va xuclar el dit de Talia i va alliberar l'estella enverinada que s'havia allotjat allà quan ella es va punxar amb el fus prohibit. La princesa va despertar i va batejar als nens amb els noms de Sol i Lluna. Algun temps després, el príncep va tornar per reclamar a Talia i als nens.

Tot i això, hi ha un problema. El príncep ja està casat. La seva esposa (una dona diabòlica) s'entera de la infidelitat del seu marit i intentar matar a Talia i als nens. Invita a la princesa al castell i d'amagar dona instruccions al cambrer perquè mati i cuini als nens. Li diu que els serveixi

al seu marit en un estufat. El cuiner però, no és capaç de matar a uns pobres nens, els amaga i els substitueix per un xai. Després, decideix matar a Talia, i mentre el marit està de viatge ordena que la cremin en una foguera al pati, però just quan la heroïna està a punt de morir arriba el príncep i la salva de les flames, molt content d'haver arribat a temps però horroritzat per haver-se menjat als seus fills.

*Ai de mi!- va gemegar l'angoixat príncep-, sóc el llop dels meus dolços bens.
Es va girar cap a la seva perversa dona i va dir:*

- Tu, gossa renegada! Quin acte tan horrible has dut a terme? Fora d'aquí! Tindràs el teu merescut!

I, dient això, va ordenar que la seva dona fos llençada a les flames que havia preparat per Talia.

Mentre la perversa dona es retorçava en el foc, el cuiner va dir a l'affligit príncep que els seus fills encara estaven vius.

- Han estat perdonats - li va informar el cuiner mentre corria a rescatar a Sol i a Lluna del seu amagatall.

Els dos nens van córrer precipitadament cap als seus pares i els van abraçar alegres. El príncep va prendre a Talia per esposa i tots van viure feliços per sempre.

Entre gairebé tots els contes que van ser publicats entre el de *Sol, Lluna i Talia*, de Giambattista Basile, i el *Mag d'Oz*, de L. Frank Baum, centenars de bruixes de contes de fades tenen un destí similar. En *El Ginebre* dels germans Grimm, la malvada madrastra és triturada a mort per una llosa gegant. La madrastra de Blancaneus i de Hansel i Gretel no ho passen millor tampoc. En tots els contes de fades, la bruixa no només mor, sinó que ho fa de forma violenta. Això és causat a que aquesta bruixa, representa la part dolenta de les mares, o fins i tot, la part dolenta dels nens mateixos.

Més tard, al 1679 Charles Perrault reprèn el conte reeditnat-lo, i apareix sota el títol *La Belle au bois dormant* (La Bella dorment al bosc). Al 1812 els germans Grimm en publiquen una nova versió feta a partir de la de Perrault, al *Kinder-und Hausmärchen*, amb el títol de *Rosaspina*.

Aquesta història, provinent de la tradició oral europea, la contextualitzarem a l'Europa de l'Edat Mitjana, època en que els reis tenien el poder per sobre de tot i de tothom, i per això podien manar cremar a qui volguessin, i fer el que volguessin sense patir conseqüències gairebé mai. Ens trobem en un entorn urbà, les històries passen en dos regnes diferents, el primer que és el de la princesa dorment i el segon, que és el del príncep amb el que es casarà.

Com a molts contes de fades, els personatges que surten aquí es poden dividir en dos grups, els realistes i els fantàstics. Dins del grup dels personatges realistes i trobem a tots els humans dels regnes, els reis, la princesa, el príncep i el cuiner. Com es pot veure molt ràpidament, tots els personatges són de casta molt alta, excepte el cuiner, formen part de la família reial, i per tant, de la casta més alta que existeix. El cuiner però, tampoc ha de ser un mort de gana perquè si fa de cuiner de la família reial déu estar molt ben considerat.

Una altra cosa que s'ha de comentar dels personatges, és que crida l'atenció que cap, ni tan sols la protagonista, tingui nom. En els contes de fades és normal veure personatges com els pares sense nom, però el protagonista? Segurament ho fa per despersonalitzar encara més la història i fer-la més extensible a tot arreu d'Europa (o del món).

Per altra banda, els personatges fantàstics d'aquest conte són les vuit fades que apareixen per "batejar" a la princesa durant la festa del seu naixement. La història diu que convida a totes les fades del regne, un total de set, i que cada una li dóna un do a la petita princesa, però abans de que l'última pogués concedir-li el seu, entra una vuitena fada molt enfadada perquè s'havien oblidat d'ella i la maleeix a mort. Per sort, l'última fada, tot i que no pot desfer el conjur del tot, pot fer-lo més lleu, i en ves de la mort, la maleeix a un profund son de 100 anys. No se les pot classificar en una classe social pròpiament dita, però sí que es pot dir que formen part d'un grup molt respectat pels seus poders màgics, això es pot comprovar pel fet de que el rei les convidi a la festa de naixement de la seva filla.

A aquesta versió del conte fa moltes referències sexuals amagades sota el tema de la força de l'amor, tot i que com hem vist abans, a la versió original no es preocupa per amagar temes com el canibalisme, l'adulteri i la violació.

La simbologia d'aquesta història, igual que a *Rapunzel*, torna a ser gairebé totalment eròtica, a causa de que el seu origen deu estar també en l'Edat Mitjana, època de repressions. El fet de que es punxi amb una filosa i li surti sang durant la pubertat (16 anys) es pot interpretar com a que es converteix en dona i li ve la menstruació, però també es pot interpretar com la pèrdua de la virginitat, i després és quan reposa (l'embaràs) fins que desperta com a mare.

El fet que es punxi cosint ve de les referències mitològiques (el fil de la vida, les parques...). El conte seria, doncs, un exemple de la inevitabilitat del destí.

Per acabar, comentar que la finalitat moral, els valors que aquesta història intenta transmetre podrien ser interpretats com a que la dona (si és bella), no ha de fer res, simplement esperar que l'home la vingui a buscar i la rescati. Per altra banda, juga també la força de l'amor, un petó és capaç de desfer un maligne encanteri.

5.2.2 Anàlisi de *Rapunzel*

Rapunzel és una història provinent d'Alemanya (tot i que coneguda i versionada per tota Europa) que va ser escrita pels germans Grimm quan van fer la recoll-lecció de contes. Com que és reconeguda per arreu d'Europa aquesta història jo ja la coneixia, i no me l'ha hagut d'explicar ningú.

Aquest conte, provinent d'Alemanya que va ser reescrit pels Germans Grimm, es pot contextualitzar en l'Edat Mitjana, època de torres i castells, prínceps, bruixes... A més a més, la temàtica tan relacionada amb l'element sexual pot ser també un fet característic de la repressió de l'Edat mitjana que necessitava altres maneres més simbòliques per poder expressar amb llibertat tots els temes considerats immorals en aquella època.

La història es desenvolupa en diversos entorns totalment diferenciats. Al principi és un entorn, suposadament urbà, on viuen la parella d'infeliços sense fills i la bruixa. Després, a partir del moment en que la bruixa tanca a la pobre Rapunzel a la torre, ens traslladem al mig del bosc. I finalment, l'últim entorn en que ens trobem és un desert (potser Aràbia Saudi), en el que la bruixa envia a la Rapunzel per allunyar-la del príncep.

Els personatges d'aquest conte són realistes, tot i que afirmar això quan el conte ens parla d'una bruixa soni irreal és cert. Aquesta maga és una bruixa, però podria representar-se per qualsevol dona malvada, ja que no mostra poders ni res que faci qualificar-la de personatge fantàstic o sobrenatural. Per altra banda, tant els pares com la filla, Rapunzel, són humans totalment corrents, igual que el príncep, i no ens costa gens qualificar-los de personatges realistes. Al classificar-los socialment, veiem que els veritables pares de Rapunzel deuen ser una família de classe mitjana, sense alts ni baixos, capaços de viure però no entre grans riqueses, ja que si desitja tan aquells enciams es que no pot menjar res millor, ni de millor aspecte. Contràriament a aquesta classe social mitjana, trobem el príncep que forma part del major rang social, la família reial. Finalment, la bruixa és una persona que no es pot classificar en cap classe social ja que ella decideix viure totalment al marge de la societat.

Al principi de la història, el que fa que la mare necessiti tan desesperadament aquells enciams és un desig irrefrenable de la dona embarassada, i el marit, com a bon espòs, fa el possible per satisfer les necessitats d'ella. La bruixa demana el fill als pares biològics, perquè ella com a dona té desitjos de maternitat, i quan decideix tancar a Rapunzel a la torre no és per malícia, sinó per protegir-la dels perills del món dels adults. Finalment, el que fa que el príncep s'acosti a Rapunzel és la seva meravellosa veu que aconsegueix enamorar-lo des d'abans de conèixer-la, i per això, quan la perd plora desesperadament durant molts anys fins que es retroba amb Rapunzel, i els seus dos fills bessons.

El tema d'aquesta història és les relacions sexuals prematures ignorades per l'amor. Com és evident pel fet de que al final de la història Rapunzel té dos fills després de conèixer el príncep, del

qual al principi està espantada però que al final acaba confiant en ell, símbol evident de les primeres experiències sexuals.

Com a símbols, el primer que hauríem d'esmentar és que el nom de Rapunzel li és donat a la nena perquè en el conte original la mare demana desesperadament “ruiponces” en ves d'enciam, i el seu nom és Ruiponce. A la versió italiana del conte, la verdura desitjada és Petrosine, que és julivert en italià, i la nena es diu Petrosinella. En aquesta versió s'hauria de dir Enciamèlia a causa de que l'hortalissa desitjada és un enciam.

Un altre símbol és que el càstig que la bruixa posa a Rapunzel és un càstig que una mare posaria a la seva filla després que aquesta la decebés terriblement. El càstig és merescut, i prova d'això és que finalment la bruixa no mor.

Per acabar amb la simbologia, direm que el fet de que el príncep pugui per les trenes de Rapunzel ens pot fer pensar en un doble joc del dolor que deu fer que et pugin pel cabell literalment i en el dolor associat a la pèrdua de la virginitat.

Els valors morals que intenta transmetre aquesta història és que el sexe prematur és un fet dolent i immoral, i per això quan Rapunzel és castigada per la bruixa no li passa res i segueix vivint “alegrement” fins al final dels seus dies. Tot i això, els actes dolents els supera l'amor, i és per això que el príncep acaba trobant a Rapunzel i tots els seus pecats anteriors són perdonats en aquest instant superat per l'amor. Tot això, causat perquè és obligatori que els contes de fades tinguin un final feliç per no desmoralitzar als nens.

5.2.3 Anàlisi del vestit nou de l'emperador

La història del *vestit nou de l'emperador* és provinent de Dinamarca, ja que va ser l'Andersen qui la va reescriure. Tot i això, aquesta és un altre exemple de la bona comunicació europea (si més no en quan a contes!) ja que també ha corregut per arreu d'Europa.

Aquest conte, provinent d'Europa però considerat de Dinamarca, ja que va ser Hans Christian Andersen qui el va reescriure, no es pot contextualitzar. Tot i que avui en dia ens sembli difícil que pogués passar una cosa d'aquestes, principalment perquè la relació rei – poble no és tant pròxima. Tot i això, és una història que podria haver passat fa anys i anys o podria passar pròximament (agafat amb moltes pinces).

L'entorn en que es produeix l'acció és un entorn urbà, un poble, on hi viu un monarca. L'acció es desenvolupa principalment dins de l'habitatge del rei, i per últim en els carrers de la vila.

Els personatges d'aquesta història són tots realistes; el rei, els seus consellers, els dos estafadors i la gent del poble. Tot i que els personatges no estan tractats profunda i individualment, al haver-n'hi tants podem classificar-los socialment més fàcilment. Si haguéssim de fer una piràmide, trobaríem al rei a dalt de tot, ocupant la posició social més alta. Seguit dels seus consellers, que els anomenaríem nobles, per la gent del poble, que segurament la majoria serien de classe

mitjana – baixa, i finalment pels estafadors, que són considerats gent de mal viure, escòria per la societat.

Per acabar de parlar dels personatges, hem de dir què és el que fa moure'ls. El rei vol el vestit per vici, és una mena “d’obsessió”. Li agraden els vestits, i faria el que fos per aconseguir-ne un d’únic i especial. Es podria dir que és mogut per la cobdícia de tenir més i més vestits, quan realment ja en té més que suficients. El fet de que ni els consellers, ni la gent del poble adulta sigui capaç de dir-li el rei que va despullat, és per la por del que pensa la gent, es deixen influir, i són capaços de mentir per quedar bé davant de l'altra gent. I per últim, el que mou als estafadors és aconseguir diners sigui de la manera que sigui, sigui honradament o no.

El tema d'aquest conte és una crítica a la vanitat i a la hipocresia. El missatge del conte és molt clar, alerta contra la vanitat, que amaga buit, i contra la hipocresia, que impedeix dir les veritats més òbvies. Només una nena, que encara no està sotmesa als prejudicis socials, és capaç de cridar el que pensa sense por a l'opinió dels altres.

La inspiració pot venir d'una vella faula medieval, recollida a *El Conde Lucanor*. Diverses versions apareixen a altres contes de fades, com *Les dones estúpides*, *L'aposta de les velles*, o *The Merry Wives' Wager*. Els sastres tenen molt dels pícars de segles anteriors, ja que usen l'enginy i l'engany per aconseguir fortuna. La crítica a la monarquia entronca també amb aquest ambient del poble llest en un entorn hostil.

5.2.4 Anàlisi del *Conillet blanc*

Finalment, el conte del *Conillet blanc* és un conte de Portugal. Aquesta història me l'ha explicat en Demian que és d'Uruguai. El fet que m'hagi explicat una història portuguesa es deu a que ell té ascendència portuguesa, i encara que haguessin emigrat a viure a Uruguai les tradicions (o com a mínim les històries tradicionals) de Portugal les van conservar.

Aquest conte és una història tradicional portuguesa que no havia sigut mai escrita fins molts anys més tard, quan Xosé Ballesteros va fer-ne una adaptació i el va escriure. El fet de que me'l expliqués en Demian, que és d'Uruguai es deu a que ell té ascendència portuguesa, i tot i haver emigrat cap a Uruguai la tradició la van conservar.

A la versió de Xosé Ballesteros, la mostela és una cabra i el gall és una formiga amb la qual representa que val més l'enginy que la força per aconseguir les coses.

Aquesta història no està contextualitzada en cap moment de la història de la humanitat, tant pot ser que passés ahir com fa cent o un milió d'anys. L'acció transcorre en un ambient “rural”, el conill viu en mig del bosc, però té una casa amb un hortet on planta el seu menjar, és una

humanització de la vida de camp humana, i és per això també que es col·loca al mig del bosc, perquè els humans no descobreixin que els animals també parlen, pensen i viuen com ells.

Els personatges d'aquesta obra són classe mitjana tirant a baixa. Analitzant-los més individualment diríem que el conill, al fer de pagès no ha de formar part d'una classe gaire alta. En diríem classe mitjana perquè té els suficients recursos per sobreviure però sense luxes i riqueses. Per altra banda, la mostela roba la casa del conill no perquè sigui pobre sinó perquè és dolenta. En els contes i sobretot a les faules, guineus, mosteles i semblants sempre representen el paper de murrís, que s'aprofiten dels altres però no per necessitat, sinó com a representació del mal. El mal existeix i sovint és intel·ligent. Finalment, els altres tres personatges al no ser tractats profundament ni destacats en cap sentit, deuen ser de classe mitjana, que es podria associar amb la normalitat, ja que és la que més abunda. Aquests personatges són una barreja de fantasia i realitat. Podem dir que són realistes perquè són animals que existeixen (conill, gall, ase, porc, mostela), però la gran diferència amb la realitat és que són animals humanitzats: parlen i actuen com a humans. Aquest fet converteix aquesta història en una faula.

En aquesta història tots es mouen pels seus propis interessos (com els humans), o per l'amistat i la pena. El conill el mou la recuperació del que és seu, en aquest cas la seva caseta. La mostela, tot i poder ser titllada de dolenta, es mou per viure bé encara que sigui trepitjant als altres (molt típic dels humans). I finalment, els altres tres (porc, gall, ase) es mouen per una barreja de pena i amistat, que els provoca el conill quan els hi explica la seva situació.

El tema d'aquesta història és l'exaltació de l'amistat, ja que al final quan el conill ha recuperat la casa, fa una festa per tots, tant el gall que ha sigut qui ha aconseguit ajudar-lo com per la resta, que tot i haver marxat i haver-lo abandonat, els segueix considerant bons amics.

La simbologia d'aquesta història cau totalment sobre els personatges. El paper que fa la mostela el fa perquè en la vida real és considerada "dolenta" ja que mata animals domèstics (gallines, conills...). Per altra banda, el conill (a qui com hem dit abans la mostela ja ataca a la vida real), és agafat per fer de personatge principal i indefens per la seva cara adorable i el fet de ser tan indefens. Finalment, al parlar del gall hi ha dues coses a remarcar, és escollit per guanyar a la mostela per la seva fanfarroneria i aquest caràcter petulant (el fet d'anar sobrat sempre) que agrada tant al sexe contrari. També s'ha de recalcar el fet de que dels tres animals que l'intenten ajudar sigui el més petit, i el que sembli menys perillós. Això demostra que no sempre la força i la valentia van units a la mida de la persona, sinó a la seva intel·ligència. Aquesta "intel·ligència" es veu a la versió original de la història que em va explicar en Demian (evidentment en castellà): - ¡¡Quiquiriquíiii!! ¡¡Quiquiriquíiiiiiii!! ¡¡Aquí en la mano tengo un fusil!! ¡¡i te mataré comadreja, te mataré!! Aquí la gràcia (que la transformem en intel·ligència) és que el so quiquiriquíiii del gall rima amb la paraula *fusil*.

Per acabar, remarcar que la finalitat moral d'aquest conte és transmetre valors com l'amistat, l'ajuda sense buscar res a canvi, la importància de la intel·ligència contra la de la força bruta per aconseguir les coses...

5.3 Contes africans

Àfrica és un continent del qual he analitzat dos contes: *La bruixa de les Sorres* de Botswana i *La ciutat paradís* del Marroc. Ambdós els he tret del llibre *Els nostres contes favorits*.

5.3.1 Anàlisi la *Bruixa de les Sorres*

Aquesta història no està contextualitzada, tot i que a nosaltres ens sembli difícil podria estar ocorrent avui en dia, igual que podria haver passat ja fa molts anys. Ens trobem en un entorn es podria dir que, més o menys rural. A l'Àfrica en el desert Kalahari, en el que la gent treballa de ramaders, per tant sí, tot i que tot amb molta sorra i algun oasi, es pot dir que rural.

Els personatges protagonistes d'aquesta història (el pastor i els fills) són de classe baixa, el pare és pastor i per tant, suposo que tenen el suficient per viure, però no pas més. La bruixa, tot i que segurament no tindrà gaires diners, és de classe dominant, ja que té poders i infon respecte a tots els habitants. L'home savi és el mateix cas que la bruixa, potser no tindrà poder adquisitiu, però serà d'una classe dominant sobre l'altre gent, pel simple fet de ser savi i tenir respostes pel poble. Això és causat perquè en les societats primitives – i aquestes dels contes tradicionals sempre ho és- els druides, sacerdots, xamans... són una casta poderosa pels seus coneixements que la gent relaciona amb la màgia o un cert poder diví.

El pare i els fills són personatges totalment realistes, no hi ha res que ens faci pensar el contrari, és un pare que treballa de pastor durant tot el dia i que té tres fills que es queden a casa. La bruixa és un entremig, mig realista mig fantàstica, perquè una dona que es dediqués a segrestar nens si que existeix, però que sigui bruixa i només mori partint el seu bastó no. Per tant, podem dir que és un personatge fantàstic amb un rerefons realista. Finalment, l'home savi podem dir que és una barreja igual que la bruixa però a l'inrevés. Si la bruixa era fantàstica amb un rerefons realista, l'home savi és realista amb un rerefons fantàstic que es mostra quan li deixa el tambor d'or màgic al pare. En aquest cas la part fantàstica és més la intervenció del personatge en la història (el posseir el tambó) que no pas el personatge en sí. Perquè la història avanci els personatges han de ser moguts per alguna cosa. El que mou al pare és l'amor que sent pels seus fills, quan al principi construeix la cabana ho fa per protegir als fills, i quan més tard, la bruixa els rapta no para fins que no aconsegueix salvar-los. Per altra banda, el que mou a la bruixa és la maldat i l'avorriment, és una bruixa dolenta i com que no sap què fer per no avorrir-se segresta nens.

El tema d'aquesta història és l'amor del pare cap als fills, la importància de la família.

En aquesta història no hi ha cap símbol de cap religió, hi surt màgia i coses sobrenaturals, però que no formen part de la religió.

Un element simbòlic d'aquest conte és el bastó, els bastons sempre acostumen a ser símbols de poder, i per tant, per destruir la bruixa primer has de destruir el seu poder, que rau en el bastó.

La finalitat d'aquesta història és transmetre als nens dues idees: la família és el més important, i igual que els pares es sacrificarien per als fills, els fills ho han de fer pels pares. L'altre idea és que han de pensar per ells sols, que han de creure als pares, però no fins al punt de deixar de pensar per ells mateixos.

5.3.2 Anàlisi de *la ciutat paradís*

La ciutat paradís és un conte provinent del Marroc, al nord d'Àfrica que explica la història d'un rei que volia tenir el regne més bonic del món, fins que un dia intenta superar el regne dels cels i en pateix les conseqüències.

Aquest conte, provinent del Marroc, no es pot contextualitzar en cap època concreta, ja que aquesta història podria haver passat fa milers d'anys, podria passar avui en dia, o podria passar d'aquí cent anys. És simplement la història de la interminable cobdícia humana.

L'entorn en que es desenvolupa és un entorn urbà, una ciutat del Marroc preciosa en la que viu el rei amb totes les seves riqueses, i l'altra ciutat que mana construir, que es troba enmig del desert. L'anàlisi dels personatges comença amb la seva classe social, tots els que surten en aquest conte són personatges d'alta classe social, començant pel rei mateix, i la seva família, que és el màxim, la classe social més alta de totes. Seguit pels seus arquitectes i artesans, que poden ser de classe més baixa però no gaire, ja que si són els personals del rei han d'estar molt ben remunerats i han d'estar molt ben considerats, per tan diria que son gairebé nobles, de classe mitjana, però molt alta dins d'aquesta. Tot seguit, per seguir la seva classificació cal diferenciar entre si són personatges realistes o fantàstics. Els d'aquest conte són tots totalment realistes, no trobem res en el rei, ni en la dona, ni en els arquitectes que ens faci pensar que no ho són. És un rei que és ric, i vol ser-ho més, una dona que viu al costat del rei per no fer res més, i uns arquitectes que acaten les ordres del rei, no hi ha res que sigui extraordinari. Per últim, parlar de què mou als personatges de la història per dur a terme les seves accions. Clarament el rei el mou la cobdícia, les ganes de tenir més i millor, les ganes de superar a qualsevol altre sigui del cel o de la terra. I a la resta d'arquitectes i artesans, només els mou les ordres del rei, el rei mana, doncs ells obeeixen.

El tema d'aquest conte és la demostració que la cobdícia porta a la ruïna.

Aquí la religió surt tractada però d'una manera molt efímera, es parla del paradís celestial, és a dir, ja et diu que després de la mort hi ha alguna cosa, i tu ja suposes que per anar-hi has de fer una sèrie de coses tot i que no surti explícitament en el conte. Els contes moltes vegades estan

pensats perquè els nens preguntin, i aquesta en seria una: *Papa, Mama, i per anar a aquest paradís després de morir què s'ha de fer? Perquè si és un lloc tan bonic jo hi vull anar.* I aquí ja comença la implantació religiosa per part dels pares o mestres. A més a més, a part d'aquest paradís, el conte ensenya també que si intentes superar el cel, el regne dels déus, alguna cosa dolenta et passarà. Tu vius a la terra, i per molt ric que siguis, no has d'intentar mai superar als teus "creadors", perquè ells són per sobre de tu i de tot.

La simbologia d'aquest conte és poca i clara, totes les pedres precioses, l'or, la dona bonica, el regne gran... és el que aquest rei desitja, però tot això es pot convertir en qualsevol cosa que desitgi cadascú, no tenim perquè desitjar res de tot això, i no per no desitjar riqueses com aquestes deixem de ser cobdiciosos, aquest conte ens adverteix en contra de la cobdícia de qualsevol tipus, no només de riqueses i més riqueses.

Finalment, només remarcar que la finalitat moral, els valors que aquest conte vol transmetre són valors de humilitat. Hem d'acceptar i ser feliços amb el que tenim, sense voler més i més i més i més, perquè hem de veure el afortunats que som i deixar de pensar en el que tenen els altres, ja que això només ens fer més infeliços, i el sentit de la vida, és precisament ser feliç.

5.4 Contes asiàtics

Àsia és un continent del qual he analitzat tres contes: *Gulnara la Guerrera* de Mongòlia, *Momotaro* de Japó i la faula de *L'or i les rates* de la Índia.

5.4.1 Anàlisi de *Gulnara la guerrera*

Aquesta història provinent de Mongòlia, de la planura de Tsaluu, està ambientada molts anys enrere, durant l'Edat Mitjana, al segle XIII, quan els khans (sobirans mongols) encara podien reclutar a qui volguessin per anar a lluitar per ells, i hi havien guerres entre clans, pel simple fet de ser diferents. Aquesta història es pot contextualitzar d'una manera tan segura perquè el Gran Khan, també anomenat khan Genghis, va ser un personatge que va existir realment i que es va dedicar a unificar la gran majoria de tribus mongoles (i aniquilar la resta), fins que van aconseguir conquerir Xina i estendre's cap a l'altra banda fins arribar a Egipte i Grècia més o menys, on els moros els van frenar.

La història es desenvolupa en un entorn rural i muntanyenc, la família de Gulnara viu en un *ger* enmig d'unes planures, i durant el camí es troba amb muntanyes i rius.

L'anàlisi dels personatges comença amb la classificació de la seva classe social. La família de Gulnara, el pare i les dues germanes grans, són de classe social més aviat baixa, ja que viuen humilment en el seu *ger* enmig del no res, sobrevivint amb el que aconsegueixen gràcies a la natura. A més a més, si el khan diu que s'ha d'anar a lluitar, ells hi han d'anar sense cap altra

opció (com la que podrien tenir els més rics de no haver-hi d'anar a canvi de diners). Els altres personatges, que serien els soldats del khan serien iguals que la família de Gulnara, altra gent que ha sigut reclutada per lluitar tant si volia com si no. Finalment el Gran khan i khan Kuzlun són els governants de les dues tribus del conte, per tant, són les persones, juntament amb la seva família, que formen la classe social més alta possible. Fins aquí, tots aquests personatges són realistes, persones de l'Edat Mitjana que vivien com podien o "els tocava" en aquella època, tots excepte el khan Kuzlun, que mostra poders màgics quan converteix els seus soldats en cendra, ell en un camell, la seva dona en un tros de ferro i a la seva filla en un bedoll argentat. Per altra banda, els personatges no humans d'aquesta història, la perversa guineu negra amb una cua de tres llegües de longitud, el llop enorme amb una cua de tres llegües de longitud, el cérvol enorme amb sis terribles banyes i el cigne enorme, formen part d'un altre grup de personatges, els personatges fantàstics, inclassificables en classes socials, tot i que si que podríem dir que formen part d'un grup "dominant" pels seus poders màgics. Per últim, només dir que el que mou a les Gulnara i les seves germanes per anar a lluitar, és l'empatia per el seu pare, i la por de perdre'l, ja que el khan ha ordenat que el seu pare anés a lluitar, però com que és molt vell elles volen anar-hi en lloc seu. El Gran khan, quan ordena a la gent a lluitar, l'únic que vol és "mantenir a ratlla" als altres clans, i aconseguir més territoris, mentre que el cigne ajuda a la noia donant-l'hi la ploma màgica perquè ella, al matar al horrible cérvol l'ha alliberat, actua en mostra d'agraïment. I finalment, el khan Kuzlun, converteix els seus soldats en cendres, i la seva família en coses inanimades per protegir-los i protegir-se de les tropes del Gran khan, on lluitava Gulnara.

El tema d'aquest conte és el viatge de la noia que ens aporta una sèrie de valors com la inutilitat de les guerres entre les tribus.

Tot i que aquesta història no faci cap referència clara a la religió, tots sabem que la religió de Mongòlia és el budisme tibetà, una religió que igual que l'hinduisme creuen en la reencarnació en animals, persones, vegetals... segons el teu comportament a la terra. Per tant, que a la història apareguin aquests animals amb qualitats "màgiques" no és tan estrany a causa de la seva religió. La simbologia d'aquesta història la trobem en els animals "dolents" que impedeixen el camí a les germanes grans de Gulnara i en el cérvol de les sis banyes que ho intenta amb Gulnara. Aquests animals representen els obstacles del camí, la duresa d'estar tants dies a galop, i encara més, la duresa de la batalla. Elles no són capaces de superar-los i per això tornen a casa, però quan Gulnara mata el cérvol, representa que ja ho ha superat tot, i a partir d'aquí sabem que tot el faci li sortirà bé. El cigne representa el bé, i es que Gulnara ha fet el bé, ha salvat el seu pare, ha obeït al khan, i ha anat a lluitar per la seva tribu.

El fet de que per saber de l'existència del pont per creuar el riu Gulnara hagi d'utilitzar la màgia motiva al khan Kuzlun a utilitzar-la també, per això promet convertir als seus soldats i a la seva família en objectes totalment inofensius a la vista si l'altre clan aconsegueix creuar el riu. Com que ha sigut una lluita de igual a igual (la màgia de Gulnara contra la màgia del khan Kuzlun), Gulnara

creu que no s'haurien de barallar perquè si no hagués estat per ella no els haguessin trobat, i com que ella és bona persona, no vol que ningú mori per culpa seva.

Finalment, només remarcar que la finalitat moral, els valors que aquest conte vol transmetre són valors com el respecte per l'autoritat nacional, ja que la noia va a lluitar en lloc del seu pare, a part de per protegir-lo perquè creuen en el khan, però sobretot, el que ens vol transmetre aquest conte és que les guerres estan malament, que ningú hauria de morir per voler aconseguir riqueses o terres, sinó tot el contrari, que tothom hauria de ser amic.

5.4.2 Anàlisi de *Momotaro*

Aquesta història, provinent del Japó, no està contextualitzada en cap moment concret, simplement diu que està ambientada molts i molts anys enrere, cosa que veiem evident pel fet de que l'ancià vagi ell mateix a buscar llenya i l'anciana vagi a rentar la roba al riu.

L'acció es desenvolupa en un entorn rural i muntanyenc, ho sabem perquè parla de rius i muntanyes on anar a buscar llenya.

Per analitzar els personatges primer de tot els hem de distingir en dos grans grups; els personatges realistes i els personatges fantàstics. Dins del primer grup hi trobem l'ancià, l'anciana i en Momotaro. Són humans reals amb capacitats humanes, l'única cosa que allunya la seva història de la realitat és el naixement de Momotaro, que surt de dins d'un préssec, però això ja és més un tema de la realitat- fantasia de la història que del personatge. Aquests tres són de classe social mitjana, unes persones que tenen una vida "normal" (en quant a poder adquisitiu), ni són massa pobres ni són massa rics, van fent a poc a poc i amb bona lletra.

Per altra banda, els personatges fantàstics són els dimonis, el gos, el faisà i el mono. Els dimonis són evidentment fantàstics perquè no existeixen, són uns personatges típics de les històries amb una gran càrrega maligna. Així doncs, els tres animals tot i que sí que existeixen en el món real, diem que són fantàstics perquè estan humanitzats, parlant i actuen com els humans. Els personatges d'aquest grup no es poden classificar segons la classe social, tan sols podem dir que els dimonis són considerats d'una casta poderosa pels seus poders i per la por que infonen a la gent del poble.

Perquè la història passi hi ha d'haver alguna "cosa" que faci moure als personatges, anem a veure quines són aquestes "coses": el fet de que en Momotaro hagi aparegut riu avall dins d'un préssec sembla totalment aleatori, que ningú (si més no cap personatge de la història) hi hagi tingut res a veure, però realment aquest fet està motivat (indirectament) perquè els ancians sempre havien volgut tenir un fill però mai ho havien aconseguit. Els seus desitjos paternals eren tan forts que el "destí" es va commoure i els va portar un fill com per art de màgia. Un cop aconseguit aquest nen tan preuat, tot el que mourà als ancians serà per cuidar i fer feliç el nen. Momotaro creix feliç com a nen, però quan ja comença a entrar a la fase adulta, és quan arriben els dimonis i comencen a

provocar desgràcies al poble, això no ho pot tolerar i mogut per la ràbia i les ganes d'ajudar als seus compatriotes va a lluitar contra els dimonis.

El fet de que els dimonis estiguin fent dolenteries està a la seva naturalesa, no hi ha res que no sigui el fet de ser dimonis que els mogui a comportar-se de la manera que ho fan. I per últim, els animals li demanen el menjar moguts per la gana, i després, ajuden a en Momotaro en tot el que poden per agraïment.

El tema d'aquesta història és: *si ajudes quan t'ho demanen, rebràs ajuda quan la necessitis.*

Una part de la simbologia d'aquesta història, com he dit abans, és el fet de que Momotaro neixi d'un préssec i se'l trobi l'anciana inesperadament quan sempre havien volgut tenir un fill, no és una casualitat, sinó una recompensa per haver-ho desitjat tota la vida tan intensament.

Finalment, només remarcar que la finalitat moral, els valors que aquest conte vol transmetre són valors com l'amistat, el ser bondadós i perdonar, ajudar als altres perquè i ells t'ajudaran a tu, i el no perdre mai l'esperança, que si vols una cosa lluitis per ella i la desitgis, que si no la perds mai en algun moment (la cosa desitjada) t'arribarà.

5.4.3 Anàlisi de *L'or i les rates*

Aquesta faula no està contextualitzada en cap època concreta, tan podria ser que això passes fa molts i molts anys com que estigui passant avui mateix (tot i que és més probable que passés fa més anys perquè els lingots d'or han anat desapareixent mica en mica), només sabem que ens trobem en algun poble de l'Índia, en un entorn urbà.

Els personatges d'aquesta història són totalment realistes; dos homes que es creuen bons amics, un mercader i l'altre de professió desconeguda que guardarà el tresor del mercader mentre aquest viatja. El mercader és un personatge de classe social alta, ja que té una gran fortuna en lingots d'or. D'altra banda, l'altre home probablement no sigui tan ric, ja que com ens explica la història pren els diners al seu suposat amic, un fet no gaire honorable i totalment innecessari (tot i que, ai! La cobdícia...) si els dos gaudissin de la mateixa fortuna. El que fa moure al mercader, són les ganes de trobar un lloc segur un guardar el seu gran tresor, i aprofitant-se de la situació de confiança que el mercader ha dipositat en ell, el seu amic desitjarà l'or i és per això que li prendrà i l'amagarà, tot i que un descuit de coherència en el seu discurs farà que sigui descobert pel mercader.

El tema d'aquesta faula és l'enveja de l'home envers l'home que té més, i com la intel·ligència i l'astúcia acaben venent la gent de mal cor.

Tot i que en aquesta història no aparegui cap referència a cap religió, si ens parem a pensar-hi, al saber que aquest conte prové de l'Índia hem de reparar en que per la religió hindú les rates són animals sagrats, i aquest és un motiu per els quals (a part del evident motiu físic) les rates no podien menjar-se l'or, perquè són animals "bons".

Si busquem símbols en aquesta història, ràpidament (segons la nostra cultura) associarem les rates com una feristela tramposa i astuta, símil amb el caràcter del veritable lladre dels lingots d'or. Tot i així, si tenim en compte que les rates són un animal sagrat, el conte salva el seu honor en veure que realment el culpable és un altre.

Finalment, els valors morals que vol transmetre aquest conte són que qui és més intel·ligent sempre podrà prevenir-se de les trampes de qui li vulguin mal, i que passi el que passi, quan sou bons amics us heu de disculpar i perdonar.

6. Conclusions de les anàlisi: “cases continentals”

Un cop acabades totes les anàlisi és hora d'extreure les conclusions, buscant les semblances entre els contes dels mateixos continents i la relació de les històries i la vida dels personatges amb el país real, el paisatge, la manera de comportar-se de la gent... per fer-ho hem dividit els contes segons el continent al que pertanyen, grups que hem anomenat “cases continentals”.

6.1 Catalunya

Després d'analitzar els tres contes de Catalunya: *El gegant del pi*, *En Patufet* i *els Minairons*, he pogut arribar a establir semblances i diferències entre les històries d'aquest petit país. A més a més, he pogut buscar connexions entre les històries tradicionals d'aquest país amb el paisatge real, els costums, les festes...

Així doncs, començarem analitzant els contes per si sols i després hi afegirem les relacions amb la vida real.

Per començar, s'ha de dir que la majoria de les històries catalanes estan ambientades a finals del segle XIX o bé a principis del segle XX, ho sabem perquè gairebé totes les històries passen en ambients rurals de tradició de pagesia catalana. Els masos i els jornalers, són “personatges” típics d'aquelles èpoques, a més a més, que les dones no treballessin o el tipus de maquinària i eines que ens descriuen que utilitzen per treballar el camp ens demostren aquest fet. Evidentment, si diem que els protagonistes sempre són de classe pagesa catalana, sabem que la seva classe social serà mitjana tirant a baixa. Així doncs, l'ambientació, l'entorn i els personatges de les històries catalanes acostumen a ser un reflex total de la població catalana d'aquests segles.

Una altra característica comuna en tots els contes és que surten personatges que són en part realistes i en part fantàstics (o diferents): a la història del *Gegant del Pi* hi apareixen gegants, homes de força extraordinària que viuen amb les persones “normals” sense problemes, a la història d'en *Patufet* el protagonista també és de mida diferent a la corrent, però aquesta vegada és totalment a l'inrevés que en el *Gegant del Pi*, si abans eren gegants, aquí en *Patufet* és minúscul, un nen de mida d'un gra de mill no pot ser mai totalment realista. I finalment, en les històries dels *Minairons* els Minairons ja són els personatges fantàstics; mini- insectes de forma inidentificable que viuen en un canut d'agulles que surten quan l'obres i brunzeixen *Què farem, què direm?! Què farem, què direm?!*, i si no els manes res et maten per subratllar que cal saber aprofitar les ocasions.

Un fet a destacar, és que la gran majoria de contes catalans porten cançons populars, o altres rimes entre la seva història: *patim patam patum...*(*Patufet*), *El gegant del pi ara balla, ara balla...* (*El Gegant del Pi*), *què farem, què direm?!* (*Minairons*).

Una de les altres semblances que podem veure és que totes les històries tenen una càrrega moral, on la religió no hi és mostrada obertament però gairebé. Les lliçons que rebem d'aquestes

històries són tals com: dominar/abusar dels altres és dolent, i per tant, tard o d'hora t'arribaran les males conseqüències (els *Minairons*), si ets bona persona sempre t'ajudaran (*en Patufet*), val més la intel·ligència que la força (*el Gegant del Pi*), en aquest últim conte a part d'aquest consell moral “no religió” hi trobem un punt clau que ens porta directament cap a la religió, però no cap a qualsevol, sinó cap a la religió que ocupa majoritàriament, si més no històricament, Catalunya, la religió cristiana. Quan diu que val més la intel·ligència que la força, la intel·ligència l'associem amb el gegant “Fort Farrell”, que és el gegant de Catalunya, el cristià, i el que associem amb la força és al gegant moro, i per tant d'una religió estrangera. Així doncs, que tot i que d'una manera molt entravessada, aquesta història ens diu que ser cristià és millor que ser d'una altra religió, en aquest cas musulmà.

Els símbols del mal sempre són animals, persones, coses molt grosses. En *el Gegant del Pi*, el símbol del mal és el gegant moro, que tot i que el protagonista també és un gegant, l'antagonista és molt més gros que ell. I en la història d'*en Patufet*, el que simbolitza el mal i els perills del món exterior pels nens és un bou, no tan gran com un gegant però gran igualment, i encara més pels nens petits.

Uns dels tòpics que sempre se'ns han dit als catalans són que som garrepes i escatològics. L'escatologisme es mostra molt clar a la història d'*en Patufet*, quan el nen petit surt disparat de dins del bou perquè aquest es tira un pet. El tema del ser garrepes també estar representat en moltes històries catalanes, tot i que d'una manera no tan clara com l'anterior. Moltes vegades els motius que mouen als nostres protagonistes, o altres personatges, són els diners, el guanyar diners per poder viure. Que el que mou als personatges siguin els diners, i no l'amor per exemple, ja és una mostra del “molt que ens agraden”. Es podria dir que el motiu dels diners i el del ser garrepes surti tant en aquestes històries a causa de la pobresa de les èpoques en que els contes eren explicats? Jo crec que sí, i m'atreveria a dir també que es podria fer una associació entre els catalans i els *Minairons*. M'explico, si un català sempre pensa en guanyar diners per estalviar i poder viure realment no viurà cap vida, tan sols treballarà per una futura vida que no arriba mai perquè sempre està estalviant, així doncs, el símil que veig amb els *Minairons* és aquest, no viuen, els *Minairons* no tenen vida pròpia, surten quan tu els dius i fan el que tu els dius també. Per altra banda, els contes han de demostrar alguna cosa més que “amor als diners” i per això, quan surten temes d'amor pares- fills o altres sentimentalment més importants, sempre són aquests els que s'imposen al tema dels diners, i els personatges deixen el que estiguin fent per “demostrar-ho”.

En conclusió, la gran majoria de les històries de tradició oral catalanes són un reflex de la pagesia del segle passat (o abans), tenen bastants punts en comú totes elles, i si que si veuen reflectits tòpics dels ciutadans catalans o costums. Que totes les històries estiguin ambientades en aquest entorn es deu a que la Renaixença va imposar aquest model de pagès, lluny de la industrialització real de l'època, com a reflex de l'enyorança d'un passat idealitzat. També ho veiem als *Pastorets* on es barreja ben estranyament el passat hebreu bíblic amb els pagesos d'aquest estil.

6.2 Amèrica

Després d'analitzar els quatre contes d'Amèrica: *El monstre xiulador* de Brasil, *Llacuna de la nena encantada* d'Argentina, *Les Donzelles del Blat de Moro* de Mèxic i *L'arribada de Corb* del Canadà, he pogut arribar a establir semblances i diferències entre les històries d'aquest gran continent. A més a més, utilitzant les entrevistes i dos llibres de tradicions i celebracions (*Nens com jo* i *Celebracions* (de nens com jo) de Barnabas i Anabel Kindersley), he pogut buscar connexions entre les històries tradicionals d'aquestes països amb el paisatge real, els costums, les festes...

Així doncs, començarem analitzant els contes per si sols i després ja hi afegirem les relacions amb la vida real.

Primer de tot, destacar que la gran majoria d'aquestes històries (per no dir totes) estan ambientades fa molts i molts anys, a part de la que parla de la creació del món, les altres estan contextualitzades abans de la colonització europea al 1492. Ho sabem ja que tots els personatges formen part de tribus indígenes, l'entorn i la ubicació acostuma a ser la selva o petits poblats (excepte la del Canadà, que és ubicada en un paisatge més àrid, ple de gel i neu), i la poca informació que ens faciliten de la seva forma de vida, ens porta a l'agricultura del blat de moro, cereal de tradició de l'Amèrica Llatina d'abans de la colonització.

Els personatges d'aquestes històries es poden dividir en dos grups; els humans d'ocupacions corrents que sempre són realistes i de classe social mitjana tirant a baixa, la majoria són caçadors, pescadors o bé agricultors. Com que la majoria de personatges són tractats unificadament, com a massa, o quan es tracta del protagonista no s'aprofundeix mai en el seu caràcter ni en la seva manera de ser, perquè així qualsevol podria ser-lo i identificar-s'hi, són moguts per les passions i les coses més bàsiques: l'amor, l'odi i el desig de sobreviure. Aquest últim, moltes vegades el trobem representat com un fet noble, fins que aquest desig de sobreviure es converteix en desig de viure entre riqueses, que vol representar la cobdícia humana, i tot el mal que els fa a ells mateixos i a la resta de poblacions. Aquest tema és molt recurrent (*Les Donzelles del Blat de Moro* i *L'arribada de Corb*), en aquests dos contes trobem que algú fa un gest bo pels humans, i aquests agraïts li diuen que sempre li mostraran respecte, i pacten fer alguna cosa (donar-l'hi menjar, respectar als altres animals...), passa el temps i amb el temps arriba l'oblit, neixen noves generacions que no recorden el pacte que havien fet amb aquest que els va ajudar fa tants anys i li perden el respecte. Aquest fet rep sempre com a conseqüència un càstig, que fa que els humans s'adonin de tot el que han fet per ells i de com d'egoistes han estat en oblidar-se i trencar el pacte dels seus avantpassats. Com és regla, tots els contes han d'acabar amb un final feliç, per tant, en aquestes històries els humans després d'adonar-se del mal que han fet inconscientment, demanen perdó, són perdonats, i viuen feliços i amb harmonia amb tota la resta per sempre més.

Per altra banda, la resta de personatges els ajuntem en la classificació perquè tot i que puguin ser tan humans, com animals, com monstres... mostren una clara característica que els fa anar junts, i que a més a més els separa totalment del grup anterior. Aquest grup de personatges el

classifiquem com a personatges fantàstics. Està format per xamans, bruixes, animals, monstres... tot i que la majoria no siguin totalment fantàstics, en cada un d'ells hi ha alguna part que ens fa pensar que no podrien existir realment. Primer hem de fer una subdivisió, de personatges fantàstics “bons” i de personatges fantàstics “dolents”. Els “bons” el formen el Corb, el Nen Corb i l'Oca de les neus (*L'arribada de Corb*), i Pautiwa i Paiyatuma (*Les Donzelles del Blat de Moro*). El Corb, la seva dona i el seu fill, són animals humanitzats, en aquest cas, seria millor dir animals deïficats ja que el Corb, que és el “déu” creador de la Terra, el màxim. El que mou a Corb és el simple fet de ser per crear, i en conseqüència crear. I per últim, el que mou al Nen Corb és la tafaneria típica dels nens. Per altra banda, Pautiwa i Paiyatuma són dos personatges, que es poden considerar humans tot i que la màgia és en ells. El seu objectiu és ajudar als habitants del poble ha adonar-se del molt que necessiten a les Donzelles i a aprendre a viure sense elles.

Moltes de les històries on surten personatges fantàstics i màgia, hi surt la lluna plena, que des de sempre ha sigut un símbol de màgia, de vegades bona i de vegades dolenta, però màgia al cap i a la fi.

Els personatges “dolents” els formen monstres, bruixes i xamans (*El monstre xiulador* i *Llacuna de la nena encantada*). Aquests personatges no són els realment dolents, però utilitzen la seva màgia o les seves virtuts per poder sobreviure, en el cas del monstre xiulador, que l'únic que fa és caçar per menjar i viure. I en el cas de la bruixa de la història de la *Llacuna de la nena encantada*, obeeix al cacic de la tribu perquè sinó seria ella qui patiria greus conseqüències a causa de la seva ira.

Finalment, els temes d'aquestes històries es poden dividir en dos grans grups: els temes relacionats amb religions paganes i els que no. Els temes relacionats amb les religions acostumen a ser més aviat indirectes, és a dir, que la finalitat moral acostuma a castigar algun fet, estat, que la moral religiosa també ho fa. Aquests fets o estats serien la cobdícia, la supèrbia, l'arrogància i el desagraïment... a més a més, també diu que si demanes perdó seràs perdonat i t'ajudaran quan ho necessitis, en canvi, si no demanes perdó i perds el respecte a la gent acabaràs sol i abandonat a la teva sort. Per últim, al conte de *L'arribada de Corb* de Canadà, explica la creació del món segons la seva religió pagana del poble dels Inuits. Per altra banda, els temes que no són de religió pagana són temes molt tòpics i senzills com l'amor, l'odi i la força de les passions.

Després d'haver analitzat tot el que podíem treure de les quatre històries juntes, buscaré connexions entre les històries i els països dels quals provenen aquestes.

El conte de *El monstre xiulador*, provinent de l'Amazonia Brasileira, la relació més gran que existeix entre la ficció i la realitat és el paisatge, un paisatge de selva, en que els rius i arbres ocupen tot el que pot arribar a veure la vista. La Celina, la nena que ha explicat el conte, diu: “...m'encanta la selva... De vegades, a la nit la selva em fa por, perquè hi viu el matim, un animal enorme. Els grans diuen que no existeix. Jo no l'he vist mai, però estic segura que sí que existeix, perquè el sento xiular, i aleshores tinc molta por”. Matim, és el monstre xiulador que surt a la

història, i com podem comprovar no és una simple llegenda que encara s'explica, sinó que és un “fet” que els nens encara creuen, i que avui en dia encara és present en els poblats. Més coses que explica, com que no porten sabates, que dormen en hamaques, que va a l'escola però només des de fa un mes perquè abans no hi havia mestre i que ha d'anar a buscar l'aigua en un pou que comparteixen tots els del poblat, ens fa veure que tot i que no passin gana (ells planten el seu propi menjar) no viuen entre riqueses, ni molt menys els sobren recursos.

Igualment, veiem que en la història de la *Llacuna de la nena encantada*, provinent d'Argentina, la relació més gran també està en el paisatge: “*el paisaje comparado con el de Europa es muy grande, también porque este país es bastante amplio comparado con otros (España) es llano el terreno porque hay poco de montaña, pero aún así hay mucha vegetación, muchos árboles y muy grandes, cantidad de flores e insectos raros*”. En Mauro em va explicar que un dels tòpics dels Argentins és que són molt prepotents, i pel que veiem, el protagonista de aquesta història també és molt prepotent. Pot ser simple coincidència...o potser no.

Finalment, el conte de *L'arribada de Corb* també trobem grans relacions amb el paisatge, si la història passava envoltada de gel, en Levi, viu en un poblet remot del Canadà que es diu Iqaluit, allà hi neva des de l'octubre fins al maig, i a l'hivern el sol només surt dues hores al dia.

En conclusió, podem dir que els contes d'Amèrica tenen bastants relacions entre sí, tot i que aquest sigui un continent molt gran, sembla que les influències s'han mogut per tot arreu. En quan a relacionar les històries amb el moment actual de la societat és una mica més difícil, ja que la majoria van ser pensades, com hem dit abans, per ser abans de la colonització, per això, avui en dia gairebé l'únic que es “conserva” d'aquells temps és el paisatge.

6.3 Europa

Després d'analitzar els quatre contes d'Europa: *El vestit nou de l'emperador* de Dinamarca, *La Bella dorment*, *Rapunzel* d'Alemanya i *El conillet blanc* de Portugal, he pogut arribar a establir semblances i diferències tot i que, per exemple, *El conillet blanc* sigui de tipologia totalment diferent als altres, ja que és una faula. A més a més, he pogut buscar connexions entre les històries tradicionals d'aquestes països amb el paisatge real, els costums, les festes...

Abans de començar a analitzar els contes he de fer un petit aclariment, aquestes semblances seran de totes les històries excepte *del Conillet blanc*, perquè al ser una faula, com hem dit abans, no coincideix amb res, per això al final faré un petit comentari exclusiu d'ell.

Així doncs, començarem remarcant que gairebé tots els contes europeus estan ambientats en l'Edat Mitjana, una època plena de castells, prínceps, princeses... que protagonitzen aquestes històries. L'Edat mitjana és també a més a més, una època de repressions, per això com més avall explicaré, els contes seran una “via d'escapament” per alguns temes considerats tabús. Les històries es desenvolupen en entorns urbans, normalment regnes amb castells o bé pobles, tot i que és normal també que enmig de la història, en algun moment ens trobem en un bosc, un

desert, o algun altre lloc seguint les aventures del príncep. Els personatges que omplen aquestes històries són de tots tipus de classes socials, acostumen a sortir bastants personatges per així poder “completar” els nivells: de classe social altíssimes (reis, prínceps, princeses), de classe social altes (consellers dels reis, nobles...), de classe social mitjana (el poble, els pares de Rapunzel...) i de classe social baixa (estafadors).

Seguint parlant dels personatges, abans de fer la típica divisió de realistes i fantàstics, he de dir que tots estan tractats poc profundament i fins i tot, de vegades com a massa. És per això que la majoria de personatges no tenen nom, ni res que els pugui fer identificar-se com a algú en concret, fins i tot en el conte de la Bella Dorment, la protagonista tampoc té nom, és la princesa. Això segurament ho fan per despersonalitzar encara més la història i fer-la més extensible a tot arreu d'Europa. Ara sí que podem fer la divisió doncs, en els contes europeus trobem, com en els de la majoria d'arreu del món, que podem dividir els personatges en dos grans grups: els realistes i els fantàstics. A la banda dels realistes hi posem tots els personatges humans de les històries, els reis, els prínceps, les princeses, la gent del poble... i a la banda dels fantàstics a les fades i bruixes. Parlant dels personatges realistes el que els mou és la cobdícia, la por al que diguin els altres, la hipocresia (*el vestit nou de l'emperador*), el desig sexual (*la bella dorment, Rapunzel*)... en definitiva, les coses que mouen als humans del nostre món també. Per altra banda, als contes que jo he analitzat el que mou als personatges fantàstics tampoc s'allunya tan del que mou als personatges realistes, les fades són bones, però una es deixa endur per la ira i per això maleeix a mort a la pobre nena (*la Bella dorment*), el fet de que es deixi endur per la ira, jo crec que és una petita desmitificació de les fades, ja que les fades sempre han sigut i han de ser éssers bons i benèvols, i la bruixa (de *Rapunzel*) vol el fill perquè desitja ser mare com qualsevol altre dona. Els personatges fantàstics no es poden classificar com els humans en classes socials, però diríem que les fades són de classe social molt alta, si més no molt ben considerades, ja que són invitades a la festa de naixement de la Bella Dorment. I la bruixa de *Rapunzel*, com la majoria de bruixes de tots els contes, no la posem dins de cap grup ja que ella i per pròpia voluntat decideix aïllar-se de la societat i no formar-ne part. Tot i això, és respectada per tots.

La temàtica de la majoria de contes europeus està moltes vegades relacionada amb la sexualitat o la sexualitat prematura amagada per l'amor, això es deu a que l'Edat mitjana, època en que van ser “pensats” aquests contes, era una època de represàlies i com que no es podia parlar obertament d'aquests temes havien de camuflar-los en històries d'amor, floretes i finals feliços. *Rapunzel* i *La Bella Dorment* en són grans exemples, la simbologia que trobem en aquestes històries és gairebé totalment eròtica, quan el príncep puja per les trenes de *Rapunzel* el mal representa el mal associat a la pèrdua de la virginitat, i el fet de que la *Bella Dorment* es punxi a la edat de 16 anys i surti sang, pot representar la menstruació (associada a la oportunitat de quedar-se embarassada) o fins i tot, la pèrdua de la virginitat amb la “conseqüent” ruptura de l'himen també.

Altres temes que tracten els contes europeus són temes més crítics cap a la societat, com la crítica de la vanitat o la hipocresia (*El vestit nou de l'emperador*), en aquesta història també es tracta un tema de la literatura clàssica com la inevitabilitat del destí. Tots aquests temes poden tenir també una càrrega moral religiosa (cristiana), ja que es parla de sexualitat però és castigada, i la crítica de la vanitat i la hipocresia és també una crítica (encara que incoherent) de l'església, així que, tot i que sigui d'una manera molt retorçada i amagada es podria dir que la influència de la religió i la tradició està present en aquestes històries.

En el cas de *Rapunzel* veiem aquest pes de l'església sobre: "*les relacions sexuals prematures són dolentes*" quan la bruixa castiga a Rapunzel molt lluny del príncep, i la bruixa segueix vivint tan contenta. Si el càstig hagués estat una cosa immerescuda, els narradors del conte ja s'haurien encarregat de matar a la bruixa, però com que no ho és no ho fan. Cal afegir però, que com que tots els contes de fades han de tenir, sí o sí, un final feliç, la història s'arregla gràcies a l'amor, gran força que està per sobre de tots els mortals i que sempre guanya sobre qualsevol dificultat.

En conclusió, els contes europeus acostumen a estar ambientats en l'Edat Mitjana, ja que segurament deu ser l'època en que van ser inventats, i com que poca cosa coneixien d'abans (sobretot la gent del poble que era molt inculta) i menys del futur, havien de parlar de la època en que es trobaven que era de la única que en sabien coses. Per altra banda, el fet de que es barregi tan la fantasia amb la realitat, aquestes històries en les que apareixen bruixes, fades i monstres, es deu a que quan van ser creats les seves funcions eren entretenir, divertir i potser, donar lliçons morals, però bàsicament entretenir, i aquestes personatges fantàstics i aquestes històries irreals sempre han estat una bona manera d'evadir-se.

En quant al conte del *Conillet Blanc* puc extreure característiques comunes de les faules. Com tots sabem les faules són històries on els protagonistes en són els animals i donen una lliçó moral, en aquest cas els personatges són un conill, una mostela, un porc, un ase i un gall, i la lliçó moral que vol transmetre són valors com la força de l'amistat i la importància de la intel·ligència contra la força bruta per aconseguir les coses.

Normalment les faules no estan ambientades en cap època concreta, ja que com que "serveixen" per allisonar si les enfoquessin en un temps passat als nens els semblaria que avui en dia ja no valen.

Els personatges d'aquests contes són mig reals mig fantàstics, ja que són animals humanitzats (que actuen i pensen com humans), i per tant, el seu aspecte i el seu ser d'animal és real, però el seu comportament no.

Després d'haver analitzat les quatre històries toca buscar les connexions entre la fantasia dels contes i la pura realitat dels països "dels que provenen", que tot i que me'ls hagin explicat gent d'aquí o d'allà, o que es digui que són propis de tal país, la majoria són d'Europa en general, ja

que no es sap qui se'ls va inventar i van córrer de país en país, fins que alguns van decidir escriure'ls i se li va atorgar el mèrit al seu país.

En aquestes històries del paisatge no se'n parla massa, ja que normalment passen en regnes o pobles, cosa que també es pot relacionar una mica amb el paisatge europeu, que gairebé tot és ocupat per la urbanització. De tant en tant passa alguna acció en un bosc, que també n'hi ha bastants a Europa, la majoria de terres estan ocupades per grans planes on de vegades també hi ha grans boscos, si vas més endins, normalment són grans boscos de coníferes. També cal remarcar que curiosament, dues de les entrevistes que he fet (persones de Londres i Dinamarca) m'han dit que la seva "manera de vida" era molt tancada, que sortien molt poc al carrer a causa del mal temps; les pluges i les boires que amenacen sovint els seus països. El que em sobta doncs, és que per exemple, el conte de Dinamarca: *El vestit nou de l'emperador*, aquest organitza una desfilada al carrer per ensenyar el seu vestit i tota la gent surt a fora a veure-ho. Si realment fa tan de fred (i sí que en fa! Ho puc afirmar perquè hi he anat d'intercanvi) la desfilada seria més lògic que la organitzés a dins del seu palau o almenys en un recinte tancat, tenint en compte que realment va despullat encara més.

Així doncs, veiem que tot i que normalment el paisatge si que encaixa, a les històries es veuen fets que els hem de considerar "fora de lloc" si tenim en compte el país d'origen de la història. Per això, hem d'arribar a la conclusió que quan s'expliquen els contes de vegades (si més no a Europa) no s'inspiren en el seu propi país.

6.4 Àfrica

Àfrica és un continent molt gran i malauradament només he pogut analitzar dos contes: *La bruixa de les Sorres* de Botswana i *La ciutat paradís* del Marroc. El fet de que aquests dos països estiguin en puntes gairebé oposades del continent fa encara més difícil l'anàlisi conjunt i la cerca de semblances entre les dues històries, tot i això, anem a fer-ho.

Començarem amb la contextualització, aquestes històries no es poden contextualitzar, ja que no tenen un moment històric concret, podrien haver passat fa molts anys com podrien passar en un futur. En quan a la ambientació, els dos contes tenen una ambientació diferent, un és "rural" (*La bruixa de les Sorres*) i l'altre urbà (*La ciutat paradís*), tot i això en les dues històries hi trobem deserts, ja que és un paisatge molt típic d'Àfrica: desert Líbic, Aràbic, de Núbia, del Namib, Karoo, Kaoko, del Sàhara, del Kalahari... aquest últim és en el que es situa la història de Botswana.

A la història del Marroc tots els personatges són de classe social alta, en canvi a l'altra són de classe mitjana tirant a baixa, això és un reflex dels països dels quals provenen. En el Marroc hi ha molta gent pobre, però la gent que és rica ho és molt, i els sobirans ho són, en canvi a Botswana la pobresa regna a la gran majoria de cases. Aquest fet marca també les diferències del camp – ciutat, igual que abans tot i que a la ciutat la majoria de gent és pobre també és on es troba la poca gent rica que hi ha.

Tots els personatges d'aquestes històries són realistes, són humans de diferents classes socials però que podrien existir en el nostre món. Tot i això, trobem un grup de personatges que no els podem classificar ni per fantàstics ni per realistes, aquests són personatges com sacerdots, bruixes, xamans... els quals en les societats primitives (base de la majoria de contes tradicionals) eren considerats una casta poderosa pels seus coneixements que la gent associava amb la màgia o el poder diví. Aquests personatges com la bruixa o l'home savi (*La bruixa de les Sorres*) els hauríem d'anomenar personatges realistes de rerefons fantàstic, ja que la seva persona sí que pot ser considerada corrent, però té uns "poders" o millor dit, unes característiques que el fan fer impensable per la nostra mirada freda, racional i incrèdula. El bastó sempre ha sigut un símbol de poder (el bastó del Papa, el ceptre dels reis...), i per això en aquesta història la bruixa porta un bastó, que quan el trenqués la mages, ja que simbolitza el seu poder.

Els personatges humans d'aquestes històries són moguts per temes molt típics de la humanitat: la cobdícia (rei de *La ciutat paradís*), l'amor i l'avorriment (pare i bruixa respectivament de *La bruixa de les Sorres*) o el complir ordres (arquitectes i artesans de *La ciutat paradís*).

La religió no és tractada en aquestes històries de manera clara, potser fa algun incís però indirectament: "al parlar del paradís celestial ja et diu que després de la mort hi ha alguna cosa, i que per accedir a aquesta "cosa" has de seguir unes normes de conducta determinades, si intentes superar al "cel", als "creadors" en patiràs les conseqüències".

Així doncs, els temes d'aquests contes són temes totalment humans com l'amor o la crítica a "les males costums humanes": la cobdícia, l'avarícia, la malícia... i per tant, la seva finalitat moral és transmetre els valors de humilitat; has de ser feliç amb el que tens, la família és el més important, i sobretot, fer veure als nens que han de creure als pares però que també, i potser encara més important, han de pensar per ells mateixos.

El conte de *La ciutat paradís* és el que ens mostra el fet de ser feliços amb el que es té, i l'altre és el que ens mostra el fet de que la família és el més important. Aquestes dues afirmacions es poden relacionar entre elles en el primer conte, ja que el rei mentre mana construir el seu fabulós regne i no és conscient de res més, perd als fills, a la dona, als amics... i després de tot per res, és a dir, perd tota la seva vida per no arribar enlloc.

Un cop havent analitzat les característiques comunes dels contes africans relacionaré aquestes històries amb la vida real de les persones que viuen allà. La Bakang és una nena que viu a Botswana que ha explicat: "*El meu pare, en Piet, té un ramat de vaques. La mare, la Mosadiwamosasa, va a buscar llenya per a fer foc i aigua per a beure i rentar, i també recull fems de vaca per a anar reparant la casa*". La casa on viu la Bakang és feta de terra i fems de vaca assecats, i té el sostre de palla. Forma part d'un grup de cases on viuen altres parents seus. A la casa de Bakang viuen cinc persones: la Bakang, la mare, les seves dues germanes i la seva neboda.

El fet de que el pare de la Bakang tingui un ramat de vaques coincideix amb l'ofici del pare dels nens del conte, pastor. Aquest deu ser un ofici realment popular en aquest país, ja que com que no poden conrear la terra perquè al desert costa molt de que hi sobrevisquin les plantes, han de tenir animals per poder menjar-ne la carn. Per altra banda però, el que no coincideix amb la història és el fet de que els nens perquè hagi mort la mare s'hagin de quedar sols, ja que a la vida real a l'Àfrica és molt normal que a les cases hi visquin famílies senceres o gairebé, és a dir, conviure a part de amb els pares i germans, cosins, nebots o tiets. A més a més, la casa tot i que no sigui una casa a dalt d'un arbre, no és una casa com les que coneixem nosaltres de maó i ciment, és una casa fet amb elements naturals, com la palla i els fems de vaca, i això si més no sí que ens recorda a la cabana dels nens de la història.

El que es pot relacionar de la història del Marroc amb la vida de les persones marroquines és tan sols el "gust per la bellesa", és a dir, m'explico, el rei marroquí volia un regne ple de pedres precioses i edificis majestuosos, i les cases tradicionals marroquines, no és que estiguin plenes de pedres precioses evidentment, però són d'un gust excepcional espectacularment decorades amb pedretes que formen mosaics molt bonics.

En conclusió, aquestes històries de l'Àfrica, com totes tracten temes humans i intenten advertir als nens els perills de "portar-se malament": ser avariciós, cobdiciós, no fer cas als pares... Per altra banda, un punt en comú paisatgístic, com hem dit abans, és el desert típic del paisatge africà. I en aquest cas, els contes no s'allunyen tan de la vida real com passa a Europa per exemple, això segurament és degut a que la vida africana no ha evolucionat tan com a Europa des de que aquestes històries van ser explicades per primera vegada.

6.5 Àsia

Després d'analitzar tres contes d'Àsia: *Gulnara la Guerrera* de Mongòlia, *Momotaro* del Japó i *L'or i les rates* de la Índia trauré les semblances i diferències de les històries d'aquest enorme continent. Aquí, igual que a Europa, el conte de la Índia és una faula, i per tant tot i que algunes característiques les comparteixi amb aquests altres dos en faré un espai individualitzat (que podré relacionar amb la faula del *Conillet blanc* de Portugal).

Primer de tot, començar per comentar l'ambientació d'aquestes històries, la majoria d'elles estan sense contextualitzar clarament, el que sí que es pot dir és que són històries ambientades fa molts i molts anys enrere, el de *Gulnara la Guerrera* podríem ajustar més i dir que la història es desenvolupa a l'Edat Mitjana, però el de *Momotaro* no. Per altra banda, de la faula de *L'or i les rates* ni això, igual que totes les faules no té cap context concret, podria haver passat fa temps o podria passar en un futur, això es deu a que les faules estan pensades per donar una lliçó moral i per tant, com que aquesta lliçó ha de perdurar en el temps no la poden ambientar en cap moment històric concret.

L'entorn sempre és un rural i muntanyenc, ja que com que parla de persones de classe social mitjana i baixa, aquestes fa anys acostumaven a viure en el camp, treballant i vivint d'ell, o a la muntanya (si el país en concret en té).

En totes les històries trobem la típica divisió de personatges reals i personatges fantàstics. En aquests casos, els personatges protagonistes d'aquestes històries, que sempre són humans, els englobem dins del sac de personatges reals. Aquí hi trobem a Gulnara i la seva família (com a protagonistes), al Gran Khan i a la resta de soldats (*Gulnara la Guerrera*). De l'altre història hi trobem a Momotaro i als dos ancians que l'acullen com a fill. Tot i que hagi posat a aquests personatges com a reals, els protagonistes (Gulnara i Momotaro) sempre hi ha alguna cosa els diferencia, ni que sigui una mica, i els fa més especials que a la resta. En el cas de Gulnara, com que salva al cigne que estava empresonat dins del malèfic cérvol, aquest agraït li dóna poders màgics. Per altra banda, Momotaro tot i ser una persona molt bondadosa, no té poders màgics, el que el diferencia de la resta és el seu naixement de dins d'un préssec.

Tots aquests personatges, excepte el Gran Khan, són de classe social mitjana baixa, i les seves ambicions són molt humanes també: desitjos paternals (ancians de *Momotaro*), ajudar als compatriotes (Momotaro) o als pares (Gulnara) i la cobdícia, voler tenir més i més (Gran Khan).

Per altra banda, dins del sac dels personatges fantàstics hi trobem tots els animals que surten a les històries, i al Khan Kuzlun, a qui li atribueixen poders màgics d'una manera una mica forçada per després poder transmetre el valor moral de: ningú ha de morir en cap lluita, les lluites són dolentes: *Com que ha sigut una lluita de igual a igual (la màgia de Gulnara contra la màgia del Khan Kuzlun), Gulnara creu que no s'haurien de barallar perquè si no hagués estat per ella no els haguessin trobat, i com que ella és bona persona, no vol que ningú mori per culpa seva. (Gulnara la Guerrera)*. Així doncs, la resta de personatges fantàstics són animals, això no és d'estranyar ja que (tot i que no aparegui la religió en aquestes històries) és típic que hi surtin animals perquè tots aquests països creuen en la reencarnació segons el teu comportament, és a dir, depèn de com de bé t'hagis portat et reencarnaràs en humà, un animal o un altre, o en un vegetal. I per tant, que hi hagi animals humanitzats que parlin només és conseqüència d'aquesta creença de la reencarnació. Veiem a més a més, que en aquestes històries hi ha animals "bons" (que ajuden al protagonista), i animals "dolents" (que van en contra del protagonista). Els animals dolents els trobem al conte de *Gulnara la Guerrera*, són tots aquells que es troben les seves germanes i ella a la muntanya quan intenten anar a buscar al Gran Khan per lluitar amb ell. Aquests animals són considerats d'una "casta dominant" pel seus poders. A part d'aquests, el cigne d'aquesta mateixa història és l'únic animal "bo" que ajuda a Gulnara per mostra d'agraïment. Aquest fet de ajudar als humans com a mostra d'agraïment per part dels animals és un fet recurrent, a la història de *Momotaro* també hi és. Els animals demanen menjar a Momotaro perquè tenen gana, i quan aquest bondadós els n'hi dóna (tot i no tenir-ne gaire) els animals el segueixen en el seu viatge i l'ajuden durant tot el camí en tot el que poden. Per últim, els dimonis són els últims personatges fantàstics que trobem en

aquesta història (*Momotaro*), són dolents però no perquè vulguin comportar-se així, sinó perquè és la seva naturalesa. Formen part també d'aquesta casta dominant que infon respecte sobre els humans pels seus poders.

Els temes d'aquestes històries són molt moralitzants, són temes com la inutilitat de les guerres (i el fet de que són dolentes!) i el "ajuda i t'ajudaran".

Per anar acabant, falta analitzar una mica la simbologia d'aquests històries. Aquesta rau sobretot en els animals (símbol "religiós"), en el conte de *Gulnara la Guerrera* els animals que s'interposen entre elles i el seu camí representen tots els obstacles futurs, i per això quan Gulnara els supera ja sabem que tot acabarà bé per ella. El fet de que la història acabi bé per ella també es deu a que representa que ella ha fet tot el que havia de fer, és a dir, ha salvat el seu pare i ha obeït al Gran Khan.

Per últim, els valors morals que transmeten aquestes històries són valors com la força del perdó, cal perdonar als enemics quan aquests s'adonen que no van bé (soldats del Khan Kuzlun i dimonis de *Momotaro*), el no perdre mai l'esperança, l'ajudar als altres, obeir a la autoritat nacional o als pares i evidentment, l'ensenyança que porto repetint des de fa estona: les guerres són dolentes.

En quant a la fable de *L'or i les rates* cal dir que és una mica diferent a la resta, ja que tot i que surten animals aquests (com hauria de ser típic de les faules) no en són els protagonistes. El que sí que fa però, és ensenyar una lliçó moral: la persona més intel·ligent sempre podrà prevenir-se de les trampes de qui li vulgui mal, i passi el que passi, quan sou bons amics us heu de disculpar i perdonar.

Un cop havent analitzat les característiques comunes dels contes asiàtics relacionaré aquestes històries amb la vida real de les persones que viuen allà.

L'Ederne és un noi que viu a Mongòlia, en una regió que es diu Tsaluu, i la seva família es dedica a criar cavalls, vaques, bous i cabres. La regió de Tsaluu és una gran plana envoltada per turons. No hi ha arbres i gairebé no hi viu ningú.

La casa de Tsaluu és una tenda circular molt gran que es diu ger. Els ger es van començar a construir fa molts segles per facilitar la vida nòmada, perquè són molt fàcils de desmuntar i de transportar. Ara molts mongols ja no són nòmades, però els ger encara són les cases més populars de Mongòlia.

Així doncs, veiem que el fet de que Gulnara i la seva família visqui en un *ger* no és una invenció del conte, és una realitat de la vida mongola des de fa molts anys, a més a més, la majoria d'ells són ramaders (igual que al conte), ja que com que el paisatge són planes i planes facilita molt aquesta feina.

Per altra banda, de la història de la Índia només es pot relacionar, com ja he dit abans, el fet de que les rates siguin un animal sagrat per ells, i per això sigui impossible (com a animals “bons” que són) que elles s'hagin menjat l'or d'un home i l'hagin empobrit.

En conclusió, totes aquestes històries asiàtiques estan ambientades en fa molts i molts anys i l'entorn és sempre un entorn rural i muntanyenc. La divisió de personatges fantàstics – reals hi és sempre present, i a més a més, la majoria de personatges fantàstics acostumen a ser animals. Finalment, aquestes històries volen transmetre als nens valors com que les guerres són dolentes, la importància de perdonar i el no perdre mai l'esperança i lluitar pel que desitges.

8. Anexos

Aclariments de la pàgina 7:

(1) Consellera d'Acció Social i Ciutadania del Consell Comarcal del Bages

(2) *Hi havia una vegada un granger que tenia la bona sort de tenir una oca que ponia ous d'or. Cada dia que passava, el granger i la seva dona es feien més rics. Però pensaven que no es feien rics suficientment ràpid. Per augmentar més ràpidament la seva riquesa, van decidir matar l'oca i recollir tots els ous de cop. Però quan la van obrir, no van trobar ni un ou dins. D'aquesta manera no només van perdre a l'oca, sinó també la font de totes les seves riqueses.*

Transcripció dels contes analitzats

La princesa del pèsol

Hi havia una vegada un príncep que es volia casar amb una princesa. Però volia, sobretot, que fos una princesa de bo de bo. El príncep va muntar el seu cavall i se'n va anar a córrer el món tot buscant per casar-s'hi, una princesa de bo de bo. Però a totes les que va veure els va trobar algun defecte. De princeses, prou n'hi havia... però que n'era, de difícil, saber si eren princeses de bo de bo! I el príncep va tornar al seu palau to trist i ensopit, perquè volia de totes totes una princesa de bo de bo.

Un vespre es va desfermar una tempesta d'allò més terrible, amb uns llamps i trons que esgarrifaven. Feia molt de vent i l'aigua queia a bots i barrals. Era una tempesta que feia por. En aquestes, algú va trucar a la porta del palau i el rei mateix va baixar a obrir. Va quedar bocabadat, el rei, quan va veure que era una princesa qui demanava aixopluc. Però anava tan xopa, que, més que una princesa, semblava una font. L'aigua li regalimava pels cabells i pel vestit i li entrava per les sabates i li sortia pels talons. Però ella va dir que era una princesa de bo de bo. La reina, quan

ho va saber, va pensar: << Aviat ho sabrem, si és una princesa de bo de bo.>> I, sense dir res a ningú, va pujar al dormitori, va treure els matalassos i llençols del llit i hi va posar un pèsol. Al damunt del pèsol, hi va posar vint matalassos de llana; i a sobre, encara, vint matalassos de ploma. La princesa va passar la nit en aquell llit tan alt. I l'endemà la reina li preguntar com havia dormit.

- Oh, molt malament! – va respondre la princesa-. No he pogut aclucar els ulls en tota

la nit. No sé pas què hi devia haver en aquell llit: una cosa dura se'm clavava a la pell i m'ha deixat tota plena de blaus... Quina nit, oh, quina nit!

D'aquesta manera van veure que havia de ser per força una princesa de bo de bo. Perquè tot i els vint matalassos de llana i els vint matalassos de ploma, ella havia sentit la molèstia del pèsol. I tothom sap que una pell tan delicada només la pot tenir una princesa de bo de bo.

I el príncep s'hi va casar, ben convençut que ho feia amb una princesa de bo de bo. I el pèsol, el van dur al Museu, i encara hi deu ser si no se l'ha emportat ningú.

I vet aquí una rondalla de bo de bo!

Contes Catalans

En Patufet

Una vegada hi havia un pare i una mare que tenien un fill molt petit, tan petit com un gra de mill, i molt treballador. Tot ho volia fer, i sempre volia anar a tot arreu. Un dia, la seva mare anava a tirar safrà a l'olla, i es va trobar que no en tenia. I va dir:

Ara hauré d'anar a comprar safrà!

Però en Patufet de seguida li va dir:

- Ja hi aniré jo, ja hi aniré jo!

La mare tenia por que anés a comprar tot sol i deia:

- No, que ets tan petit, que no et veuran i et trepitjaran.
- Jo ja aniré cantant pel carrer, i la gent, si no em veu, ja em sentirà.

I tant i tant ho va demanar, va plorar i picar de peus, que la mare li va donar un cèntim perquè anés a comprar el safrà.

En Patufet, tot content, se'n va anar a comprar, i pel camí cantava ben fort perquè la gent el sentís i no l'aixafés:

- Patim, patam, patum, homes i dones del cap dret, patim, patam, patum, no trepitgeu en Patufet!

Quan va arribar a la botiga, es va posar a cridar:

- Un cèntim de safrà! Un cèntim de safrà!

I el botiguer tot era mirar per aquí i per allà, enlloc no veia ningú, i tot era dir:

- Qui crida, si no veig a ningú?

I en Patufet li contestava:

- Que no em veieu? Sóc aquí, i vull que em doneu un cèntim de safrà!

El botiguer, mira que mira, i només veia un cèntim a terra que es bellugava, però no veia pas qui el portava i qui demanava el safrà. Va recollir el cèntim, i a terra, al mateix lloc, hi va deixar un paperet de safrà, que va quedar damunt d'en Patufet.

En Patufet el va agafar i se'n va anar. I el botiguer, que no havia vist ningú, va pensar que el paperet de safrà se n'anava tot sol.

En Patufet, tot content, se'n va anar corrents cap a casa, amb el paperet de safrà a coll.

Pel carrer cantava ben fort perquè la gent no l'aixafés.

Tothom, en sentir aquella veueta, s'aturava i sortia a les finestres, però no veien ningú, només un paperet de safrà que caminava tot sol.

Quan la mare el va veure arribar amb el paperet de safrà va estar molt contenta. I en Patufet, tot satisfet, aleshores va demanar:

- Mare, deixa'm anar a portar el dinar al pare!

La mare de cap manera no ho volia, i deia:

- No ho veus que no podràs ni alçar el cistell?

Però en Patufet el va agafar i se'l va carregar a coll com si res. I quan la seva mare va veure que tenia tanta força l'hi va deixar anar. Amb el cistell a coll, en Patufet se'n va anar a portar el dinar al seu pare, i pel camí no parava de cantar:

- Patim, patam, patum, homes i dones del cap dret, patim, patam, patum, no trepitgeu en Patufet!

Però pel camí es va posar a ploure. En Patufet, per no mullar-se ni ell ni el dinar, va amagar-se sota la fulla d'una col. I heus aquí que va venir un bou i es va menjar la col. I amb la col, també es va empassar en Patufet i el cistell del dinar.

El pare, espera que t'esperaràs que li portessin el dinar. I en veure que no l'hi portaven se'n va anar cap a casa seva a saber què passava.

La mare li va dir:

- Que no ha vingut en Patufet?

I aleshores, el pare i la mare tot era passar ànsia.

Deien:

- Què li deu haver passat a en Patufet?

I tot era cridar:

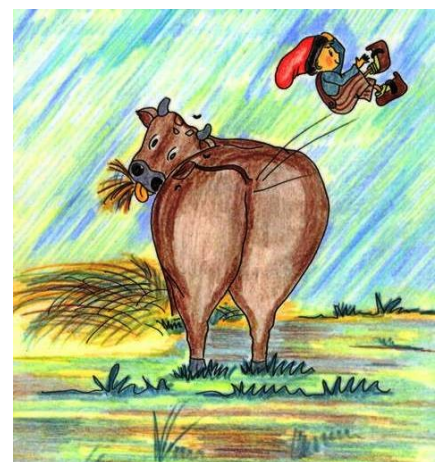
- Patufet, on ets? Patufet, on ets...?

I en Patufet contestava:

- A la panxa del bou, que no hi neva ni plou. Quan el bou farà un pet sortirà en Patufet!

El pare i la mare no el sentien, i tot era anar per aquí i per allà sense parar de cridar i més cridar:

- Patufet, on ets?
- Patufeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeet!
- On eeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeets?

I en Patufet contestava:

- A la panxa del bou que no hi neva ni hi plou. Quan el bou farà un pet sortirà en Patufet!

I el bou el va fer i va sortir en Patufet.

El Gegant del Pi

Ja fa molts, molts anys, vivia en una masia que es deia “El Farell” un pagès molt alt i gros. Tenia tanta força que tothom el coneixia pel “Fort Farell”.

Un dia, mentre llaurava un tros de terra amb l’arada i una parella de bous, va passar per allà un gegantàs.

Bon dia, bon home! - va saludar-. Escolteu, on és Barcelona, cap aquí o cap allà?

Mentre això deia aixecava amb una sola mà un tros de ferro, gruixut com un tronc.

Però el Fort Farell sense donar-hi importància aixecant l’arada amb bous i tot, va dir:

- Cap allà!

El gegantàs en veure això es va quedar tot parat:

- Escolteu – va dir-, com és que tenint tanta força, no l’heu feta servir per fer fora el gegant moro que ens ha pres Barcelona?
- No puc – va dir el Fort Farell -, tinc molta feina a casa.
- Més feina tindrem – digué el gegantàs- si deixem que els moros ens prenguin les nostres ciutats i cases.
- Teniu raó – contestà el Fort Farell -, comenceu a passar que ja vinc.

Se’n va anar a casa seva. Va deixar l’arada i els bous. Va dir adéu als seus pares i... cap a Barcelona falta gent!

En passar prop d’un gran bosc va pensar:

- Sóc ben ximplet, me’n vaig pel món sense ni un trist bastonet.

I ell que sí, va arrencar un gros pi amb arrel i tot, i va seguir el seu camí.

Els nens i nenes dels pobles per on passava en veure’l tan alt i gros amb un pi per bastó, li anaven al darrere cantant aquesta cançó:

- *El Gegant del Pi,
ara balla, ara balla,
el Gegant del Pi
ara balla pel camí.*

Quan el Fort Farell va arribar a les muralles de Barcelona els guardes no el deixaven passar.

- Ep, ep! Heu de pagar per aquest pi que porteu.

- Però, si és el meu bastó del camí!
- Doncs, no pot entrar pel portal sense pagar.
- Això rai! Si no pot entrar pel portal, entrarà per damunt.

I amb una revolada llançà el pi per sobre les muralles. I ja dins la ciutat, se'n va anar a trobar al gegant moro que havia pres Barcelona i li digué:

- Vinc a lluitar amb tu per fer-te fora de la nostra Barcelona.

El gegant moro era molt orgullós. Quan el va veure aquell pobre pagès que s'atrevia a lluitar amb ell, es va posar a riure tot dient:

- Vinga noi! Primer de tot atipa't bé. No fos cas que et trenquessis del meu primer cop de puny.

I abans de la lluita va fer servir al Fort Farell un gran dinar: un parell de vaques rostides, dues dotzenes de pollastres, vuit plats d'amanida, i vint porrons de vi.

Mentre el pagès, molt tranquil, buidava els plats, el moro, burleta, anava dient:

- Menja, menja, Farellàs, que ben poc temps menjaràs; del cop que jo et donaré aixafat et deixaré.

En acabar de dinar, va començar la lluita. Tota la gent de la ciutat, grans i petits, havia anat a veure què passaria: no es veia cada dia una lluita de gegants!

El Fort Farell gairebé no deixava que el Gegant de la Ciutat el toqués. Aquest prou que mirava de donar-li cops, però el Fort Farell era més llest i sempre se li escapava.

Se separaren per dues vegades per tornar a

començar. A la fi, d'una forta revolada el Fort Farell va enviar el Gegant de la Ciutat volant pel damunt dels terrats, amb tanta força, que el moro va caure a l'altra banda de les muralles aixafat com una coca!

Llavors, homes i dones, petits i grans, picant de mans, voltaren el Fort Farell tot cantant:

- *El Gegant del Pi,
ara balla, ara balla,
el Gegant del Pi,
ara balla pel camí.*

I continuaren:

- *El Gegant de la Ciutat,*
ara balla, ara balla,
el Gegant de la Ciutat,
ara balla pels terrats.

I així va sortir la cançó que tots cantem quan veiem passar els gegant del Pi, de la Ciutat, del teu poble o de la teva vila.

Lo tarter dels Minairons- Pep Coll

L'hereu de la Borda del Feu, una masia de la Guàrdia d'Ares, tenia el canut dels Minairons. Un matí anava amb el seu mosso a la fira d'Organyà per comprar una mula. Quan ja eren a la Collada del Pillat, l'amo es va recordar que s'havia descuidat el canut a casa i hi va fer tornar el mosso:

—A sota del meu matalàs —li va dir—, hi trobaràs un canutet d'agulles. Ves-lo a buscar, però sobretot, no l'obris. No el destapessis per res del món!

El mosso, cames ajudeu-me, va tornar a la masia. Va agafar el canut i, picat per la tafaneria, va voler esbrinar què coi hi guardava el seu amo allí dintre. De tornada, quan tot just si havia travessat el barranc, va obrir el canut. En traure el tap,

va sortir un raig de Minairons que feia feredat de sentir: «Què farem, què direm? Què farem, què direm?», brunzien neguitosos davant dels seus nassos com un eixam de mosquits. El mosso, tot desconcertat, no sabia cap on girar-se. Finalment se li va ocórrer de dir:

—Agafeu tots els rocs que trobeu i atarereu-los allà dalt.

Com emportats pel follet, els Minairons es van afuar cap a l'indret que el mosso els assenyalava i, en un batre d'ulls, hi van tragar totes les pedres de la muntanya. Immediatament, van tornar a arremolinar-se damunt del seu cap: «Què farem, què direm? Què farem, què direm?», rondinaven cada cop més neguitosos.

—Doncs ara... —rumiava el mosso—. Doncs ara, fiquem-vos dintre del canut!

En un ai, van colar tots per l'ull del canut, com si se'ls xuclés un remolí del riu. El mosso va enroscar el tap ben enroscat i va respirar tranquil. En acabat, va continuar el camí, fins que va trobar l'amo que ja l'esperava a l'Arreposador de Cabó.

L'endemà al matí, l'amo treia foc pels queixals.

—Què reïres de Déu me'ls hi vas fer fer ahir als Minairons?

—Jo? No re... No el vaig pas obrir, el canut —balucejava el mosso.

—No ho neguis, que bé m'ho he prou trobat aquesta nit. Estaven xops de suor.

—Perdoneu la meua tafaneria —va confessar finalment el mosso—. No sabia què mana'ls, i al final, els vaig dir que traginessin rocs.

—Doncs tu sí que has tornat a nàixer, xicot! Si no els haguessis manat cap feina, t'haurien fet la pell mateix.

Des de llavors, l'indret del bosc on van

actuar els Minairons, es coneix com el Tarter dels Minairons. Són unes garberes de rocs i camals, allargassades com un riu i situades al mig del bosc, a l'altre cantó del barranc de la masia del Feu.

Un jornal de mil dimonis – Pep Coll

Davant de la masia de Saverneda, s'hi estén una gran prada de cent jornals; sens dubte, és un dels prats més bons de tot el Pallars. Fa molts anys va viure a la casa un hereu viciós, que es passava el dia a la taverna jugant a cartes. Era un jugador tan empedreït que, una vegada, quan va haver perdut els diners que duia al damunt, es va jugar el prat de davant de casa. Tot sencer, excepte un jornal que es reservava per a ell. Com que va perdre, els companys de joc li van exigir que tan aviat com l'herba estigués a punt de dalla, havia de marcar el jornal. Ells es quedarien amb la resta del prat.

Com cada any, a final de juny, van arribar unes quantes colles de dalladors gavatxos, repartides pels pobles de la Ribera de Sort. L'hereu de Saverneda en va llogar un, que tenia fama d'avançar-ne molt.

—Et pagaré bé, però sobretot, fes-me un bon jornal —li va dir.

—Passeu pas pena, company —va respondre el gavatx—. Us prometo que en quedareu content, del meu jornal.

A punta de dia, el dallador es va presentar al prat. A mig matí, quan la criada li va portar l'esmorzar, el jornalier encara no havia començat a segar. Picava la dalla, assegut a l'ombra d'un freixe. A migdia, quan li va portar el dinar, l'home continuava picant la dalla.

—Què li passa, a la dalla? —va dir la dona, amb la mosca al nas—. Es que no talla, potser?

—No pas tant com hauria de tallar, madama— va fer el dallador, la mar de tranquil.

Després de crupir-se un bon berenar, el gavatx, sense aixecar el cul de la gleva, va continuar picant la dalla. En tornar a casa, la criada va avisar l'amo:

—El jornalier encara no ha tocat feina.

L'hereu destacà el cavall i cavalcà cap a l'extrem del prat, fet una fúria:

—Tu sí que m'has ben tocat la gràcia de Déu, gavatx dels collons! —va esbrincar-lo l'amo—. Ja pots fotre el camp ara mateix!

—Perdeu pas l'oremus, company —va dir el jornalier, aixecant-se de terra amb parsimònia—. En aquest moment anava a començar.

—Sí, home, ara que ja ha sortit l'estel bover!

—Hi ha temps de sobres, company. Doneu la volta al cavall i correu a galop pel mig de l'herba fins a l'extrem del prat. Sobretot, gireu pas el cap enrere.

L'hereu donà una estirada a la brida, adreçà la bèstia cap a l'herba i galopà a esperons batuts pel mig del prat. Darrere seu sentia un espetec de dalles, com si milers de segadors li tallessin l'herba darrere els talons. A l'extrem de la feixa, va aturar el cavall. En donar la volta, l'hereu va quedar meravellat: el prat estava dallat de punta a punta. El gavatx continuava a l'altre extrem, sense haver donat un pas.

—Quants n'hi havia, de segadors? —va preguntar l'amo tot satisfet, quan va tornar a l'altre extrem del prat.

—Una bona colla, company —va dir el gavatx—. Un per a cada estaca d'herba i encara en sobraven. I afegí: Deixeu assecar l'herba i en acabat cremeu-la. La doneu pas a cap bèstia, que li faria mal.

Poc després, arribaven els companys de joc per posar les fites al prat i apropiar-se de tot el que havia quedat sense dallar. En veure aquell jornal de mil dimonis, es van quedar amb un pam de nas.

Coces i bots de pernes- Pep Coll

Un home d'un poblet de vora Gerri, quan anava a la fira de Salàs, se n'emportava la capseta dels Minairons. Al matí del primer dia, donava un tomb pel Firal i es triava les millors mules. A l'hora de fer el tracte, el venedor, com es pot suposar, li'n demanava un ull de la cara. Ell acceptava el preu, però amb la condició que la bèstia no fos guita.

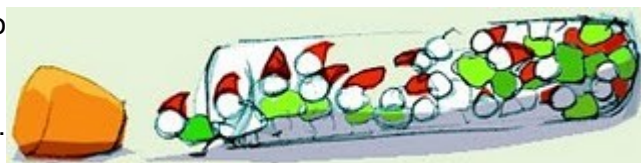
—Això rai! —assegurava el venedor—. No us cal tenir por, que la sobreanya és més fiada que un gos d'atura.

Abans de tancar el tracte, el comprador exigia el reconeixement de la bèstia. Llavors ell es ficava la mà a la butxaca del gec i destapava una mica la capsa. A l'acte, uns quants Minairons volaven cap a la panxa de l'animal. Li fiblaven el braguer i li feien pessigolles a l'entrecreix. Com que són tan remenuts, ni l'amo de la bèstia ni els tafaners no s'atalaiaven de re. La mula, per més mansa que fos, acabava donant coces i bots de pernes a tort i a dret, com una pollina enjogassada. Davant d'aquesta reacció tan inesperada de l'animal, el venedor es quedava d'una peça:

—Que és estrany —deia—. Mai no l'havia fet, una cosa així.

—Doncs ja ho veieu, és guita com un dimoni.

Com que el reconeixement era sempre

observat per algun curiós, aquella bèstia ja havia quedat marcada per tota la fira: no la voldria ningú ni que la donés a tira- ramal. L'amo, doncs, no tenia altre remei que vendre-li la mula a preu llençat. Cada any aquell firandant se n'emportava per cap diner la florinata de Salàs.

Un any se li va destapar sense voler el canut a la butxaca, i els Minairons es van estendre per les eres i pels carrers de la vila. Les pobres bèsties tenien un desfici com si els piqués l'escurçó. Fotien unes pinyes, que segons on et tocaven, ja havies begut oli. Hi havia pena de la vida de navegar pel Firal i més d'un firandant va prendre mal.

Conten que la vida d'aquest home va acabar de forma tràgica. Es veu que un dia es va empenyar amb els Minairons perquè no es van comportar com ell volia. El cas és que, per castigar-los, els va manar que atarteressin rocs. En lloc d'obeir, els Minairons es van abraonar damunt del seu amo i el van matar a picades.

Contes del món

AMÈRICA:

El monstre xiulador

Al cor de la selva, on hi ha criatures meravelloses que es mouen de manera silenciosa, s'arrossegueu per terra, puguen als arbres i desapareixen amb una resplendor tremolosa, on el riu Amazones zigzagueja com una serp, vivia un noi anomenat Kanassa.

Kanassa sempre fanfarronejava. Presumia de grimpar als arbres més alts per buscar mel o de ser el pescador més hàbil del poblat. Amb les seves fletxes solia apuntar els ocells de la selva, els lloros, els tucans i les cacatues, i tots aquests animals estaven molt enfadats amb ell.

Un dia, algú va veure un enorme peix argentat que nedava riu amunt.

Seré jo qui atraparà aquest peix! - va gallejar Kanassa.

Ai, Kanassa! - es va lamentar la seva mare.

Ai, Kanassa! - es va lamentar la seva germana.

Ai, Kanassa! - es va lamentar la seva vella àvia-. No remuntis massa el riu o encara t'atraparà el monstre xiulador.

Kanassa va riure tot dient:

- No us preocupeu! No em fan cap por els monstres!

Es va pintar la cara i el cos per demostrar que era valent. Va omplir una *cabaça* d'aigua fresca i es va proveir de plàtans i carbasses per endur-se'ls a la canoa. I després d'agafar el seu arc i les fletxes més esmolades, Kanassa va remar riu amunt.

Va remar durant tres dies, però no va trobar ni rastre del peix. Aleshores, el quart dia el va veure, lluent com la lluna i tan gran que podia alimentar tot el seu poblat. Kanassa es va aixecar i va separar els peus per mantenir l'equilibri de la canoa sense fer ni una onada a l'aigua. Va ajustar una fletxa al seu arc i va apuntar. Quan estava a punt de disparar, va sentir un xiulet prolongat, fluix i estrany, que venia de la selva, i que va fer que se li gelés la sang a les venes. Va retrocedir aterrit i va veure una columna de fum que s'aixecava a través dels arbres.

Kanassa va remar fins a la riba.

- Potser algú d'aquest poblat sap qui ha fet aquest soroll tan estrany.

Va caminar cap a les profunditats de la selva fins que va arribar a un grup de cabanes de fang. Hi havia un vell assegut al seu costat.

- Si us plau, em pot dir qui xiula? - va preguntar Kanassa.

El vell se'l va mirar espantat.

- Vés-te'n! Torna a casa. No hi ha ningú que s'hagi creuat amb el monstre xiulador i que hagi viscut per explicar-ho.

- Bah! - va pensar Kanassa-. A mi no em fan por els monstres – i va decidir continuar amb la pesca.

Mentre tornava, la selva es va anar enfosquint cada vegada més. Feia lliscar els peus amb suavitat per la bardissa. Kanassa va sentir que algú el seguia, es va aturar i va parar l'orella. Els passos es van aturar. Aleshores, va sentir un xiulet, no gaire lluny d'allà. Kanassa va començar a córrer. Els passos que venien darrere seu també van començar a córrer. El xiulet es va fer més fort. Gairebé podia sentir l'alè del monstre al costat de l'orella. Aterrit, Kanassa es va amagar darrere d'un bananer i es va tapar amb les seves fulles. Llavors, el va veure. Era horrible, pitjor del que li havien explicat els vells del poblat. Era terriblement pelut, tan alt com un gegant, amb grapes en comptes de mans i amb una cua horribles que ho destrossava tot. Però el pitjor de tot era que tenia un forat al cap, d'on sortia el xiulet.

Kanassa va tremolar i es va estremir de por, i les fulles es van sacsejar.

El monstre el va veure.

- Corre, Kanassa, corre! - li va cridar una veu al seu interior.

Kanassa va començar a córrer. El monstre el va seguir, de tant en tant ensopegava i feia un soroll espantós. Aquell terrible xiulet s'acostava cada vegada més.

- Socors Auxili! - va cridar Kanassa per si de cas hi havia algú que el pogués sentir. Els ocells de la selva el van sentir.
- Per què hauríem d'ajudar-te? Sempre ens dispares fletxes!
- Us prometo que mai més no ho tornaré a fer! - va suplicar Kanassa.

I els ocells van decidir ajudar-lo.

Es van abalancar damunt el monstre com si fossin un vent molt fort i van començar a voletejar al seu voltant, mentre el picotejaven i l'esgarrapaven. Li van arrencar els pèls i li van esquinçar els ulls. Kanassa va córrer sense parar fins que va arribar al riu. D'un bot va pujar a la seva canoa i es va allunyar de la riba. Sobre el seu cap, els ocells voletejaven com un arc de Sant Martí.

- Moltes gràcies! - els va cridar Kanassa.

- I el peix? - es va burlar la gent quan va tornar al poblat.

- No l'he pas trobat – va xiuxiuejar Kanassa-. Però vaig veure al monstre xiulador i encara sóc viu per poder-ho explicar.

“Llacuna de la nena encantada” a San Rafael de Mendoza

Hi havia una vegada fa molts anys, quan en aquestes terres encara hi vivien tribus índies separades per grans boscos plens de rius, ocells i tranquil·litat, dos joves de diferents tribus es van enamorar. La noia, que era la filla del cacic sabia que el seu clan i el del noi eren grans enemics des de feia molts i molts anys. És per això que van decidir que s'havien de veure en secret, ja que sinó provocarien molts problemes. Així doncs, van pactar que es trobarien cada mitja nit a meitat del camí entre els dos poblats, on justament hi havia una llacuna. Durant un temps els dos joves es van anar trobant en el lloc on havien pactat, però un dia el pare de la noia va descobrir per casualitat el que feia i es va enfadar moltíssim. Va decidir anar a buscar la bruixa de la tribu i demanar que castigues durament els dos joves sense patir per les conseqüències. La bruixa va utilitzar un dels conjurs més potents que coneixia: La pròxima nit que fes lluna plena la persona que arribés abans a la llacuna i es veies reflectida per la llum de la lluna quedaria petrificada per sempre més. Els dies van anar passant i els dos joves seguien trobant-se sense sospitar res, una nit però, va sortir la lluna plena i la noia, com sempre, va escapar-se per trobar el seu amant. Aquell dia ella va arribar abans perquè ell havia tingut un contratemps. Quan el noi va arribar va veure de lluny la noia asseguda a la riba de la llacuna, però aquell cop era diferent, la seva estimada estava petrificada. El noi va tenir tanta por que al veure-la va marxar corrents i no va tornar mai més a la llacuna. Des d'aleshores explica la llegenda, que cada vegada que visites la llacuna a les nits de lluna plena, es veu reflectida la imatge d'una noia de cabell llarg esperant asseguda a que torni el seu amant.

“La llacuna encantada” de San Rafael de Mendoza, Argentina

Les Donzelles del Blat de moro

La vida fins aleshores havia estat molt dura. A vegades, el sol cremava tant que la terra es clivellava. Passaven mesos sense que caigués ni una gota de pluja, i els rius s'assecaven. Però el pitjor de tot era que el blat de moro no creixia, i la gent es moria de fam. Va ser aleshores quan

van arribar les Donzelles del Blat de Moro: sis germanes que ballaven agafades de les mans als camps. Els seus peus descalços colpejaven els solcs profunds tot fent un soroll sord, mentre giraven les seves cares resplendents cap al terra i cantaven:

Vine aquí, sol! Vine aquí, pluja! Feu que el blat de moro creixi.

El sol va lluir per a elles i va caure la pluja. El blat de moro va créixer esvelt, i els pagesos van tenir una collita abundant.

Quedeu-vos amb nosaltres per sempre! - els van demanar els habitants del poblet.- Us farem una casa, us donarem menjar i us respectarem sempre.

D'aquesta manera, cada any, les Donzelles del Blat de Moro ballaven als camps i el blat de moro creixia molt. Però quan va augmentar la prosperitat, la gent es va tornar deixada. Un any, les Donzelles del Blat de Moro van ballar, però els pagesos es van oblidar de donar-los menjar i els van perdre el respecte. Primer, les Donzelles del Blat de Moro es van entristir i, després, es van enfadar. La germana gran, Blat Groc, va dir:

Hem de marxar d'aquest lloc. Farem que vegin què passa quan ja no hi siguem.

Abans que la boira matinal s'hagués dissipat, les sis Donzelles del Blat de Moro van emprendre el camí en direcció al sud. Van anar a visitar Pautiwa, l'home dels esperits.

Si us plau, amaga'ns fins que aquesta gent hagi après que no poden prosperar sense el nostre ajut.

Pautiwa va portar les sis Donzelles del Blat de Moro fins a la riba d'un llac lluent i es va convertir en un ànec. Va col·locar les sis germanes sota una de les seves ales i es va submergir fins al fons del llac.

Al començament, els pagesos no es van adonar que les Donzelles del Blat de Moro se n'havien anat. Van continuar fent el mateix que abans, confiaven que el blat de moro creixeria com sempre. Però aquell any la collita va ser escassa; l'any següent, encara va ser pitjor, i el següent, no hi va haver collita.

La gent va anar a veure el sacerdot.

Ajuda'ns! -li van cridar-. Tot i que el sol ha brillat i que hi ha hagut pluja, la nostra collita s'ha fet malbé. Què podem fer?

On són les Donzelles del Blat de Moro? -va preguntar.

Els pagesos van mirar al seu voltant.

Ja no ens fan cap falta. Només ballaven i nosaltres treballàvem els camps.

Trobeu-les – va ordenar el sacerdot.

Els pagesos van buscar per tot arreu, però tot va ser debades. Aleshores, algú va dir:

Hem d'anar a veure a Paiyatuma, el músic màgic. Ell és l'únic que ens pot ajudar.

Paiyatuma vivia dalt d'unes roques, prop del naixement d'una cascada i sota un arc de Sant Martí etern. Els pagesos, que pujaven el turó amb dificultats, el van sentir tocar la flauta. La seva música era màgica. Ningú no es podia resistir al seu poder.

Paiyatuma estava assegut a terra amb una corona de flors i envoltat de papallones.

Oh, Paiyatuma, que tens la benedicció dels déus! Ens morim de fam perquè les Donzelles del Blat de Moro se n'han anat. Ajuda'ns a trobar-les.

Paiyatuma va preparar quatre bastons d'oració: un de groc, un altre de vermell, el tercer era blau i el darrer, blanc. Va lligar una ploma d'àguila a cadascun i els va col·locar orientats al nord, al sud, a l'est i a l'oest. Tot i que feia vent, les plomes dels bastons groc, blau i blanc no es van moure, però la del bastó vermell va ondejar d'una banda a l'altra.

Justa la fusta! - va somriure Paiyatuma-. Les vostres donzelles van anar-se'n cap al sud. El seu alè mou la ploma. Us portaré fins on són.

Paiyatuma va conduir els pagesos cap al sud sense parar de tocar la flauta. Les notes van travessar les aigües resplendents del llac com si fossin còdols i van arribar fins on dormien les Donzelles del Blat de Moro.

Les germanes es van despertar i van tenir ganes de ballar. Pautiwa va sortir amb elles a la superfície del llac. Tothom es va agenollar davant de les Donzelles del Blat de Moro i els va demanar perdó.

Si us plau, torneu amb nosaltres. Ara sabem fins a quin punt us necessitem.

Pautiwa es va sacsejar el plomatge i va tornar a la seva forma humana. Duia una capa blanca que ondejava al vent.

Sí – va dir a les donzelles,- ha arribat l'hora que hi torneu.

Paiyatuma encapçalava la comitiva tocant la flauta. Les Donzelles del Blat de Moro ballaven darrere seu, seguides pels pagesos. Pautiwa anava al darrere. Quan van arribar al poble, la gent estava tan contenta que ho van celebrar tota la nit. Però, poc abans de l'alba, les Donzelles del Blat de Moro van deixar a terra una mola plena de llavors. Paiyatuma va posar la flauta al costat de la mola i va desaparèixer en la foscor.

No us espanteu! - va consolar Pautiwa als pagesos-. Aquí teniu les llavors de blat de moro i la flauta de Paiyatuma. Trieu sis donzelles que vulguin ballar, i jo em quedaré amb vosaltres fins que hagueu après la música i els balls. Si ho feu de manera fidel cada any, el blat de moro no deixarà de créixer mai.

I mentre els pagesos aprenien, a poc a poc, les cançons i cerimònies, Pautiwa es va esvaïr com una broma del matí.

Els pagesos no van oblidar mai les Donzelles del Blat de Moro, i el cereal va continuar creixent esvelt.

L'arribada de Corb

Abans de la creació del món regnava una foscor tan negra com les ales de Corb.

La foscor era Corb. Corb era Tulugaukuk, el Pare de la Vida.

Corb va desplegar les ales i va baixar del País del Cel. Les va batre amb força i va crear la Terra. Va descendir en picat i va remuntar el vol una altra vegada, i d'aquesta manera va crear les muntanyes, els arbres i les aigües cabaloses.

Però la foscor continuava dominant-ho tot, negra com la nit eterna, com les ales de Corb. I Corb anhelava veure les coses que havia creat.

Alguna cosa va refulgir a terra, era una cosa molt calenta. Quan allò, fos el que fos, va llançar espurnes a l'aire, Corb va poder albirar oceans, glaceres i boscos enormes.

Amb aquesta roca podré veure les coses que he creat – va grallar el Corb molt content.

Es va acostar a aquella roca que cremava, la va agafar amb les seves urpes i la va llançar al cel. La pedra era el sol.

El sol llançava una llum molt potent, i Corb va poder veure la seva meravellosa creació: jungles, mars, deserts i prats.

– Pum!

Corb es va girar just a temps per veure com esclatava la beina d'una planta gegant. Del seu interior va sortir el primer ésser viu. Anava nu i estava espantat: era un home, el primer inuit. L'home va començar a gatejar i després es va posar dempeus, i va allargar els braços per buscar alguna cosa per menjar. L'home va cridar amb una veu forta:

- Tinc gana, tinc fred i estic sol!
- Caram! - va sospirar Corb, i va crear el caribú, la foca, la balena, la morsa, l'ós i el bou. Ara, l'home ja podia caçar per menjar i vestir-se.
- Però no tinc armes per caçar – va cridar l'home.
- Tens raó – va assentir Corb -. Si t'ensenyo a fabricar un arc amb fletxes i una llança, em promets que només mataràs els animals que necessitis per viure?
- T'ho prometo! - va dir l'home.

I així va ser com Corb va ensenyar l'inuit com havia de fabricar un arc i fletxes i una llança.

- I qui vigilarà el foc mentre jo caço? I qui em farà companyia durant les llargues i fredes nits? - es va lamentar l'home.

Corb va batre les ales i va crear la dona.

Va passar el temps, i hi va haver més homes i dones, i van tenir fills i filles. Van talar els boscos per construir cases. Van fer fil amb els tendons dels animals i agulles amb els seus ossos. Van matar més i més animals. Van saquejar la terra, el mar i el cel, i plens de cobdícia, mai no en tenien prou.

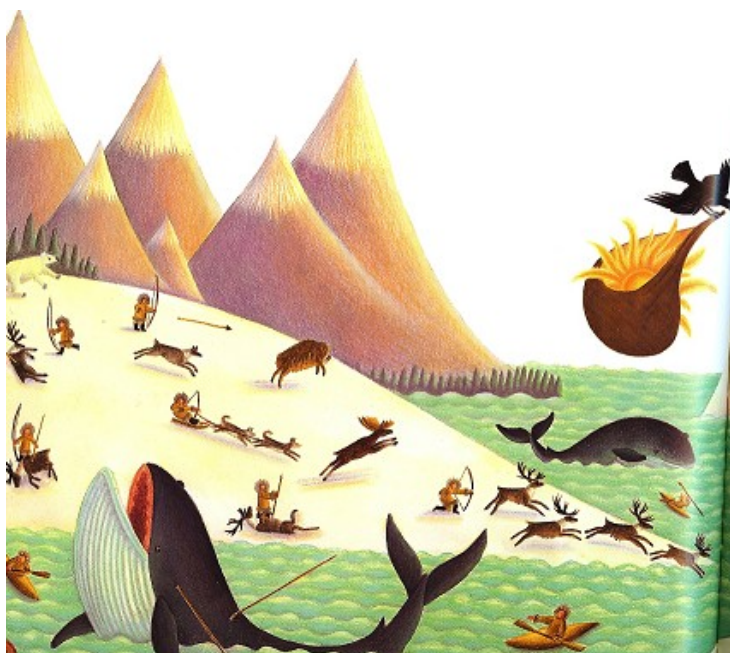
La Terra va gemegar de dolor, i Corb va sentir el seu plany.

- Heu oblidat la vostra promesa, oh, poble inuit!, d'agafar només allò que necessiteu? - va grallar furiós Corb.

Però el poble inuit ja no feia cas de les paraules de Corb. No es recordaven de la seva promesa i només els importaven els seus propis interessos. Així doncs, Corb va agafar un sac fet amb pell de caribú, va volar cap al sol, el va posar dins del sac i va tornar al País del Cel. La Terra va quedar sumida en una foscor total.

- Ai, ai, ai! - van cridar els inuit-. No podem veure res, ni ens podem escalfar. Si us plau, torna'ns el sol!

De tant en tant, Corb es compadía d'ells i descobria el sol durant uns dies perquè poguessin caçar.

Un bon dia, Corb va pensar que li feia falta una companya, així doncs es va casar amb l'Oca de les Neus i van tenir un fill que van anomenar Nen Corb. A vegades, Corb ensenyava al seu fill el sac de pell de caribú i el sol que hi havia al seu interior. Nen Corb se sentia fascinat per la roca que cremava.

Un dia, mentre el seu pare dormia, Nen Corb es va acostar silenciosament al sac amb la intenció d'obrir-lo i veure el sol. Però Corb es va despertar. Nen Corb, temorós de l'ira del seu pare, va agafar el sac i se'n va anar a l'altra banda de l'univers per amagar-se.

A baix, a la Terra, tot va començar a morir-se perquè el sol havia desaparegut del tot.

- Oh, Corb, creador de l'univers! Salva'ns, si us plau! Torna'ns el sol! - van implorar els inuit.

Corb es va compadir d'ells i va anar a buscar el seu fill.

- Nen Corb! On ets? Torna'm el sol, o el món que he creat es morirà! - va grallar Corb.

Nen Corb va sentir el prec del pare, va trencar el sac i va llançar el sol al cel fent-lo girar. Però, per tal que els inuit recordessin l'horror de la foscor, Corb va crear la nit i el dia, l'hivern i l'estiu. I els inuit no van tornar a oblidar mai més la seva promesa. Des d'aleshores, respecten els animals i honoren Corb.

EUROPA:

La Bella dorment (versió dels germans Grimm)

Hi va haver una vegada un rei i una reina que desitjaven molt tenir fills. Després de molt de temps, la Reina va tenir una nena. Era tanta la seva alegria que el Rei va anunciar una gran festa per al bateig. Com a madrines de la petita Princesa, van convidar a totes les fades que van trobar al regne, un total de set.

El Rei va preparar per a cada fada un regal : Un cofre fet d'or, robis i diamants. Les fades, en agraïment, li van atorgar a la petita princesa un do cadascuna.

- Seràs la més bella de totes les donzelles!
- Tindràs la bondat d'un àngel!
- La gràcia d'una gasela!
- Ballaràs amb tota perfecció.
- Cantaràs com un rossinyol!
- Tocaràs tots els instruments musicals de meravella!

De sobte, una dona va entrar a la sala. Oh! Era la fada malvada, perduda des de feia temps!

Us heu oblidat de mi! - va dir molt furiosa, i com a venjança va llançar un encanteri contra la Princesa : "El dia del teu aniversari número setze et punxaràs amb una agulla i moriràs!"

L'última de les fades bones, que encara no havia donat el seu regal, va dir amb veu dolça : Majestats, la vostra filla es punxarà el dit amb una agulla, però no morirà. Dormirà profundament i passats cent anys un príncep la despertarà.

El rei, espantat, va ordenar que destruïssin totes les agulles del regne. Van passar així setze anys sense que els passes res ... fins que un dia la Princesa, passejant pel gran castell, va descobrir una petita habitació. Allà la fada malvada disfressada de vella, cosia amb agulla i fil - Mai havia vist res similar! - va exclamar la Princesa, prenent una de les agulles.

I llavors ... Es va punxar el dit! tal i com havia previst la fada malvada! A l'instant la princesa va caure a terra, quedant profundament adormida.

El Rei, desconsolat, va traslladar a la bella Princesa i la va ficar en el seu magnífic llit d'or i plata. Ràpidament, va fer cridar la fada bona que, al veure la gran tristesa de tots els habitants del castell, va dir al rei : - Majestat, per a que la nostra Princesa no es trobi sola en el somni, tots dormiran i no es despertaran fins que ella acabi el seu gran somni.

Just després d'haver pronunciat aquestes paraules, tots al castell van caure adormits. A partir d'aquell moment, un bosc màgic va cobrir el castell.

I així van passar cent anys fins que, un príncep ben plantat, muntat en el seu cavall va passar a la vora del lloc, llavors màgicament el seu cavall es va aturar. I tot just desmuntar, el bosc impenetrable que hi havia davant seu es va obrir davant dels seus ulls i va veure el castell. El Príncep, intrigat, va entrar en aquell lloc, on tothom semblava dormir.

Quan va arribar al magnífic llit d'or i plata, la bonica Princesa dormia. Bocabadat per la seva bellesa, es va inclinar i va posar suaument els seus llavis sobre les rosades galtes de la bonica jove.

I la bella Princesa va despertar! I amb ella també van despertar tots els habitants del castell!

Tots van començar a ballar d'alegria! L'endemà, els festejos van acabar amb una gran boda que va unir per sempre més a la bella Princesa i al gallard Príncep enamorats.

Rapunzel

Hi havia una vegada un home i una dona que vivien sols i desconsolats per no tenir fills, fins que, per fi, la dona va quedar embarassada. La casa en que vivien tenia a la paret del darrera una finestreta que donava a un magnífic jardí, en el que creixien magnífiques flors i plantes, però estava rodejat d'un mur alt i ningú gosava entrar en ell, ja que pertanyia a una bruixa poderosa i temuda en tot el món.

Un dia la dona va abocar-se a aquella finestra a contemplar el jardí, i va veure un hortet plantat de magnífics enciams, tant frescos i verds, que van despertar en ella un violent capritx de menjar-los.

El desig va anar augmentat cada dia que passava, i com que la dona el creia irrealitzable, anava perdent el color i la gana, de forma visible. Veient-la tant desmillorada, el seu marit li preguntà tot espantat:

- Que tens?

- Ai! - va exclamar ella- moriré si no puc menjar els enciams del jardí que hi ha darrera la nostra casa.

L'home, que estimava molt a la seva muller, va pensar : <<Abans de deixar-la morir, aconseguiré els enciams, costi el que costi>>. I, a la nit, va saltar el mur del jardí de la bruixa, va arrancar precipitadament un munt de enciams i els va portar a la seva dona. Ella es va preparar de seguida una amanida i se la va menjar molt a gust, tant li agradaren que, al dia següent les seves ganes eres tres vegades més intenses. Si volia gaudir de pau, el marit hauria de saltar novament al jardí.

I així ho va fer, al vespre. Però amb prou feines havia posat els peus al terra, va tenir un terrible sobresalt, doncs va veure aparèixer davant seu la bruixa.

- Com t'atreveixes - va dir-li ella amb la mirada plena d'ira- a entrar com un lladre en el meu jardí i robar-me els enciams? Ho pagaràs molt car!.

- Ai! -va respondre l'home-, tingueu compassió de mi. Si ho he fet, ha estat per una gran necessitat: la meva esposa va veure des de la finestra els vostres enciams i va sentir un desig tant gran de menjar-se'ls que si no els tingues es moriria.

La bruixa es va estovar i li va dir:

- Si es com dius, et deixaré agafar tants enciams com vulguis, amb una sola condició: tens que donar-me el fill que us neixi. Estarà bé i el cuidaré com una mare.

Tant apurat estava l'home que va acceptar a tot i , quan el fill nasqué, que era un nena, es va presentar a la bruixa i, després de posar-li el nom de Rapunzel, se l'endugué.

Rapunzel era la nena més bonica que hagués vist mai el sol. Quan va fer els dotze anys, la bruixa la va tancar en una torre que s'alçava en mig d'un bosc i que no tenia ni portes ni escales, únicament en el punt més alt hi havia una diminuta finestra. Quan la bruixa volia entrar, es posava de peu i cridava:

<< Rapunzel, Rapunzel, deixa'm anar la teva cabellera!>>.

Rapunzel tenia un cabell magnífic i llarguíssim, fi com fils d'or. Quan escoltava la veu de la bruixa es deixava anar les trenes, les enrotllava al voltant un ganxo de la finestra i les deixava penjant: i com que tenien vint vares de longitud, la bruixa trepava per elles.

Al cap d'uns quants anys, succeí que el fill del Rei, trobant-se pel bosc, va passar pel costat de la torre i va sentir un cant tan melodiós, que va haver de parar-se a escoltar-lo. Era Rapunzel, que distreia la seva soledat llençant a l'aire la seva dolça veu. El príncep va voler pujar fins a ella i buscà la porta de la torre, però, no trobant-ne cap, se'n va tornar cap a palau. No obstant, aquell cant l'havia captivat de tal forma, que tots els dies anava al bosc a escoltar-lo. Estant una vegada amagat darrere d'un arbre, va veure que s'apropava la bruixa, i va sentir que cridava, dirigint-se a la part de dalt :

<< Rapunzel, Rapunzel, deixa'm anar la teva cabellera!>>.

Rapunzel va deixar anar les seves trenes i la bruixa es va enfilegar a l'alt de la torre.

- Si aquesta és l'escala per a pujar fins allà -es va dir el príncep- ,jo també provaré fortuna. I a l'endemà, quan ja començava a enfosquir, es va dirigir al peu de la torre i va dir:

<< Rapunzel, Rapunzel, deixa'm anar la teva cabellera!>>.

Al moment va caure la trena i el príncep va pujar.

En el primer moment, Rapunzel es va espantar molt al veure un home, ja que mai els seus ulls n'havien vist cap. Però el príncep li dirigí la paraula amb gran afabilitat i li va explicar que el seu cant havia impressionat de tal manera al seu cor, que ja no havia gaudit d'un moment de pau fins que va trobar la manera de pujar a veure-la. Al sentir-lo, Rapunzel va perdre la por, i ell li va preguntar si el volia per espòs. Veient la noia que era jove i ben plantat, va pensar, <<M'estimarà més que la vella>>, i li respongué, posant una mà en la seva:

- Sí; molt desitjo anar-me'n amb tu; però no sé com baixar d'aquí.

Cada vegada que vinguis, porta una troca de seda; amb elles trenaré una escala i, quan estigui acabada, baixaré i tu em portaràs en el teu cavall.

Convingueren que fins aleshores el príncep acudiria totes les nits, ja que de dia hi anava la bruixa, la qual no sospitava res, fins que un dia Rapunzel li va preguntar:

- Dieu-me, tieta Gother, com és que em costa molt més pujar-vos a vos que al príncep, que està a dalt en un moment?

- Ah malvada! - va exclamar la bruixa - Què és el que sento? Vaig pensar que t'havia aïllat de tot el món, però m'has enganyat!.

I furiosa, va agafar les boniques trenes de Rapunzel, els va donar unes voltes al voltant de la seva mà esquerra i, embotxant amb unes tisores amb la dreta, zis zas, en un obrir i tancar d'ulls les va tallar, i va tirar per terra l'esplèndida cabellera. I va ser tan despietada, que va conduir a la pobre Rapunzel cap a un lloc desert, condemnant-la a una vida de desolació i misèria. El mateix dia que s'havia endut a la noia, la bruixa va lligar les trenes tallades al ganxo de la finestra i, quan es va presentar el príncep i va dir:

<< Rapunzel, Rapunzel, deixa'm anar la teva cabellera!>>.

la bruixa la va deixar anar , i per ella va pujar el fill del Rei. Però en comptes de trobar a la seva adorada Rapunzel, va trobar-se cara a cara amb la bruixa, que el mirava amb ulls malignes i perversos:

- Ajà! - va exclamar en to de burla-, volies endur-te a la nena bonica; però l'ocellet ja no està al niu ni tornarà a cantar. El gat l'ha caçat, i a tu també et traurà els ulls. Rapunzel està perduda per a tu, mai més la tornaràs a veure.

El príncep, fora de sí de dolor i desesperació, es va tirar des del capdamunt de la torre, va salvar la vida, però les espines sobre les que va anar a caure se li van clavar als ulls i l'infeliç va haver de vagar errant pel bosc, cec, alimentant-se d'arrels i baies i plorant sense parar la pèrdua de la seva estimada dona. I així caminà sense rumb per espai de bastants anys, miserable i trist, fins que, al final, va arribar al desert en que vivia Rapunzel amb els seus bessons, un nen i una nena a qui va donar llum. Sentí el príncep una veu que li semblà coneguda i, al apropar-se, Rapunzel el va reconèixer i se li va llançar al coll plorant. Dues de les seves llàgrimes li humitejaren els ulls, i en el mateix moment que se li aclararen, va tornar a veure-hi com abans. La va portar al seu regne, on fou rebut amb gran alegria, i visqueren molts anys contents i feliços.

El vestit nou de l'emperador

Hi havia una vegada un emperador la major afició del qual eren els vestits. En tenia moltíssims, i es passava hores i hores provant-se'ls i mirant-se en el mirall.

Tot i ser tan vanitós, no era mal governant, i els seus súbdits l'estimaven. Un dia es van presentar davant de l'emperador un parell de murrís que afirmaven ser grans sastres. Van dir que podien confeccionar per a ell un vestit meravellós, quelcom únic i mai vist que el convertiria en l'admiració del món sencer.

- I a més de ser el vestit més bell que pugueu imaginar, les seves propietats màgiques us seran molt útils - va dir un dels dos murrís.

- Sens dubte - va afegir l'altre -, doncs el vestit que us oferim només podrà ser vist per les persones intel·ligents.

- Realment , un vestit així em seria molt útil - va dir l'emperador -, perquè em permetria distingir als necis dels savis, la qual cosa és molt important per a un monarca... Digueu-me el que necessiteu per a fer-me aquest vestit i poseu-vos ràpidament a treballar en els telers del palau.

Els murrís van demanar gran quantitat d'or, joies i seda, es van instal·lar en els telers i van fingir

estar teixint, encara que no feien més que repetir gestos i moure les màquines amb les mans buides, com si treballessin amb fils invisibles.

A mesura que anaven passant els dies, l'emperador estava més nerviós, perquè anhelava tenir el meravellós vestit.

Un matí, va demanar al seu primer ministre que s'acostés als telers per a veure com anava la fabricació del teixit màgic.

L'ancià es va dirigir a les habitacions on estaven instal·lats els telers de palau i va veure als dos homes movent-se afanyadament, encara que sense res a les mans.

Molt sorprès, el ministre es va acostar a ells disposat a preguntar-los què estaven fent, però abans que pogués parlar, un dels murris li va dir:

- Quin honor que el primer ministre vingui a contemplar el nostre treball! Us agrada el teixit?

El ministre anava a dir que no veia res, però per por a passar per panoli va dir que era preciós.

Com els murris havien dit que només les persones intel·ligents podrien veure el vestit màgic, el ministre no es va atrevir a dir-li a l'emperador que no havia vist res de res; li va explicar les majors meravelles sobre el teixit que els dos home estaven preparant, i l'emperador va quedar molt satisfet.

Poc després, els dos murris es van presentar davant del monarca i li van dir que necessitaven més or i joies per al vestit. Al principi l'emperador es va mostrar sorprès, però com el seu ministre havia parlat tan bé del teixit, va acabar per donar-los el que demanaven.

Els dos murris van anunciar que el teixit estava preparat i que havien començat a cosir el vestit, i als pocs dies es van presentar amb les mans buides davant de l'emperador.

Naturalment, aquest no va veure res, però per por a passar per panoli va dir que era meravellós.

" Si el primer ministre, que és un home savi - va pensar l'emperador -, ha vist el vestit i jo no, vol dir que sóc un neci; però val més que els meus súbdits no s'assabentin, o em perdran el respecte."

De manera que l'emperador va anar dient a tot el món que el vestit era magnífic i que tenia ganes d'estrenar-lo. Els murris van fingir provar-se'l diverses vegades per a fer els últims ajustos, i era realment graciós veure l'emperador en roba interior davant del mirall, fingint admirar un vestit inexistent.

Quan els murris van anunciar que el vestit estava preparat, l'emperador va organitzar una gran festa perquè tota la gent de la seva cort l'admirés. Quina seria la sorpresa dels cortesans en veure aparèixer al seu monarca en roba interior; però com havia corregut la veu que només les persones intel·ligents podien veure aquell vestit, ningú es va atrevir a dir que no veia res.

Un dels cortesans més necis i aduldors va començar a elogiar en veu alta l'inexistent vestit, i aviat el van imitar tots els altres.

L'emperador va manar organitzar una desfilada perquè tot el món pogués admirar el seu vestit nou.

Per por a passar per panoli, ningú va dir res en veure l'emperador en roba interior, fins que una nena molt petita va cridar: - L'emperador està despullat!

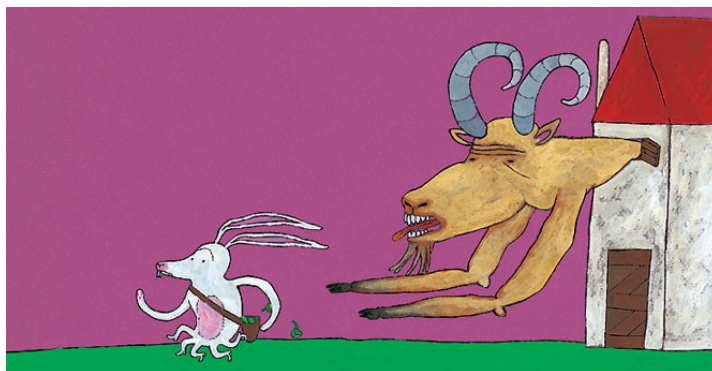
Llavors la gent del poble, que al principi no s'havien atrevit a dir res, van començar a riure's per sota el nas i a dir-se els uns als altres: - L'emperador no porta cap vestit!

L'emperador i els cortesans també havien sentit el crit de la noieta, i sabent que els vaillets són més sincers que els adults, es van adonar que havien estat víctimes d'un engany. Però com tota la gent estava mirant, a l'emperador no se li va ocórrer una altra cosa que seguir caminant molt seriós.

Quant als dos murris, ja estaven lluny. S'havien donat a la fuga amb tot l'or i les joies que li havien tret el vanitós i ingenu emperador, i es conta que encara segueixen rient-se'n.

El conillet blanc (el pequeño conejo blanco)

Hi havia una vegada un conill que vivia molt feliç a la seva caseta de fusta dins del bosc. Però un mal dia de sobte, una mostela va entrar a la caseta mentre ell estava collint cols del seu hortet, i se'n va apoderar. El conill, molt trist, va marxar plorant pel caminet fins que es va trobar a un ase que indignat per la història que l'hi havia explicat el conill, va decidir ajudar-lo.

Decidits a recuperar la caseta van anar fins allà i van començar a cridar perquè la mostela sortís, però al sentir els crits ella respongué:

- Si surto em menjaré als dos!

Al sentir això, l'ase va marxar corrents molt espantat, i el conill, una altra vegada trist i ensopit, va tornar enrere pel caminet del bosc. Mentre caminava es va trobar a un porquet, que igual que l'ase, va oferir-se a ajudar-lo a recuperar la seva caseta.

Un cop van arribar davant de la caseta van tornar a cridar per espantar la mostela i que sortís, però ella va respondre:

- Si surto em menjaré als dos!

I al sentir això, el porquet més espantat que l'ase encara, va fugir potes ajudeu-me bosc endins. El conill un altre cop trist i ensopit va anar-se'n per al mateix caminet, i aquesta vegada es va trobar amb un gall. El gall molt indignat pel que li havia explicat el conill, va decidir anar a ajudar-lo a recuperar la seva caseta. Així que quan van arribar, el gall mentre corria al voltant de la caseta molt ràpid, molt ràpid, perquè la mostela no el pogués veure, cridà:

- Quiquiriquíiii!! Quiquiriquíiiii!! Aquí a la mà tinc un fusell! I et mataré mostela!!!!

La mostela es va sorprendre tant que al final va fugir molt espantada. És d'aquesta manera que gràcies al gall el conillet va recuperar casa seva i per celebrar-ho va fer un sopar amb l'ase, el porquet i el gall.

ÀFRICA:

La bruixa de les Sorres

A l'altra banda de les Sorres que Canten, on el so d'una passa sobre els grans relluents de sorra blanca pot sentir-se a cent quilòmetres de distància, vivia una bruixa dolenta que es divertia emportant-se els nens.

Per això, un pastor del desert va decidir construir una casa dalt d'un arbre per als seus tres fills, que havien perdut la mare. Va construir la casa a les branques d'una acàcia, i l'única manera de pujar-hi o baixar-ne era mitjançant una escala de corda.

Cada dia, el pastor advertia els seus fills:

Quan jo no hi sigui, no baixeu l'escala a ningú. Sabreu que he tornat quan em sentiu xiular tres vegades.

Els nens li ho van prometre. I, cada dia, quan el pare portava el ramat a pasturar al desert, els nens juguinejaven feliços per les branques. I, cada tarda, baixaven l'escala de corda quan sentien xiular el seu pare.

Però un dia, la bruixa dolenta va passar per aquell indret i es va asseure a l'ombra de l'acàcia. Sabia que, sobre el seu cap, tres parells d'ulls l'observaven.

- Nens – va dir amb veu trencada-, baixeu l'escala perquè pugui pujar i veure la vostra bonica casa de dalt de l'arbre.

Però com que no havien sentit els xiulets, els nens no van baixar l'escala.

Aleshores, la malvada bruixa es va amagar. A la tarda, quan el pare va tornar a casa, el va sentir xiular tres vegades i va veure com els nens baixaven l'escala.

- Perfecte! - va dir la bruixa, fregant-se les mans-. Jo també faré el mateix!

Els nens van explicar al seu pare que una velleta havia estat allà.

- Vigileu – els va dir-. Potser era la bruixa malvada de les Sorres que Canten.

L'endemà, quan el pare va haver marxat al desert, la bruixa va tornar. Va xiular tres vegades. Els nens van baixar l'escala, i la bruixa s'hi va enfil·lar.

- Ja sou meus!- va cridar. Es va posar dos dels nens sota un braç, el tercer, sota l'altre, i va fugir.

Quan el pare va tornar a casa, va veure l'escala que penjava.

Sabia que alguna cosa terrible havia passat. La casa de l'arbre estava buida i els seus fillets havien desaparegut. Va pensar que se li partiria el cor. Va córrer cap al desert fent esgarips.

- Algú ha vist els meus fills?

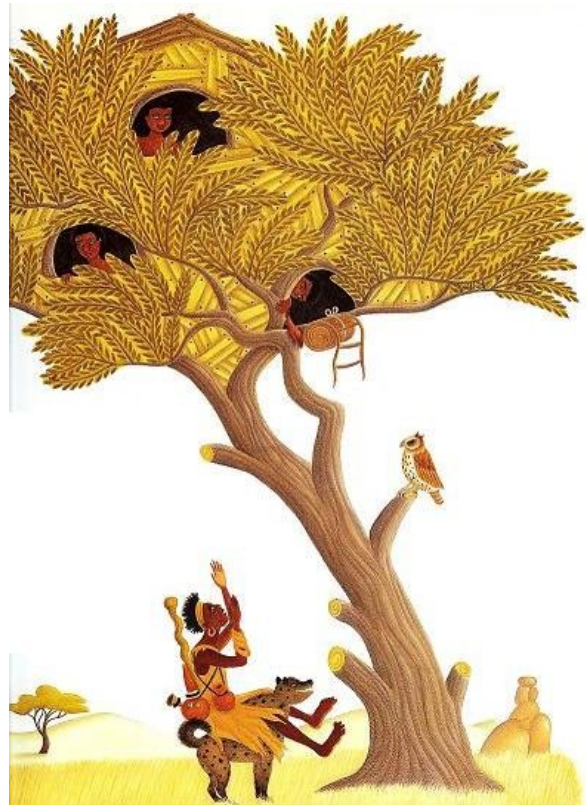
El pastor se'n va anar molt de pressa a casa d'un home savi i se li va llançar als peus.

- Ajuda'm, ajuda'm! Els meus tres fills han desaparegut.

Tinc por que els hagi robat la bruixa dolenta de les Sorres que Canten. Què puc fer?

- Només hi ha una manera de recuperar-los, i és matant la bruixa. L'única manera de matar-la consisteix a trencar el seu bastó màgic, en què rau tot el seu poder. Només podràs creuar les Sorres que Canten sense que et senti si t'enduus el meu tambor d'or i el toques amb aquest pal – va dir l'home savi.

El pastor es va fregar el cabell amb cendra per fer que semblés de color gris i va amagar el tambor d'or sota el mantell. Disfressat de vell, va emprendre el camí cap a la terra de les Sorres que Canten. Quan va arribar a aquell indret d'un blanc tan resplendent, es va posar a tocar el tambor màgic abans de posar el peu sobre la sorra. Va creuar les Sorres que Canten amb tanta suavitat

com batega el cor. A l'altra banda, va veure la cabana de la bruixa. El pastor, fent-se el coix, es va acostar fins a la porta.

- Ai, el meu pobre estómac! Hi ha alguna bona persona que tingui una mica de menjar per a un vell famolenc?
- No t'he sentit arribar – va contestar la bruixa-. Vés-te'n!

Però, llavors, va veure brillar el tambor d'or per sota el mantell del vell i va voler apoderar-se'n.

- Més ben pensat – va dir amb un somriure de cocodril-, potser tinc algunes sobralles. Passa.

Dins hi havia una caldera que bullia a borbolls, i la bruixa la va regirar amb el seu bastó màgic. En un racó fosc de l'habitació brillaven tres parells d'ulls espantats, i el pastor va saber que havia trobat els seus fills.

- Mmm! Quina bona olor! - va dir, tot acostant el nas al baf.
- T'ho deixaré tastar després d'afegir-hi un polset d'aquest condiment – va dir la bruixa amb la intenció d'enverinar l'ancià i robar-li el tambor.

Llavors, el pastor li va arrabassar el bastó i el va trencar en dos trossos sobre el seu genoll. La bruixa va fer un crit, però abans que pogués dir ni una paraula, va quedar reduïda a un munt de pols.

El pastor va abraçar els seus fills, ple de felicitat, i tos quatre van tornar a través de les blanques i resplendents Sorres que Canten, tot i que aquesta vegada no va caldre tocar el tambor. I tothom es va alegrar de sentir-los arribar.

La ciutat paradís

Hi havia una vegada un rei que governava una terra pròspera i molt vasta. A més de ser immensament ric, tenia una dona bonica, dos fills nobles i un palau magnífic, els patis i jardins del qual eren els més bells del món àrab.

Però el rei no estava satisfet del tot. Creia que podia posseir alguna cosa millor.

Va consultar els intel·lectuals i savis, va escodrinyar minuciosament manuscrits i llibres, i preguntava a tots els forasters que visitaven la seva ciutat si havien vist algun regne millor que el seu.

No, Majestat – contestaven sempre-. No hem vist res que se li pugui comparar.

Un dia, el rei va trobar un enorme llibre ple de pols amagat en un racó de la biblioteca. El va obrir i el va començar a llegir. Parlava d'un lloc anomenat Paradís. No hi havia res més bonic que el Paradís. Era més bell que qualsevol altre indret de la Terra, i allà hi anava la gent quan moria. Segurament, a Paradís, els palaus eren d'or i d'argent, i els seus patis estaven ornamentats amb diamants. Els jardins devien estar solcats per rierols refrescants, plens d'arbres exòtics on arrecerar-se del sol i perfumats amb l'aroma dolça de les flors. No cal dir que no hi havia cap altre lloc tan feliç i tranquil com aquell sobre la terra.

El rei va decidir que construiria un palau com aquell. Crearia el paradís terrenal.

El sobirà va fer venir els seus cortesans i nobles, els seus artesans i arquitectes, i els va ordenar construir una ciutat plena de palaus resplendents i patis magnífics. Calia que fossin palaus lluminosos i ventilats, fets d'aigua i marbre, fusta, or i argent, amb incrustacions dels metalls i les pedres més precioses que existissin. Les torres i els pinacles havien de travessar els núvols. Les muralles de la ciutat

havien d'estar plenes de pedres precioses que s'havien de veure brillar des de l'horitzó. Els jardins havien de ser tan perfumats que els ocells cantaires hi anirien volant des de tots els racons del món i no voldrien anar-se'n.■

– Però, senyor! - es va queixar el cap dels arquitectes-, si ja tens la ciutat amb els palaus i jardins més bells del món. Com vols que en construïm una altra de millor?

– Aneu-vos-en i feu el que us he ordenat! -va bramar el rei.

Així doncs, els constructors i els artesans, els arquitectes i els bracers van remoure cel i terra per aconseguir els materials més preciosos del món. A poc a poc es van aixecar centenars de palaus, un per a cadascun dels nobles del rei. Tenien columnes de robins, i els paviments mostraven incrustacions d'ambre i ametistes. Les habitacions brillaven de safirs, topazis, turmalines i maragdes.

Van passar els anys i les obres continuaven. Es van crear jardins amb fonts perfumades, rierols plens de diamants i arbres, arbust i flors d'una bellesa tan excepcional que els ocells cantaven com si fossin àngels.

El rei estava tan immers en la construcció del paradís que quan la seva dona es va morir gairebé ni se'n va adonar. Els seus fills se'n van anar a buscar fortuna, els seus amics i consellers van anar envellint sense que ell els parés la mínima atenció. Quan finalment es va enllestir la ciutat, el rei, que ja era vell, va decretar que s'havia de celebrar una magnífica cerimònia d'inauguració. Volia organitzar una desfilada per veure la seva creació. En companyia dels seus exèrcits, servents i cortesans, va cavalcar fins a les portes daurades de la seva esplèndida ciutat.

- Mireu! - va cridar, i la seva veu va ressonar entre les torres buides-. És que no és aquest el palau més sumptuós que hi ha hagut mai tant al cel com a la terra? - Les habitacions desertes van fer ressonar aquells mots plens de supèrbia i arrogància-. És que potser no he estat jo qui ha construït el paradís?

Tan bon punt va dir això, el cel es va enfosquir. Un soroll espantós va retrunyir sota els seus peus, i els murs van començar a tremolar. Els cavalls van renillar, i la gent es va estremir.

- Mireu! -va cridar una veu tremolosa a causa de la por.

El terror es va apoderar de tots quan el terra es va esquerdar i es va obrir sota els seus peus. Els jardins, els palaus magnífics, les torres de la ciutat ornades amb pedres precioses, les persones i els animals, tot va ser empassat per la terra.

- El meu somni, el meu somni! - plorava el rei cobdiciós, fins que ell també va ser empassat. No va quedar absolutament res. Cap arbust, cap ocell cantaire, cap rierol escumejant. Ni un minaret, ni cap joia resplendent ni cap pedra de marbre. No va quedar ni rastre de la ciutat paradís, tret de la sorra del desert, que cobreix les empremtes i el vent que gemega sobre les dunes.

ÀSIA:

Gulnara la Guerrera

Gulnara i les seves germanes vivien en una *ger* de les planes de Mongòlia amb el seu pare i un cavall castany. Un dia, un missatger va ordenar que l'home anés a lluitar amb l'exèrcit del khan. El pare de Gulnara, preocupat, va dir:

- Sóc molt vell. No serviré per a res.

Ho sento molt! - va contestar el missatger. - Però ordres són ordres. Si no obeeixes, els homes del khan et tallaran el coll.

No et preocupis, pare! - va dir la seva filla gran-. Jo hi aniré al teu lloc.

Va agafar l'arc i l'espasa del seu pare, d'un bot va pujar damunt el cavall castany i se n'hi va anar a tota brida. Va cavalcar fins que va arribar a la Muntanya de Ferro. Allà es va trobar amb una perversa guineu negra amb una cua de tres llegües de longitud que li barrava el pas. El cavall castany, espantat, es va encabritar i va tornar corrents a casa.

- Deixa-m'hi anar, pare! - va dir la segona filla.

Va agafar l'arc i l'espasa, va muntar sobre el cavall i va marxar a tota brida.

Va arribar a la Muntanya de Ferro i es va trobar amb un llop enorme, que tenia una cua de tres llegües de longitud que li barrava el pas. El cavall castany, aterrit, es va encabritar i va tornar a casa a galop tirat.

- Aquesta no és una feina per a dones. Si no hi vaig jo, els homes del khan em tallaran el coll – es va lamentar el pare.

Gulnara va fer un pas endavant.

- Jo sóc la més jove, però també sóc més alta i forta que les meves germanes. Estic segura que aconseguiré travessar la Muntanya de Ferro.

Gulnara va saltar damunt el cavall amb l'arc i l'espasa, i va marxar a tota brida. La Muntanya de Ferro s'aixecava davant seu. Hi havia un cérvol enorme amb sis terribles banyes que li barrava el pas. El cavall es va encabritar.

- No et moguis – va xiuxiuejar Gulnara-, i així podré posar una fletxa a l'arc.

Les seves paraules dolces van tranquil·litzar el cavall. Gulnara va disparar i totes les fletxes van fer blanc. L'horrible criatura va caure morta a terra. Gulnara va entrar al congost de manera triomfant. El cel es va enfosquir, un cigne enorme es va abalçar damunt seu. Gulnara va posar una fletxa al seu arc, però el cigne li va etzibar:

- Atura't! He vingut a donar-te les gràcies per matar el cérvol i alliberar-me'n.

Té aquesta ploma, et donarà els meus poders.

Una ploma blanca va caure a terra. Gulnara se la va guardar sota la camisa i va acabar de travessar la Muntanya de Ferro.

El khan donava un banquet a la seva tenda de ferro quan Gulnara hi va irrompre.

- Quin senyor ets que no t'agenolles davant meu? - va bramar.
- No sóc un senyor, només sóc una donzella, i jo no m'agenollo davant de ningú.

He vingut a lluitar amb has ordenat.

- Jo no he demanat que vingui cap dona. Sigui com sigui, el meu exèrcit ja se n'ha anat a lluitar contra el khan Kuzlun.
- Aleshores val més que els atrapi – va replicar Gulnara.

Va cavalcar fins al vespres i va trobar l'exèrcit del khan a la riba d'un riu turbulent. A l'altra banda, hi havia l'exèrcit del khan Kuzlun. Els generals estaven desesperats.

- Com creuarem el riu?

Gulnara va prémer la ploma de cigne i, tot seguit, es va convertir en un cigne. Va sobrevolar el riu i es va posar davant de la tenda del khan Kuzlun.

En aquell moment, el khan Kuzlun deia a la seva esposa:

- Podem travessar el riu pel pont de crinera del cavall a l'Àlber de Ferro.

- Què passarà si els homes del Gran Khan troben el pont?
- Aleshores, convertiré el nostre exèrcit en cendres, a mi en un camell, a tu en un tros de ferro i a la nostra filla en un bedoll argentat.

Gulnara va aixecar el vol cap a l'altra riba i va tornar a transformar-se en una noia. Va despertar els generals i els va ensenyar per on podien travessar el riu. Quan van arribar al campament enemic no hi van trobar res més que un munt de cendres, un camell, un tros de ferro i un bedoll argentat.

- T'has burlat de nosaltres! - van rugir els generals. █

Gulnara va lligar el camell a la cua del seu cavall, es va posar el tros de ferro a la butxaca, va guardar les cendres dins la seva alforja i va agafar sota el braç el bedoll argentat. Després, va tornar a la tenda del khan. Els objectes es van transformar de seguida. Allà davant tenien el khan Kuzlun, la seva esposa i la seva filla, i nou mil soldats. Tothom es va quedar bocabadat.

- Gulnara! - van cridar-. Què farem ara?
- Més val la pau que no pas la guerra! - va contestar-. Feu-vos amics.

I va ser així com els khans es van fer amics, i Gulnara va tornar cap a casa muntada dalt del seu cavall castany.

Momotaro

Fa molt, molt de temps, en algun lloc del Japó hi vivia una parella d'ancians. Un dia l'ancià va sortir a la muntanya a recollir llenya mentre que l'anciana va anar al riu per rentar la roba. De sobte, l'anciana va veure un préssec enorme que baixava per el riu, aigües avall. Ella el va recollir i se'l va emportar a casa. L'ancià al arribar a casa es va sorprendre al veure un préssec tan gros i va dir:

- Quin préssec més gros!, ¿el tallem?

I l'anciana va contestar:

- Sí, tallem-lo!

Però abans de tallar-lo, el préssec va començar a moure's i del seu interior en va sortir un nen. Els ancians

es van sorprendre al veure a un nen sortint d'aquell préssec tan gros, però també es van alegrar perquè com que no tenien fills, aquell nen es convertiria en el seu únic fill.

- Li direm Momotaro! Perquè ha nascut d'un "momo"- va dir l'anciana.

Momotaro menjava molt i creixia fort i robust. Ningú podia rivalitzar amb ell. Era bo i ajudava als seus pares en tot el que li demanaven, però hi havia una cosa que preocupava als ancians: en Momotaro encara no havia pronunciat ni una sola paraula. per aquells temps, uns dimonis estaven causant i enrenou i fent malifetes per tot el poble, i Momotaro s'indignava i pensava que: *Aquesta situació no la puc tolerar!*.

Un dia, de sobte va començar a parlar i va dir als seus pares:

- Vaig a castigar als dimonis! M'haureu d'ajudar a preparar les meves coses per sortir a buscar-los.

Els ancians es van quedar sorpresos al escoltar per primera vegada la veu de Momotaro. Així que van ajudar al seu fill i li van donar roba nova i "kibi dango" perquè pogués menjar durant el viatge. Momotaro va marxar cap a la illa dels dimonis. Els ancians resaven perquè el seu fill es trobés sa i salvi.

Momotaro es va trobar pel camí amb un gos. El gos li va dir:

- Escolta! Dóna'm un "kibi dango" per favor. Si me'l dones t'ajudaré en el que sigui.

Momotaro li va donar un "kibi dango" i van començar a caminar junts. Poc després es van trobar a un mono, el qual va demanar a Momotaro el mateix que el gos. Momotaro va agafar un "kibi dango" i li va donar, i els tres van reprendre la marxa novament. En el camí a la illa dels dimonis, es van trobar a un faisà, el qual va demanar el mateix que els anterior i es va unir al grup. Van passar un dies i van arribar per fi a la "illa dels dimonis". El faisà va realitzar un vol de reconeixement i al tornar va dir:

- Ara estan tots bevent Sake.

Momotaro va pensar que era una bona ocasió i va dir:

- Anem!

Però no podien entrar perquè la porta estava tancada. En aquest moment el mono va saltar la porta i va obrir la serradura per dintre. Els quatre van entrar a la vegada i els dimonis es van sorprendre de veure'ls. El gos va mossegar a un dimoni, el mono va esgarrapar a un altre mentre el faisà picotejava a un tercer. Momotaro va llençar un cop de cap al cap dels dimonis i li va dir:

- No feu més coses dolentes!

Els dimonis van contestar:

- No ho farem mai més! Perdona'ns!

Momotaro els va perdonar i va recobrar el tresor robat, tornant a casa sa i salvi amb els seus amics i repartint les riqueses entre la gent del poble.

L'or i les rates

Hi havia una vegada un ric mercader que, a punt de fer un llarg viatge, va prendre les seves precaucions.

Abans de marxar va voler assegurar-se de que la seva fortuna en lingots d'or estaria segura i li va confiar a qui creia un bon amic.

Va passar el temps, i el viatger va tornar i el primer que va fer va ser anar a recuperar la seva fortuna. Però l'esperava una gran sorpresa.

- Males notícies! – va anunciar el seu amic-. Vaig guardar els teus lingots en un cofre sota set claus sense saber que a casa meva hi havia rates. T'imagines el que va passar?

- No m'ho imagino pas – va respondre el mercader.

- Les rates van foradar el cofre i es van menjar l'or. Aquests animals son capaços de devorar-ho tot!

- Quina desgracia! – es va lamentar el mercader-. Estic completament arruïnat, però no et sentis culpable, tot ha sigut per causa d'aquesta plaga!

Sense demostrar cap mena de sospita, abans de marxar va invitar al seu amic a dinar a casa seva l'endemà.

Però, després de despedir-se, va visitar l'estable i, sense que el veiessin, es va endur el millor cavall que va trobar.

Quan va arribar a casa seva va amagar l'animal al pati del darrere.

Al dia següent, el convidat va arribar amb cara de disgust.

- Perdona el meu mal humor – va dir-, però acabo de patir una gran pèrdua: va desaparèixer el millor dels meus cavalls. El vaig buscar pel camp i pel bosc però se l'ha empassat la terra.

- És possible? – va dir el mercader simulant innocència-. No se l'haurà emportat el mussol?

- Què dius?

- Casualment ahir a la nit, a la llum de la lluna, vaig veure volar un mussol que portava un bonic cavall entre les seves potes.

- Quina tonteria! – es va enfadar l'altre. On s'és vist, un ocell que no pesa res, alçar-se amb una bèstia de centenars de quilos.

- Tot és possible – va senyalar el mercader-. En un poble on les rates mengen or, perquè et sorprèn tan que els mussols robin cavalls?

El mal amic, vermell de vergonya va confessar que havia mentit. L'or va tornar al seu propietari i el cavall al seu estable.

Hi van haver disculpes i perdó. I hi va haver un trampós que va saber el que es caure a la seva pròpia trampa.

Entrevistes

Aquí hi adjunto el model d'entrevista que vaig fer servir pel treball i algunes d'elles.

ENTREVISTA TDR GENERAL

1. País (zona), llengua (local / nacional)
2. Paisatge zona i costums (cases o pisos)
3. Característiques persones (tòpics)
4. Conte popular de la zona o país.

Entrevista en anglès pels danesos

1. I know you are from Denmark, but can you tell me in which part of Denmark were you born?
2. In (X)* which language do you speak? It's the same for all Denmark or there are more than one language?
3. Can you explain me some characteristics about the landscape and the way of living in the (X)? (What's the most typical home? Flats or houses?...)
4. Here in Catalonia there are several topics about the persons, for example it is said that we don't like to spend money. Can you explain me different topics that are told to be characteristics for the people in Denmark?
5. Can you explain me please a typical tale of the (X) that is explained by the parents or the grandparents to the children?

* (X) = zona en la que ha nascut la persona entrevistada.

ENTREVISTA A MARIAN (ANGLATERRA)

- I'm from England, and I was born in London.
- In England, English is the only language, but there are many different accents depending of the zone.
- Our landscape is characteristic because it is really flat, there aren't any mountains. Now London is a cosmopolitan city, and most of England is urbanized.

Mostly of the people live in houses with gardens, it's the most typical house in England, but nowadays, in the big cities there are a lot of flats too.

Because of the climate that is always cold, wet and raining, there isn't an outdoor way of life. In winter we only have light from 9 am to 3 pm, and normally there aren't many lights.

- Talking about the stereotypical characteristics I have to feel that I'm Jewish, so I'm supposed to be me too. In the other hand, it's told that British people have no sense of humor (it's said stiff upper lip), and that we usually don't show our emotions.
- I don't know any typical story of my country, I have only heard stories like "la bella dorment", "la caputxeta vermella", "la rinxols d'or"...

ENTREVISTA A MALENE (DINAMARCA)

- I'm from Denmark, concretely I was born in Kjellerup that's in Midtjylland (at centre).
- In Denmark, Danish is the only language, but there are many different accents depending if you are from the country or from the city, and if you are from the north or from the south.
- Our landscape is characteristic because there are a lot of fields and there aren't any mountains, and the few mountains are really small. I live in the country and there aren't many houses. The typical home in Denmark are houses, there aren't many apartments, only in the big cities.

We hadn't an outdoor way of life, we might go twice a month to the city to buy, but after the school we usually go home to relax. I have seen that there is a big cultural shock between Denmark and Catalonia, for example, we eat at different times, we eat a lot before you!

- Mmmm? About stereotypical characteristics? It's said that we really like to spend money, and it's true!!
- Yes, of course. Firstly I'll explain to you a fable, here in Denmark we all say that when it's fog is because there is a really fat woman who is cooking (and we always have fog). The majority of the stories that wrote Andersen are not invented by him, but there's one that yes. It's the *Ugly duckling* (L'Aneguet lleig). This story is about a really ugly duckling that was very different from the other ducklings, and because of this the other duckling laughed at him. But when it grown he become to a really beautiful, to the most beautiful, swan. And the other ducks envy him a lot.

I'm sure you don't know, but this story is an autobiographical story. He wrote it because when he was a kid all the other kids laugh of him, and after, when he was older he had become a famous person.

Another typical tale of Denmark is "*The Emperor's New Clothes*" (*El vestit nou de l'emperador*).

ENTREVISTA A MAURO (ARGENTINA)

- Nací en Argentina en San Luís, yo hablo el castellano y aquí solo se habla este idioma....
- Bueno el paisaje comparado con el de Europa es muy grande, también porque este país es bastante amplio comparado con otros (España) es llano el terreno porque hay poco de montaña, pero aún así hay mucha vegetación, muchos árboles y muy grandes, cantidad de flores insectos raros " y cosas de esas jaja ", costumbres aquí la gente los fines de semanas comen "asado" (bueno lo que puede que aunque no creas hay muchos hijos de puta que lo hacen, las calles los sábados y domingos huelen a carne, no pero huele bien, que cabrones, i me dijeron el otro día que la gente el 29 de cada mes comen "ñoquis" dicen que es una tradición Italiana. Bueno de fiestas la gente celebra nacionalmente el 25 de mayo que fue el día en que Argentina se libero de los colonos, y no se cada ciudad hace su fiesta importante, en San Rafael se hace la fiesta de las vendimias y aquí generalmente, (excepto en buenos aires) se vive en casas.
- Desde fuera dicen que somos un poco mentirosos (eh yo creo que es mentira), dicen también que hablamos mucho, somos un poco prepotentes y bastante patriotas.
- He ido preguntando a todo el mundo estos de los cuentos pero parece que aquí no hay mucha tradición, al menos en mi familia, pero encontré una leyenda originaria de las tribus indígenas que había hace tiempo pero que pertenece a un lugar del pueblo donde vivo)

La leyenda trata de dos tribus indias separadas, en la que los dos jefes (caciques) eran enemigos a muerte. Al cabo del tiempo la hija de un jefe de una tribu se enamoró de un indio de la otra tribu, los dos jóvenes sabían que si los jefes de las tribus se enteraban provocarían muchos problemas, así pactaron que se encontrarían cada media noche a mitad de camino que había entre las dos tribus, justamente ese lugar coincidía con una laguna. Durante un tiempo los dos jóvenes se fueron encontrando donde habían pactado, pero un día el padre de la chica se enteró por casualidad de lo que hacía y se enfado mucho, buscó a la bruja de la tribu y le dijo que castigara duramente a los dos jóvenes sin temer en las consecuencias. La bruja utilizo uno de los conjuros mas potentes que conocía; consistía en: la noche próxima que hiciera luna llena la persona que se viera reflejada por la luz de la luna se petrificaría (todo esto funcionaria solo el la laguna) Bueno resumiendo: ese día la chica llegó primero que el chico, justo había hecho tarde porque tuvo un percance; cuando llegó a lo lejos observó que la joven esta sentada a la orilla de la laguna, pero estaba de petrificada, entonces el joven al verla se fue corriendo i no regresó mas a la laguna.

Desde entonces cuenta la leyenda, que cada vez que visitas la laguna en noches de luna llena, en la orilla de ella se ve reflejada la imagen de una chica de pelo largo esperando sentada. final, "bueno esta laguna se que esta por aquí en San Rafael y se llama *"LAGUNA DE LA NIÑA ENCANTADA"*.

9. Llistat de referències

ABEYÀ, Elisabet (adaptació). *Hansel y Gretel*. Primera edició: desembre de 1995. Barcelona. La Galera, S.A. Editorial, 1995. ISBN: 84-246-1941-2

ANDERSEN CHRISTIAN, Hans, adaptació de VALRIU, Caterina *El vestit nou de l'emperador* Primera edició: octubre de 1995 Barcelona. La Galera, S.A. Editorial, 1995 ISBN: 84-246-1440-0

BARNABAS i KINDERSLEY, Anabel. *Nens com Jo*. Novena edició Barcelona. Editorial Bruño. ISBN: 84-216-2990-5

BOADA, Francesc (adaptació) *El gat amb botes*. Primera edició: febrer de 1996. Barcelona. La Galera, S.A. Editorial, 1996. ISBN: 84-246-1443-7

BOADA, Francesc (adaptació). *La princesa i el pèsol*. Primera edició: febrer de 1994. Barcelona. La Galera, S.A. Editorial, 1993. ISBN: 84-246-1428-3

CASHDAN, Sheldon. *La bruja debe morir*. Primera edició: setembre 2000. Madrid. Editorial Debate, S.A. 2000. ISBN: 84-8306-333-6

Consell Comarcal del Bages, El poder socialitzador dels contes, guia per triar quins contes expliquem [en línia] [<http://nexe.santfruitosentitats.cat/files/3-1633-annex/guia%20contes%20dona.pdf>]

Contes de Grimm. Adaptació de CARDEÑOSO, Concha. *Explica'm un conte*. Barcelona. Grupo Editorial Ceac, S.A. 1999. ISBN: 84-480-1145-7

COTS, Jordi, GARBERÍ Francesca, LATORRE Maria Dolors, VIDAL Montserrat (adaptació). *En Patufet* Primera edició: març de 1994 Barcelona. La Galera, S.A. Editorial, 1994 ISBN: 84-246-1434-8

¿Cuántos cuentos cuentas? El pequeño conejo blanco [en línia] [http://www.google.es/imgres?imgurl=http://4.bp.blogspot.com/_K-6li6VXNE/TEZQx7MLjXI/AAAAAAAAAA8/PthD-mf26-0/s1600/3_coell2.jpg&imgrefurl=http://elcuentistadehamelin.blogspot.com/2010/07/el-pequeno-conejo-blanco.html&usq=__5ynU4Nppl1eJI5ZutuMSvts5Js=&h=344&w=666&sz=51&hl=es&start=3&zoom=1&itbs=1&tbnid=UNMbCx827ta7OM:&tbnh=71&tbnw=138&prev=/images%3Fq%3Del%2Bpeque%25C3%25B1o%2Bconejito%2Bblanco%26hl%3Des%26gbv%3D2%26tbs%3Disch:1]

El Pequeño Conejo Blanco: Cuento Popular Portugués Libro de Vv.Aa.: compra y venta nuevos y de segunda mano en PriceMinister [en línia] [http://www.priceminister.es/offer/buy/20502016/Vv-Aa-El-Pequeño-Conejo-Blanco-Cuento-Popular-Portugues-Libro.html#prd_information]

Fábula de la India [en línia] [<http://www.bibliotecasvirtuales.com/biblioteca/literaturainfantil/fabulas/fabulaindia.asp>]

GAVIN, Jamila. *Els nostres contes favorits*. Primera edició en català 2000. Barcelona. 2000 Naturart, S.A. Editat per BLUME. ISBN: 84-8076-378-7

Índex de contes clàssics – un mar de contes[en línia]
[<http://www.totcontes.com/view.php?p=C>]

M.A., Roe James (adaptació). *LOS 100 CUENTOS MAS BELLOS DEL MUNDO*. Barcelona. Ediciones stock, 1969

SALVÀ, Francesc (adaptació). *Els bons amics*. Primera edició: març de 1993. Barcelona. La Galera, S.A. Editorial, 1993. ISBN: 84-246-1423-7

VALERI, Maria Eulàlia (adaptació). *Les cabretes i el llop*. Primera edició: 1993. Barcelona. La Galera, S.A. Editorial, 1993. ISBN: 84-246-1426-7

Viquipèdia – Conte [en línia] [<http://ca.wikipedia.org/wiki/Conte>]